PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW, ŁĄCZCIE SIĘ!

Słowo Ludu

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

KIELCE—RADOM, WTOREK, 18 GRUDNIA 1979 R. NR 293 (10285) ROK XXXI CENA 1 ZŁ

Rozmowy w sprawie zawieszenia broni w Rodezji

LONDYN, PAP. Choć wielostronna konferencja w sprawie przyszłości Rodezji zakończyła się oficjalnie w sobotę bez osiągnięcia ostatecznego porozumienia w sprawie zawieszenia broni w tym kraju, rozmowy w tej sprawie nie zostały zerwane. W Londynie oznajmiono, że delegacja brytyjska przedstawiła frontowi Patriotycznemu Zimbabwe nową propozycję, licząc, że impas zostanie przełamany.

Wojewódzkie konferencje sprawozdawczo-wyborcze PZPR we Wrocławiu, Włocławku i Olsztynie

Wrocław

ZASPOKOJENIE potrzeb społecznych, efektywne gospodarowanie nadrzędnym celem i zadaniem programu partii — pod tym hasłem odbyła się 17 bm. Wojewódzka Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR we Wrocławiu. 92-tysięczną organizację partyjną woj. wrocławskiego reprezentowało na konferencji 280 delegatów.

W obradach wziął udział członek Biura Politycznego KC PZPR, minister obrony narodowej — gen. armii **Wojciech Jaruzelski.**

Obecni byli członkowie centralnych władz i centralnego aktywu partyjnego: wicepreprzewodniczący Centralnej Komisji Kontroli Partyjnej — **Henryk Marian;** zastępca członka KC PZPR, wiceminister spraw zagranicznych — **Józef Czyrek,** i zastępca kierownika Wydziału Organizacyjnego KC PZPR — **Janusz Kubasiewicz.**

Obecni byli; dowódca Śląskiego Okręgu Wojskowego — gen. dyw. **Henryk Rapacewicz,** pierwszy polski kosmonauta,

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Spotkanie delegacji KPZR i KP Japonii

MOSKWA. PAP. Jak podaje agencja TASS, w poniedziałek 17 bm., na Kremlu odbyło się spotkanie delegacji Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego z Leonidem Breżniewem na czele i delegacji Komunistycznej Partii Japonii pod kierownictwem przewodniczącego Prezydium KPJ **Kenzi Miyamoto.**

Uczestnicy spotkania dokonali wymiany poglądów na szeroki wachlarz problemów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania obu partii.

Rozmowy będą kontynuowane.

Budowa walcowni profili drobnych w Ostrowcu. Fot. Al. Piekarski

- **Wykonawców coraz więcej**
- **Finalizacja prac przy piecach grzewczych**
- **Uciążliwe niespodzianki**

Meldunek z walcowni drobnej w Ostrowcu

NIE SŁABNIE tempo prac na budowie walcowni profili drobnych w Hucie im. M. Nowotki w Ostrowcu. Na tej olbrzymiej inwestycji pracuje już ponad 4 tys. wykonawców. W ostatnim meldunku pisaliśmy o potrzebie zwiększenia potencjału wykonawczego m.in. przez „Montin" z Nowej Huty. Jak poinformował nas wczoraj pełnomocnik dyrektora do spraw rozruchu walcowni — inż. **Feliks Chabinka,** przedsiębiorstwo uwzględniło potrzeby inwestora oraz innych wykonawców i przysłało do Ostrowca 130 fachowców. Od razu odbiło się to dodatnio na pracach instalacyjnych, widać ich postęp. W tym tygodniu ekipy „Montinu" przystąpią do finalizowania instalacji mazutowej przy piecach grzewczych. Ma to istotne znaczenie dla rozruchu całej walcowni.

Bardzo ważne są także urządzenia układu wodnego. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, do 20 bm. trzeba

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Warunki życia rodzinnego w aglomeracjach przemysłowych

Posiedzenie Rady ds. Rodziny

JAK INFORMUJE rzecznik prasowy rządu — 17 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów, **Piotra Jaroszewicza** kolejne posiedzenie Rady do spraw Rodziny. Omówiono problematykę warunków życia rodzinnego w aglomeracjach przemysłowych.

Za podstawę do dyskusji posłużyły trzy opracowania naukowe oparte na przeprowadzonych badaniach nad rodzinami pracowniczymi Wielkopolski, rodzinami pracowniczymi w nowych ośrodkach przemysłowych, a także nad wybranymi problemami rodzin pracowniczych w województwie katowickim.

Wyniki badań przedstawili: prof. **Zbigniew Tyszka** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, doc. **Marek Ignar** z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN oraz prof. **Lucyna Frąckiewicz** z Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Badania przeprowadzone w sposób kompleksowy, posłużyły do sformułowania wniosków odnoszących się do funkcjonowania rodzin pracowniczych w rejonach przemysłowych i uprzemysłowionych.

Rada oceniła je pozytywnie i wskazała na ich przydatność jako podstawy do praktycznej realizacji polityki społecznej w układzie terytorialnym.

(PAP)

Decyzje groźne dla pokoju

Polskie społeczeństwo protestuje przeciwko nuklearnym zbrojeniom NATO

Naród polski stanowczo protestuje przeciwko podjęciu przez NATO decyzji o produkcji i rozmieszczeniu na terytorium Europy zachodniej nowej amerykańskiej broni atomowej, stanowiącej realną groźbę dla pokoju. Decyzja NATO podważa dotychczasowe osiągnięcia procesu odprężenia, pcha ludzkość w kierunku wojny, której skutki mogą być katastrofalne. Do głosów protestu przyłącza się również społeczeństwo woj. kieleckiego i radomskiego. Zwróciliśmy się o opinię na ten temat do ludzi nauki.

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

17 bm. w porcie szczecińskim odbyła się uroczystość podniesienia bandery na nowym statku Polskiej Żeglugi Morskiej w Szczecinie ms. „Miawa". Jest to masowiec o nośności 4 400 ton, wybudowany w stoczni brytyjskiej w ramach polsko-brytyjskiego kontraktu.

Nowy statek z brytyjskich stoczni dla PŻM

Wraz z jego wejściem flota PŻM osiągnęła łączną nośność 3 mln 240 tys ton. W ten sposób armator szczeciński, który zaliczany jest do największych przewoźników morskich w świecie jeszcze bardziej umocnił swą przodującą pozycję.

(PAP)

500 MW z najmłodszej turbiny „Kozienic"!

Zaledwie 10 dni minęło od synchronizacji drugiej „pięćsetki" w Elektrowni „Kozienice" z krajową siecią, a już turbina osiągnęła projektowaną moc. Właśnie wczoraj o godz. 18 dyżurny zanotował: liczniki wskazują 500 MW.

O godz. 21 połączyliśmy się ze starszym dyspozytorem Zakładu Energetycznego Okręgu Wschodniego w Radomiu, Zdzisławem Kołodziejskim:

— W dalszym ciągu nasze liczniki wskazują, że druga „pięćsetka" pracuje na pełnym obciążeniu — brzmiał meldunek.

(mn)

...onad 20 mld złotych ...a koncie NFOZ

Od powstania Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia w 1973 roku do końca listopada br. zebrano ogółem 20,7 mld złotych. Było to możliwe dzięki ofiarności całego społeczeństwa, a zwłaszcza pracowników gospodarki uspołecznionej, którzy wnieśli ponad połowę tej kwoty.

Powszechne świadczenia społeczeństwa umożliwiły rozwinięcie szerokiego frontu robót budowlanych obiektów służby zdrowia i opieki społecznej. Tylko w bieżącym roku przekazanych zostanie do użytku m.in. 41 ośrodków zdrowia na wsi, 11 przychodni w miastach oraz tysiąc łóżek szpitalnych.

„Luzytanka" w drodze do kraju

Do portu w Las Palmas na wyspach Kanaryjskich doholowany został trawler „Luzytanka", na którym w nocy z 27 na 28 listopada wybuchł pożar. Na Wyspach Kanaryjskich doszła się specjalistycznych ogień statku i przeprowadzi się odpowiednie prace zabezpieczające, by umożliwić doholowanie trawlera do kraju.

Na pokładzie łącznikowca „Ibaran" udała się do kraju druga grupa 6 rybaków z „Luzytanki" (pierwsza grupa ponad 20 rybaków dotarła wcześniej do Szczecina na pokładzie bazy rybackiej „Kaszuby II"). Trzecia grupa załogi „Luzytanki", z kapitanem Januszem Junczewskim, zastosować będzie w czasie operacji holowania „Luzytanki" do kraju.

(PAP)

Sprzęt dla fotoamatorów.

Polskie Zakłady Optyczne w Warszawie, nasz największy wytwórca sprzętu dla fotoamatorów rozpoczęły od niedawna produkcję aparatów fotograficznych „start 668". Są to zmodernizowane lustrzanki dwuobiektywowe, kosztować będą 2800 zł.

Na zdjęciu: Jan Malczan przy montażu aparatów.

CAF — Sokołowski — telefoto

Otwarcie Instytutu Kardiologii AM w Krakowie

Po trwających 9 miesięcy przygotowaniach organizacyjnych otwarto 17 bm. w Krakowie Instytut Kardiologii Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika, w skład którego weszły dotychczasowe kliniki kardiologiczne AM i część miejskiej bazy szpitalnej. Instytut prowadzić będzie swą działalność poprzez 9 klinik i zakładów, obejmując opieką kardiologiczną makroregion południowo-wschodniej Polski zamieszkały przez 6 milionów osób w 8 województwach. Utworzenie nowej placówki jest kolejnym etapem realizacji centralnego planu zapobiegania i zwalczania chorób układu krążenia. Dyrektorem instytutu mianowany został doc. dr Antoni Dziatkowiak — uczeń słynnego prof. Jana Mojla.

...eudane porwanie króla saudyjskiego?

NOWY JORK. PAP. Amerykański tygodnik „Newsweek" w najnowszym wydaniu donosi, że członkowie fanatycznej muzułmańskiej sekty, którzy dokonali ataku na wielki meczet w Mekce, w rzeczywistości zamierzali porwać króla Arabii Saudyjskiej Chalida i zastrzelić go, jako zakładnika, dopóki nie zostaną spełnione trzy żądania: proklamowanie w Arabii Saudyjskiej republiki muzułmańskiej, obniżenie wydobycia ropy naftowej i rozłużenie więzi z Zachodem. Porwać napastnicy mogli się spodziewać, że ich żądania zostaną przez władze zdecydowanie odrzucone, monarcha miał uciec przed trybunałem rewolucyjnym. Atak na meczet został przeprowadzony w dniu, w którym Chalid planował wybycie do świątyni na modlitwę. W ostatniej chwili zrezygnował on z tych planów z powodów zdrowotnych.

VIII ZJAZD PZPR

W dyskusji przedzjazdowej

Stać nas na więcej!

TRADYCJA oraz warunki glebowo-przyrodnicze sprawiły, że rolnicy gminy Tczów specjalizują się w hodowli oraz uprawie lnu. W obu tych dziedzinach pochwalić się mogą znacznymi osiągnięciami. Obsada bydła na 100 hektarów użytków rolnych wynosi już 81 sztuk, trzody zaś — 132 sztuki. Len natomiast uprawia się na 600 hektarach, tj. 10 procent ziemi użytkowanej rolniczo. M.in. za wyniki osiągnięte w rolnictwie gmina uzyskała tytuł „Mistrza Gospodarności". Zastanowić się jednak trzeba czy nie stać nas na uzyskanie jeszcze większej obsady zwierząt gospodarskich, lepszych plonów lnu?

Tak się składa, że w czasie żniw rolnicy przystępują również do zbioru lnu. Ale nie we wszystkich gospodarstwach jest dostateczna — gwarantująca wykonanie wszystkich prac jednocześnie — liczba osób. A zarówno hodowla, jak uprawa lnu są zajęciami wybitnie pracochłonnymi. W sukurs rolnikom powinny więc przyjść jednostki obsługujące rolnictwo. Niestety, są to tylko pobożne życzenia.

Z SKR np. mamy ciągłe kłopoty. Brakuje sprzętu do wykonywania podstawowych prac, budzi zastrzeżenia jego sprawność.

DOKOŃCZENIE NA STR. 8

16 bm. przed okupowaną ambasadą USA w Teheranie odbyła się kolejna demonstracja studentów, którzy oświadczyli iż wobec zgody USA na wyjazd byłego szacha Iranu Rezy Pahlawiego do Panamy proces zakładników amerykańskich jest nieunikniony.

CAF — UPI — telefoto

Iran żąda od władz Panamy wydania obalonego szacha

Wydalenie z Teheranu dziennikarzy amerykańskich

TEHERAN. PAP. Irańska Rada Rewolucji Islamskiej zażądała po swym niedzielnym posiedzeniu od władz panamskich, aby niezwłocznie wydały jej obalonego szacha, **Mohammeda Rezę Pahlawiego,** zaś decyzję Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze uznała za „sztuczną i pochopną".

W wywiadzie udzielonym telewizji amerykańskiej, irański minister spraw zagranicznych, **Sadek Ghotbzadeh** oświadczył, że wyjazd byłego szacha z USA jest „pierwszym krokiem Iranu ku zwycięstwu". Wyraził on ponadto opinię, że rozwój wydarzeń przyjął obecnie pozytywny obrót. Zapowiedział też, że władze irańskie zrobią wszystko, aby rozładować napięcie w stosunkach z USA. Dodał, że być może przed świętami

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Otwór o głębokości 4060 metrów

Geolodzy w Górach Świętokrzyskich

Region świętokrzyski ma bardzo złożoną i interesującą budowę geologiczną. Stąd duże zainteresowanie nim naukowców badających m.in. przestrzenne ułożenie warstw, ich zasobność w minerały, a także możliwości eksploatacji surowców.

Bogate i dość dokładnie zbadane są złoża wapieni, kwarcytów, gipsu, anhydrytu, glin ceramicznych i kamionkowych. W niektórych zewnętrznych warstwach występują niewielkie — eksploatowane dawniej — złoża pirytu, miedzi, ołowiu i cynku.

Ale co kryje ziemia głęboko pod Górami Świętokrzyskimi? Szukając odpowiedzi na te pytania w ostatnim okresie wykonano kilkanaście głębokich otworów wiertniczych o zasięgu do 3200 metrów i jeden, który osiągnął 4060 metrów. Wierceniami tymi rozpoznano budowę geologiczną m.in. Niecki Nadnidziańskiej oraz zachodniego i północno-zachodniego obrzeża Gór Świętokrzyskich. Stwierdzono liczne objawy mineralizacji i okruszcowania. Zostały wytypowane rejony do przeprowadzenia w najbliższej przyszłości dalszych prac poszukiwawczych.

(b)

Prognoza pogody

Dziś będzie zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami. Miejscami przelotne opady deszczu lub deszczu ze śniegiem.

W 80 rocznicę urodzin Aleksandra Zawadzkiego

Odsłonięcie pomnika w Dąbrowie Górniczej

Z okazji 80 rocznicy urodzin **Aleksandra Zawadzkiego**, 17 bm. w Dąbrowie Górniczej — rodzinnym mieście wybitnego komunisty — odsłonięto pomnik. Na cokole widnieje napis: „Aleksander Zawadzki — 1899—1964, syn czerwonego Zagłębia, żarliwy rewolucjonista i patriota, górnik, generał, mąż stanu i budowniczy Polski Ludowej — grudzień 1979".

Na uroczystości, przy ulicy Czerwonych Sztandarów w centrum miasta, licznie zgromadzili się zasłużeni działacze ruchu robotniczego Zagłębia Dąbrowskiego; weterani powstań śląskich, delegacje miast i zakładów pracy Zagłębia, a wśród nich górnicy Kopalni „Generał Zawadzki", dawnej Kopalni „Paryż", w której pracował on jako górnik oraz liczna młodzież harcerska.

Plenum ZG Zw. Zaw. Pracowników Książki, Prasy, Radia i TV

17 bm. odbyło się w Warszawie plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Książki, Prasy, Radia i Telewizji. Tematem obrad były najważniejsze zadania rad zakładowych tego związku. Podkreślono specyfikę pracy rad zakładowych działających w zróżnicowanych środowiskach zawodowych i w warunkach dużego terenowego rozproszenia. Mimo to, rady odnotowują spore osiągnięcia w dziedzinie coraz lepszego zaspokajania interesów pracowniczych. Zawdzięczać to należy — jak podkreślano — różnorodności treści i form ich pracy do potrzeb socjalnych, oświatowych i kulturalnych poszczególnych grup zawodowych.

Wskazywano także na istniejące jeszcze mankamenty w funkcjonowaniu rad. Jest to m.in. dość częsta jeszcze ogólnikowość i kampanijność w podejmowaniu praktycznych przedsięwzięć. W uchwale jaką przyjęto na plenum wskazano na drogi przeciwdziałania temu zjawisku.

(PAP)

Iran

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

Bożego Narodzenia uwolnionych zostanie kilku zakładników amerykańskich.

W sobotę i niedzielę studenci irańscy zajęli ostatnią działającą w Iranie placówkę amerykańską — Ośrodek Kultury w Teheranie. Ośrodek został opanowany przez kilkaset osób. Nie doszło jednak do aktów przemocy.

● ● ●

TEHERAN. PAP. Władze irańskie nakazały dwóm korespondentom amerykańskiego tygodnika „Time" opuszczenie tego kraju z powodu — jak oświadczono — tendencyjnego relacjonowania przez nich kryzysu w stosunkach na linii Waszyngton — Teheran związanego z przetrzymywaniem zakładników.

W minioną niedzielę w Iranie odbyła się wielka demonstracja, której uczestnicy domagali się wydalenia z kraju przedstawicieli dziennikarzy agencji prasowych i poparli dotychczasowe decyzje władz dotyczące usunięcia z Iranu kilku korespondentów.

Zakończenie realizacji postanowień o amnestii w NRD

BERLIN. PAP. Biuro Prasowe Prokuratury Generalnej NRD poinformowało, że w dniu 14 bm. zakończono zwalnianie z zakładów karnych osób objętych amnestią, ogłoszoną przez Radę Państwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej z okazji 30-lecia NRD. Ogółem w wyniku amnestii z zakładów karnych zwolniono 21 928 osób, w tym 149 cudzoziemców. 1 272 osoby skazane na karę więzienia zwolniono z odbycia kary. 130 osobom skazanym na dożywotnie więzienie zmniejszono karę do 15 lat pozbawienia wolności. Zatarto 34 116 wyroków nie przewidujących kary pozbawienia wolności — wyroków z zawieszeniem i grzywien pieniężnych.

Decyzje groźne dla pokoju

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

Doc. dr Zbigniew DULEWICZ, prorektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach: — Moje dzieciństwo przypadło na lata wojny i okres dźwigania kraju z wojennych zniszczeń. Na własne oczy widziałem okropności wojny i ciężar, jaki pozostawiła po sobie. Już później, będąc człowiekiem dorosłym, miałem okazję uczestniczyć w przemianach zachodzących w kraju i obserwować, jak wiele we wszystkich dziedzinach życia może osiągnąć społeczeństwo żyjące w pokoju. Świadomość totalnej zagłady, jaką grozi wojna nuklearna wywołuje uczucia niemożliwe do wyrażenia słowami.

Osobiście wierzę, że protest wszystkich ludzi dobrej woli na świecie i zdrowy rozsądek wezmą górę nad zbrodniczymi zapędami kół, które z wyścigu zbrojeń chcą uczynić aparat zastraszenia społeczeństw, że propozycje krajów socjalistycznych, w sposób jednoznaczny poszukujących uzgodnienia wszelkich rozbieżności na drodze pokojowej zostaną akceptowane.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak ja, myślą wszyscy pracownicy uczelni, wszyscy jej studenci.

Dr inż. Henryk BEDNARCZYK — kierownik Zakładu Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Gumy Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu:

— Zapominamy w toku codziennej pracy o wielkim szczęściu jakim jest pokój i bezpieczeństwo. Wiadomości o toczących się gdzieś walkach przyjmujemy tylko jako informacje. Jednak jeśli zastanowić się głębiej, to poza współczuciem dla ofiar rodzi się lęk, że wojna i niesione przez nią nieszczęścia mogą być udziałem naszych bliskich nas samych. Ostatnie decyzje NATO poruszyły całą moją rodzinę, znajomych, kolegów z pracy. Z proponowanego rozmieszczenia nowego arsenału broni wyraźnie widać, że celami dla niej będziemy my. Czy pozwoli to na spokojne życie, realizację planów? Jestem głęboko przekonany, że mało jest ludzi, którym byłby obojętny los innych ludzi. Lecz jest jeszcze bardzo wielu, którzy uważają, że sprawy istotne dla całej ludzkości załatwi ktoś inny. Wierzę jednak, że protest przeciw decyzji NATO, stanowcze „nie" dla wyścigu zbrojeń połączy wszystkich ludzi pragnących pokoju.

Wiece i masówki w województwie radomskim

Ponad 5 tys. pracowników Zakładów Metalowych im. Gen. „Waltera" zebrało się wczoraj w hali narządziowni. Wśród przybyłych byli ludzie pamiętający okrucieństwa wojny. W rękach wielu uczestników masówki transparenty z hasłami: **„Chcemy żyć w pokoju", „Precz z bronią jądrową"**. Zabierający głos reprezentanci robotniczych kolektywów **Sabina Mosionek, Stanisław Bieniek** podkreślają jak wielkie zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego stwarza umieszczenie w niektórych krajach NATO amerykańskich rakiet, wskazując jednocześnie na wagę pokojowych propozycji Związku Radzieckiego. Następnie **Kazimierz Grabowski**, robotnik z największego wydziału Zakładów Metalowych przedstawił projekt rezolucji skierowanej do ONZ, Światowej Rady Pokoju, światowej organizacji związkowej, „Walterowcy" dają w niej wyraz głębokiemu zaniepokojeniu militarystycznymi koncepcjami NATO. Domagają się wstrzymania realizacji powziętych decyzji i oświadczają, iż nie ustaną w walce o pokój.

Na protestacyjnym wiecu zebrała się też załoga Zakładów Przemysłu Tytoniowego w Radomiu. Na główny plac fabryki po pierwszej zmianie przybyło około 1200 osób — głównie kobiet. Ślusarz **Jan Kamiński** odczytał rezolucję „My — pracownicy ZPT ostro potępiamy decyzje NATO, protestujemy przeciwko agresywnej polityce państw zachodnich... Jesteśmy całym sercem za pokojem...".

Podobne rezolucje podjęli również radni w trakcie sesji GRN w Radzanowie **oraz młodzież i nauczyciele z placówek** działających na tamtym terenie. Przeciwko wyścigowi zbrojeń, nowym rakietom wczoraj wypowiedzieli się też pracownicy radomskiego „Zrembu", uczniowie i pedagodzy z I LO im. M. Kopernika oraz załogi Oddziału STW, ZOZ, Oddziału WPGK oraz wielu urzędów w Grójcu.

(wła)

ZE ŚWIATA — W SKRÓCIE

Prawica portugalska wygrywa wybory municypalne

● LIZBONA. Wyniki niedzielnych wyborów do władz samorządowych Portugalii dowodzą kolejnego zwycięstwa prawicy portugalskiej, która według poniedziałkowych danych z godziny 7 zdobyła 46,5 proc. głosów. Zwycięstwo sił centroprawicowych jest, zdaniem obserwatorów, logicznym następstwem zdecydowanej przewagi, jaką uzyskały one w niedawnych przedterminowych wyborach powszechnych.

Potwierdził się również cały ukształtowany w wyniku tych wyborów układ sił: socjaliści musieli zadowolić się 26,4 proc. głosów, zaś komuniści portugalscy zdobyli poparcie prawie 20 proc. wszystkich wyborców. Nie są jeszcze znane do końca wyniki głosowania w dużych miastach, jednakże już teraz wiadomo, iż socjaliści utracili władzę na rzecz centroprawicy w drugim pod względem wielkości mieście Portugalii — Porto.

Zadłużenia reżimu Somozy

● HAWANA. Przedstawiciele około 60 banków handlowych z USA, Europy zachodniej i Japonii wyrazili zgodę na podjęcie rokowań z obecnym rządem nikaraguańskim nad warunkami spłaty długów zaciągniętych jeszcze przez obalonego dyktatora, Anastasio Somozę. Władze nikaraguańskie powiadomiły, że wspomniane banki utworzą 12-osobową komisję, która omówi z rządem Nikaragui tryb rokowań w sprawie długów Somozy. Zadłużenie te wynoszą 1.644 mln dolarów. 76 proc. tej sumy pochodzi z banków amerykańskich, 18 proc. z zachodnioeuropejskich, a 10 proc. z japońskich.

Muzeum barbarzyństwa

● LONDYN. Jak informuje prasa ugandyjska, w siedzibie Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Państwowego w Kampali zostanie utworzone muzeum barbarzyństwa, które ujawni światu i narodowi Ugandy wszystkie zbrodnie obalonego dyktatora Idi Amina, popełnione przezeń w czasie 8-letnich rządów. W muzeum zostaną m.in. przedstawione narzędzia tortur, którymi posługiwali się oprawcy Amina. Jak oświadczył prezydent Godfrey Binaisa, placówka muzealna ma uświadomić przyszłym pokoleniom, do czego prowadzą rządy dyktatorskie. Binaisa poinformował też, że znajdujący się w odległości 8 mil od Kampali las Namanve, w którym grzebano ofiary siepaczy Amina, zostanie przekształcony w cmentarz — pomnik pamięci narodowej.

(PAP)

Meldunek z walcowni drobnej w Ostrowcu

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

podać wodę czystą na walcarki. Uczestniczyłem w naradzie roboczej prowadzonej przez kierownika IV rejonu rozruchowego, inż. **Zygmunta Latałę**. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych wykonawców, m.in. „Budostalu" z Krakowa, „Elektromontażu" z Lublina, „Budostalu 8" oraz „Biprohutu" — projektanta tych urządzeń. O czym mówiono? Na wielu stanowiskach prace są opóźnione. W pompowni głównej trzeba oddać do rozruchu co najmniej dwie pompy, uszczelnienia wymagają rurociągi, trzeba zmontować zawory. Tymczasem wykonawców w pompowni niewielu. Jest nadzieja, że po zwiększeniu obsady przez „Montin", prace ruszą tu żwawszym tempem. Kierownik rozruchu rejonu IV zapisuje kolejne terminy konkretnych przedsięwzięć. Za kilka dni robocza narada zostanie powtórzona, obietnice będą rozliczone...

Tak olbrzymia budowa nie skąpi wykonawcom niespodzianek. Oto jedna z nich: podczas wykonywania tunelu dla potrzeb osadnika zgorzeliny (głęboki na kilkanaście metrów) zaczęła się obsuwać skarpa. W rezultacie o kilka centymetrów obniżyła się część hali urządzeń ciągłego odlewania stali. Natychmiast prace zostały przerwane, ekipy „Budostalu 1" przystąpiły do umacniania zagrożonego miejsca przy pomocy betonu, szpilek stalowych i siatki. Zagrożenie zostało wyeliminowane, roboty przy osadniku zgorzeliny można kontynuować. Niebawem zostaną zakończone.

(Kos.)

Nadal trwa akcja poszukiwania zaginionych rybaków

Już cztery doby trwa akcja poszukiwania łodzi rybackiej „Dzi-90" z Dziwnowa, woj. szczecińskie, z dwoma rybakami na pokładzie; łódź zaginęła u zachodnich wybrzeży Bałtyku na wysokości Wisełki. W akcji uczestniczą jednostki Polskiego Rybołówstwa Okrętowego „Szlorm II", „Mistral", „Bodesmik", helikopter, a także przepływające w pobliżu statki handlowe.

Jak już informowaliśmy, 14 bm. około godziny 8 dostrzeżono czerwone rakiety będące sygnałem wezwania pomocy. Podjęto natychmiast akcję ratowniczą. Po sprawdzeniu okazało się, że w łodzi rybackiej w Dziwnowie brakuje jednostki rybackiej „Dzi-90", na pokładzie której dwaj rybacy z tej miejscowości, Jan Czajkowski oraz Czesław Goeim, wypłynęli na połów.

Dotychczasowe poszukiwania nie przyniosły — jak na razie — rezultatu.

(PAP)

Wojewódzkie konferencje PZPR

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

honorowy obywatel Wrocławia — ppłk Mirosław Hermaszewski.

Na konferencji wybrano 46 delegatów na VIII Zjazd PZPR, wśród nich **Wojciecha Jaruzelskiego, Ludwika Drożdża, Henryka Mariana, Józefa Czyrka i Mirosława Hermaszewskiego.**

Łącznie z 8 delegatami wybranymi bezpośrednio na zjazdowych konferencjach partyjnych wrocławską organizację partyjną reprezentować będzie na VIII Zjeździe 54 delegatów.

Wybrano również nowy skład Komitetu Wojewódzkiego PZPR oraz Wojewódzką Komisję Rewizyjną.

Na pierwszym plenarnym posiedzeniu nowo wybranego Komitetu Wojewódzkiego wyłoniono egzekutywę KW PZPR we Wrocławiu. Funkcję I sekretarza KW powierzono ponownie **Ludwikowi Drożdżowi.**

Olsztyn

„Dumni z dokonań — świadomi zadań, rzetelną pracą budujemy pomyślną przyszłość socjalistycznej ojczyzny" — oto myśl przewodnia Wojewódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej PZPR, która 17 bm. odbyła się w Olsztynie. Ponad 54-tysięczną organizację partyjną woj. olsztyńskiego reprezentowało 338 delegatów.

W obradach uczestniczył sekretarz KC PZPR — **Zdzisław Żandarowski.** Obecni byli członkowie centralnych władz i centralnego aktywu partyjnego: członek KC PZPR, I zastępca ministra handlu wewnętrznego i usług, prezes Centralnego Związku Spółdzielni Spożywców „Społem" — **Jadwiga Łokkaj**, zastępca kierownika Wydziału Przemysłu Ciężkiego, Transportu i Budownictwa KC PZPR — **Witold Dąbrowski**, dowódca Wojsk Obrony Powietrznej Kraju — gen. dyw. **Longin Łozowicki.**

Uczestnicy konferencji wybrali 30 delegatów na VIII Zjazd partii. Delegatem został wybrany **Zdzisław Żandarowski.** Mandaty delegatów otrzymali również: **Edmund Wojnowski, Jadwiga Łokkaj i Longin Łozowicki.** Łącznie z 1 delegatem wybranym bezpośrednio na konferencji zakładowej Węzła PKP w Olsztynie organizację partyjną regionu reprezentować będzie na VIII Zjeździe partii 31 delegatów.

Wybrano również nowy Komitet Wojewódzki PZPR oraz Wojewódzką Komisję Rewizyjną.

Podczas pierwszego plenum nowo wybranego Komitetu Wojewódzkiego wybrano egzekutywę KW PZPR w Olsztynie. Funkcję I sekretarza KW PZPR powierzono ponownie **Edmundowi Wojnowskiemu.**

Włocławek

Dalsze przyśpieszenie społeczno-gospodarczego rozwoju Kujaw i ziemi dobrzyńskiej oraz pełne wykorzystanie przeznaczonych na ten cel środków, konsekwentna realizacja zadań, stworzenie optymalnych warunków do podnoszenia kwalifikacji pracowniczych i poprawy jakości pracy — to główne zagadnienia omawiane na Wojewódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej PZPR, która 17 bm. odbyła się we Włocławku. 39-tysięczną organizację partyjną ziemi włocławskiej reprezentowało 280 delegatów.

W konferencji udział wzięli członkowie centralnych władz i centralnego aktywu partyjnego. W obradach uczestniczyli członek Biura Politycznego KC PZPR, minister administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska — **Józef Kępa.** Obecny był zastępca kierownika Wydziału Kultury KC PZPR — **Krzysztof Kostyrko.**

Na konferencji wybrano 22 delegatów na VIII Zjazd PZPR, wśród nich **Józefa Kępę i Edwarda Szymańskiego.** Wybrano również Komitet Wojewódzki PZPR oraz Wojewódzką Komisję Rewizyjną.

Podczas pierwszego posiedzenia plenarnego nowo wybranego Komitetu Wojewódzkiego PZPR wyłoniono egzekutywę KW we Włocławku. Funkcję I sekretarza KW PZPR powierzono ponownie **Edwardowi Szymańskiemu.**

Kronika dnia

Posiedzenie Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Obchodów MRD

Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Obchodów Międzynarodowego Roku Dziecka w Radomiu, obradowało w poniedziałek w poszerzonym składzie. Omawiano szczegóły dotyczące organizacji konferencji popularnonaukowej na temat modelu rodziny socjalistycznej. Zastanawiano się także nad możliwością stworzenia w Radomiu stałej galerii dziecięcej twórczości artystycznej. Obchody MRD zakończy wielka impreza finałowa.

(awl)

Wojewódzkie podsumowanie działalności OHP

Wczoraj w sali Zakładowego Domu Kultury „Waltera" w Radomiu odbyło się wojewódzkie podsumowanie działalności ochotniczych hufców pracy woj. radomskiego w 35-leciu PRL. Udział wzięli przedstawiciele Komendy Głównej OHP, wojewódzkich władz politycznych, przedstawiciele organizacji młodzieżowych, pracownicy Kuratorium Oświaty i Wychowania, dyrektorzy szkół i przedsiębiorstw, na rzecz których pracuje młodzież OHP. W woj. radomskim działa obecnie 18 hufców oraz 33 szkolne komendy OHP. 262 absolwentów w roku ubiegłym zdobyło w ochotniczych hufcach pracy kwalifikacje, m.in. posadzkarzy, lastrykarzy. Czyny społeczne junaków wyniosą już ponad 5 mln zł. Długoletnich działaczy OHP udekorowano złotymi, srebrnymi i brązowymi honorowymi odznakami OHP. Wręczono też 6 legitymacji kandydackich PZPR. Ogłoszono również wyniki współzawodnictwa między hufcami woj. radomskiego. Pierwsze miejsce zajął hufiec ze Świerży Górnych.

(bk)

W dniu 15 grudnia 1979 r. zmarł

ALEKSANDER ZARAJCZYK

poseł na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI!

MARSZAŁEK SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

W dniu 15 grudnia 1979 r. zmarł

towarzysz **ALEKSANDER ZARAJCZYK**

przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach.

Odszedł od nas wysoce zasłużony działacz rad narodowych, który położył wybitne zasługi w dziele społeczno-gospodarczego rozwoju województwa, demokracji i samorządności obywatelskiej.

Odszedł Człowiek, który oddał bez reszty wszystkie swoje siły i zdolności, gorącą żarliwość i serdeczne zaangażowanie wiernej służbie dla społeczeństwa.

Dzieło życia towarzysza Aleksandra Zarajczyka pozostanie trwałym i doniosłym wkładem w rozwój województwa, godnym najwyższego szacunku i serdecznego uznania.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI!

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA w Kielcach

W dniu 15 grudnia 1979 r. zmarł

towarzysz **ALEKSANDER ZARAJCZYK**

przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej, członek Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu w Kielcach.

W Jego osobie utraciliśmy wybitnego działacza Frontu Jedności Narodu, niestrudzonego bojownika o najszlachetniejsze ideały postępu, demokracji i socjalizmu, o dobro ludu pracy i całego społeczeństwa.

Odszedł od nas niezwykle szlachetny Człowiek, o wielkiej wrażliwości na społeczne sprawy, gorący rzecznik i organizator walki o jedność moralno-polityczną społeczeństwa.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI!

WOJEWÓDZKI KOMITET FRONTU JEDNOŚCI NARODU w KIELCACH

W dniu 18 grudnia 1979 roku zmarł nagle

towarzysz **ALEKSANDER ZARAJCZYK**

członek Komitetu Centralnego, I sekretarz Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach, poseł na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W Zmarłym straciliśmy wybitnego działacza partyjnego i państwowego.

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia składamy Rodzinie i Komitetowi Wojewódzkiemu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

WOJEWÓDZKI KOMITET ZJEDNOCZONEGO STRONNICTWA LUDOWEGO W KIELCACH

Z powodu śmierci nieodżałowanego

towarzysza **ALEKSANDRA ZARAJCZYKA**

członka Komitetu Centralnego, I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Kielcach, przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej, posła na Sejm, wybitnego działacza partyjnego i państwowego, wielkiego patrioty oddanego sprawie budowy socjalizmu, Człowieka wielkich zalet umysłu i serca, który poświęcił wszystkie swoje siły dla dobra i rozwoju województwa kieleckiego wyrazy głębokiego współczucia i szczerego żalu

Żonie, Dzieciom i Rodzinie

składa

PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO W KIELCACH

Z powodu śmierci

towarzysza **ALEKSANDRA ZARAJCZYKA**

I sekretarza KW PZPR w Kielcach wyrazy głębokiego żalu i współczucia

Żonie, Córce, Synom i Rodzinie

składa WOJEWODA RADOMSKI

W związku ze śmiercią I sekretarza KW PZPR, przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach

ALEKSANDRA ZARAJCZYKA

w gmachu WRN przy al. IX Wieków Kielc wyłożona została księga kondolencyjna. Wpisów można dokonywać dziś, 18 bm., w pokoju nr 120 (I piętro) w godzinach od 10 do 17.

H. Jabłoński przyjął ambasadora Brazylii

Przewodniczący **Rady Państwa, Henryk Jabłoński** przyjął 17 bm. na audiencji w Belwederze ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Brazylijskiej Republiki Federacyjnej, **Jose Oswaldo de Meira Penna**, który złożył listy uwierzytelniające.

Z kraju w skrócie

Elektryfikacja linii PKP z Łodzi do Kutna

W Biurze Projektów Kolejowych w Łodzi zakończono prace nad planem elektryfikacji ostatniego w rejonie łódzkim nie objętego jeszcze trakcją elektryczną ważnego odcinka linii PKP Łódź — Kutno. Niedawno na całym tym odcinku zmodernizowane zostały tory, a przygotowywana aktualnie ich elektryfikacja pozwoli na dalsze przyspieszenie jazdy pociągów, łączących Łódź z Kutnem i dalej — z Poznaniem oraz Szczecinem.

200 tys. zwiedzających na wystawie „Polaków portret własny"

Już 200 tys. zwiedzających obejrzało czynną od października w Muzeum Narodowym w Krakowie wystawę „Polaków portret własny". Ekspozycja bije wszelkie zanotowane w Polsce rekordy powodzenia i dyrekcja muzeum musiała przedsięwziąć niezbędne zabiegi organizacyjne dla opanowania istnej lawiny ludzkiej.

Wiatraki na wodzie

W Tarnowie zrodził się pomysł wykorzystania wiatraków do dotleniania wody w stawach hodowlanych. Koncepcję taką, w pewnym stopniu już sprawdzoną na hodowli pstrągów w Jeziorze Czchowskim, opracowali fachowcy od wykorzystania energii naturalnych w gospodarce żywnościowej z tarnowskiego Oddziału Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Technicznej Obsługi Rolnictwa.

Z literą „A" w szyldzie

Sklepy ze znakiem „A" spowszechniały już wszystkim. Po okresie euforii i oczekiwania co to z tego będzie, nadszedł czas kalkulacji. Pytanie: komu się to bardziej opłaca — państwu czy ajentowi, powiarza się często w dyskusjach toczonych nie tylko w kolejkach. Tu i owdzie krążą opowiastki o bajońskich zyskach, jakie można osiągnąć, prowadząc takie placówki. Więc spójrzmy prawdzie w oczy.

Czy to rekapitalizacja handlu?

ODPOWIEDŹ na to pytanie jest przeczącą. Uwzględniając nawet wszystkie zasady kwalifikowania placówek do tego systemu, szerokie możliwości zaopatrzeniowe stworzone ajentom czy sposoby rozliczeń finansowych — trzeba stwierdzić, iż ajencje w niczym — a tego obawia się wiele osób — nie zagrażają naszym zasadom ustrojowym. Stanowią one niewielki procent ogólnej liczby sklepów, a ich obroty daleko ustępują obrotom placówek państwowych prowadzonych tradycyjnym systemem. Posłużmy się tu przykładem samego tylko województwa kieleckiego.

Do końca października br. do systemu ajencyjnego przeszło 338 sklepów. Zajmują one tylko 4,7 proc. ogólnej powierzchni handlowej województwa. Są to placówki małe, liczące średnio 50—60 metrów kwadratowych powierzchni. Ich obroty stanowią zaledwie 3,4 proc. ogólnych obrotów handlowych. Tak więc znajdujemy potwierdzenie, iż nie ma rekapitalizacji handlu. Jest natomiast wiele korzyści, odczuwanych głównie przez nas — klientów.

Zgodnie z założeniami większość ajencyjnych placówek na Kielecczyźnie, to sklepy ogólnospożywcze (84), owocowo-warzywne (51) i pasmanteryjno-galanteryjne (34). Jest niewiele ponad dwadzieścia ajencyjnych kwiaciarni, a także punktów sprzedaży wyrobów chemicznych oraz artykułów gospodarstwa domowego. Dawniej pracowały w nich 1—2 osoby. Teraz spotkać można liczniejszą obsługę. I tu zaczynają się podstawowe...

Społeczne zyski

W WIĘKSZOŚCI placówek zapewniających nam podstawowe towary codziennego użytku znacznie krócej stoimy przed ladą. Po prostu, ajentowi pomaga nieraz cała rodzina. Wydłużony został czas pracy niemal wszystkich tego typu placówek, mniej jest także przerw w ich pracy powodowanych np. chorobami czy urlopami personelu. Ponadto po wprowadzeniu systemu ajencyjnego zwolniła się część etatów, co daje możliwości zatrudnienia dodatkowego personelu w większych sklepach państwowych.

Jak podkreślili na listopadowym posiedzeniu członkowie sejmowej Komisji Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwórczości i Usług — nastąpiła także poprawa zaopatrzenia tych placówek. Operatywności ajentów szukających towarów w wielu, nie tylko uspołecznionych źródłach, a nawet próby podjęcia przez nich samych produkcji niektórych wyrobów, szczególnie z branży spożywczej, przyniosły już pozytywne rezultaty. Czasami wręcz zadziwieni jesteśmy wyborem produktów oferowanych przez ajentów. I tu od razu musimy wyjaśnić za zastępcą dyrektora **Wydziału Handlu i Usług Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Stanisławem Witerskim,** iż taki stan rzeczy nie ma nic wspólnego z kombinatorstwem, jakiego niektórzy dopatrują się na linii ajent — hurtownia. Po prostu wszystkie przedsiębiorstwa, mające obowiązek zagwarantowania ajentom towarów, traktują tych kontrahentów na równi z innymi placówkami. Jeżeli dany artykuł jest w sprzedaży hurtowej, to musi go otrzymać nie tylko ajent, ale także państwowy sklep obsługowy. A jeśli ajent ma lepsze zaopatrzenie — to już tylko wynik jego zaradności.

Lepsza praca, lepsza płaca

TO KRYTERIUM stało się jedną z podstaw systemu ajencyjnego, którego myśl przewodnią można ująć tak: chcesz zarobić — staraj się!

Ajenci starają się. Z niektórych małych, nierentownych sklepików uczynili dobrze prosperujące firmy. Jednocześnie, wraz ze wzrostem obrotów, zwiększyły się płace. Wprawdzie trudno dziś dokładnie ustalić jakie ajenci ponoszą koszty (zatrudnienie dodatkowego personelu, wydatki na transport), ale na podstawie danych szacunkowych specjaliści wyliczyli, iż „miesięczny fundusz płac" w sklepie branży spożywczej wynosi ok. 13,5 tys. zł, zaś w branży przemysłowej — ok. 20 tys. zł. Obydwie te liczby trzeba jeszcze podzielić przez liczbę osób pracujących w sklepie. Wtedy otrzymamy średnią pensję pracownika. Jak z tego widać, nie są to niskie stawki, choć trudno tu mówić o bajońskich dochodach. Oczywiście, od tych średnich są jeszcze odchylenia — w dół i w górę.

Jak w każdej robocie i tu zdarza się, iż pracownicy ajencji dążą do uzyskania maksymalnych zysków nie zawsze uczciwymi sposobami. Tak było zwłaszcza w okresie letnim, kiedy w wielu punktach jako pierwszy gatunek oferowano jabłka czy pomidory drugiego wyboru. Popsuły się kazy w tym nawet wnioski o odebranie ajencji zaś sklepy zobowiązano do wystawiania wzorcowego towaru pierwszej jakości.

Spółka z prywatnym wytwórcą

W JEDNYM z kieleckich sklepów z kosmetykami zauważyliśmy plastykowe składki na legitymacje ubezpieczeniowe i książeczki zdrowia dziecka. Obydwa wyroby przyciągały uwagę estetycznym wykonaniem, zaskakiwały jednak ceną. **Okładka na legitymację wyceniono na 39 złotych, a na książeczkę zdrowia — na 52 złote. Sprawą zainteresowaliśmy Okręgowy Oddział Państwowej Komisji Cen w Kielcach. Po wielu, wcale nie prostych zabiegach ze strony tej instancji, ustalono, że cenę pierwszego wyrobu zawyżono o 100 proc., zaś drugiego o 69 proc.** Oczywiście, winą za to można obarczyć producenta, czyli Wytwórnię Chemiczną „Chemilux" G. i M. Furtak w Łodzi. W tym miejscu jednak rodzi się pytanie: dlaczego ajent nie zaproponował niższych cen? Być może nie „wystraszyły" go one tak, jak nas. Był zainteresowany tym towarem.

Od ceny uzależniony jest zysk. Sprzedawać bowiem towar przy 30-procentowej marży za 52 zł, to nie to samo co za 30 złotych. I to jest najnie epiecznieszy rewir ajencyjnej działalności, przy której handlowiec nie może tracić rozsądku i poczucia uczciwości.

Na problemy rodzące się z racji współpracy ajencji z prywatnymi wytwórcami zwrócono uwagę dyrekcjom przedsiębiorstw handlowych, które — mamy nadzieję — przekazały te uwagi ajentom. Uczuleni na to zostali także kontrolerzy, choć trzeba stwierdzić, iż tak rażących nieprawidłowości dotychczas nie odnotowali.

Dla ludzi nieuczciwych nie może być miejsca w handlu. Dyrektor kieleckiego Oddziału WSS „Społem", Krzysztof Nawrot twierdzi, że dotyczy to także cwaniaków, którym marzą się duże zyski przy minimum wysiłku. Po prostu ten interes wymaga ludzi zaradnych, pełnych inicjatywy, ale także uczciwych i pracowitych.

JANUSZ SAPA

Raport z budowy szpitala w Miechowie

Spokojnie patrzeć w kalendarz...

Tak będzie wyglądał szpital w Miechowie.

Fot. Al. Piekarski

BUDOWA nowoczesnego szpitala na 417 łóżek w Miechowie ma zostać zakończona w 1980 r. W czwartym kwartale obiekt ma być oddany do zagospodarowania. Na niespełna 4 tygodnie przed końcem roku i 13 miesięcy przed terminem przekazania odwiedziliśmy plac budowy.

Większość budynków jest zmontowana, brygady **Kombinatu Budowlanego z Kielc** prowadzą prace wykończeniowe.

W BUDYNKU GŁÓWNYM...

...rozpoczęto tzw. wykończeniówkę. Część pomieszczeń otynkowano, położono glazurę, wylewa się pierwsze wyrównawcze warstwy pod podłogi, zakłada instalacje. Prace będą kontynuowane zimą tak, aby w marcu można było przystąpić do malowania sal i korytarzy.

Znacznie bardziej zaawansowane są prace w budynku diagnostycznym „b". Tynki i wylewki pod posadzki położono w 80 procentach. Wewnątrz zamontowano większość niezbędnych instalacji, w grudniu dobiegnie końca podłączanie wodociągów. Do zrobienia pozostanie tylko instalacja tlenowa.

W następnym pawilonie szerokim frontem postępują prace wykończeniowe. Do 20 grudnia br. wszystkie podłogi zostaną przygotowane do położenia płytek i terakoty. W 80 procentach wykonano instalacje c.o. i wodnokanalizacyjną. Przed nadejściem chłodów budowlani muszą uporać się z jeszcze jedną sprawą — trzeba zaszklić okna.

Nie wszystkie roboty będzie można kontynuować zimą. Główny powód to...

...NIECZYNNA KOTŁOWNIA.

Kielecki „Instal" obiecuje dokonać rozruchu dopiero w styczniu przyszłego roku. Do tej pory wewnątrz budynku wykonano instalację technologiczną, zaszklono okna, położono tynki. Nadal jednak brakuje wylewek pod podłogi, tzw. obmurzy kotłów, no i... komina. **Kielecki Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych** przystąpi do pracy na początku grudnia, ale sam montaż potrwa kilka tygodni. Brak ciepła spowoduje wstrzymanie prac w tlenowni i stacji trafo. Budynki te trzeba będzie po prostu zamknąć na okres zimy i wrócić do ich wiosną. W pawilonie głównym, gdzie prace muszą być kontynuowane, pomieszczenia będą ogrzewane dmuchawą. Pozostałe budynki — przychodnia, pawilon diagnostyczny, magazyn główny zostaną podłączone do prowizorycznej kotłowni.

W TRAKCIE PRZEKAZYWANIA...

...znajduje się pawilon gruźliczy. Co prawda nie jest on wymalowany i brak w nim posadzek, jednak ZOZ chce urządzić tutaj dodatkowy magazyn na sprzęt medyczny. Tak, by później w trakcie odbioru poszczególnych budynków móc szybko montować urządzenia specjalistyczne.

NIE ROZPOCZĘTO JESZCZE...

...budowy zbiorników wody i oczyszczalni ścieków. Dopiero na wiosnę będzie można przystąpić do tych robót. Konieczność oczyszczenia sieci kanalizacji zakaźnej wstrzymywała budowlanych od angażowania znacznych sił w budowę dróg. Obecnie są już prawie gotowe uliczki i parking od strony starego szpitala — wiosną zostaną tam położone chodniki.

TERMINOWO I ZGODNIE Z HARMONOGRAMEM...

...pracują podwykonawcy. **Jedynym dłużnikiem jest Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjnych zakładające wentylację.** Przerwa w pracy trwała cały listopad i teraz trudno nadrobić opóźnienia.

Dla kierownictwa budowy oczywisty jest fakt, że tylko pełna mobilizacja załóg może zagwarantować terminowe oddanie obiektu.

(lcz)

Odpowiadamy na pytania czytelników

Młode małżeństwo a mieszkanie

DLACZEGO młode małżeństwo nie ma szansy otrzymania większego mieszkania jak M-3, chociaż wiadomo, że w przyszłości będzie miało ono dzieci? Na tak sformułowane pytanie jednej z czytelniczek odpowiada dyrektor **Wojewódzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Kielcach, HUBERT STASZEWSKI.**

Przydziały mieszkań, które powinny być dokonywane według określonych i jednoznacznych kryteriów, reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z 26.VI.1974 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów prawa lokalowego, które ustala iż jednej osobie przysługuje 7—10 metrów kw. powierzchni mieszkalnej, a lokale, odpowiadające normatywom projektowania mieszkań, zasiedlane są według normatywów projektowania obowiązujących w dniu dokonywania przydziału mieszkania.

Obecnie obowiązuje normatyw ustalony zarządzeniem nr 10 ministra gospodarki terenowej i ochrony środowiska z dn. 29.II.1974 r. określający **minimalne i maksymalne wielkości mieszkań** oraz liczbę osób w poszczególnych kategoriach mieszkań: mieszkanie kategoria: M-1, pow. użytkowa — 25—28 liczba osób — 1; M-2 — pow. użytkowa 30—35 2 osoby; M-3 — pow. użytkowa — 44—48 3 osoby; M-4 — pow. użytkowa — 56—61 4 osoby; M—5 — pow. użytkowa — 65—70 5 osób; M—6 — pow. użytkowa 75—85 6—7 osób. **Wielkość powierzchni mieszkalnej przysługującej przy przydzielaniu mieszkań spółdzielczych jest określona na podstawie tego właśnie normatywu.**

W normalnej kolejności, wynikającej z okresu oczekiwania i warunków mieszkaniowych, młode bezdzietne małżeństwo mają prawo do otrzymania mieszkania o jedną kategorię większego od przysługującego im na zasadach ogólnych. **A więc zamiast M—2, otrzymują M—3. Natomiast młode małżeństwa z dziećmi otrzymują od razu mieszkanie odpowiednie do ich stanu osobowego rodziny.**

Rada Ministrów, chcąc przyspieszyć zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych młodych małżeństw, posiadających trudne warunki mieszkaniowe, podjęła uchwałę nr 36/78 określając jednocześnie, że w latach 1978—1982 powinno być wybudowane w kraju 100 tys. mieszkań rotacyjnych tzn. przydzielanych na okresy przejściowy, do chwili otrzymania mieszkania, o jakie ubiega się członek spółdzielni mieszkaniowej, typu M—2 i M—3.

Zarząd Związku Spółdzielni Mieszkaniowych chcąc uzyskać dodatkową liczbę mieszkań dla młodych małżeństw, zaleci spółdzielniom w 1979 roku by potraktowały część mieszkań typu M—1 i M—2 (z tzw. odzysku, czyli zwalnianych przez dotychczasowych użytkowników) jako rotacyjne.

Spółdzielnie wykonując postanowienia uchwały Rady Ministrów i Zarządu CZSBM, by przyspieszyć przydział mieszkań młodym małżeństwom, mogą przydzielać im mieszkania rotacyjne typu M—1, M—2 i M—3.

Mieszkania kategorii M—1 i M—2 o odzysku posiadają powierzchnię w granicach 17—20 m kw. i 24—30 m kw. Natomiast typowe mieszkania rotacyjne posiadają następujące powierzchnie: mieszkanie typu M—2 — 39,6 m kw. (dwa pokoje) i mieszkanie typu M—3 (również 2-pokojowe) 46 metrów kw.

Informuję jednocześnie, że na terenie woj. kieleckiego jest ok. 11 tys. młodych małżeństw, co stanowi 40 proc ogółu członków. Z tego uprawnienia do mieszkania typu M—2 posiada 6185 członków, a do mieszkania typu M—3 — 4222.

Zgodnie z uchwałą nr 261 na terenie woj. kieleckiego będzie wybudowane w latach 1979—82 — 2370 mieszkań rotacyjnych. W roku 1979 — 597 mieszkań, w 1980 — 565 mieszkań, w 1981 — 600 mieszkań, w 1982 — 608 mieszkań. Niezależnie od ustaleń na lata 1979—82, zarząd WSM w Kielcach również po roku 1982 będzie kontynuował budowę mieszkań rotacyjnych, celem całkowitego rozwiązania spraw mieszkaniowych młodych małżeństw.

Malarstwo meksykańskie w BWA

W salach radomskiego Biura Wystaw Artystycznych otwarto interesującą ekspozycję. Jest nią malarstwo meksykańskiego artysty, profesora wychowania estetycznego, Antonia Gonzalesa Orozco. W otwarciu wystawy oprócz przedstawicieli wojewódzkich władz politycznych i administracyjnych udział wziął również attache kulturalny, sekretarz ambasady Stanów Zjednoczonych Meksyku, Abelardo Tresino Martinez. Wystawa prezentuje 40 prac wykonanych techniką olejną. Bohaterem jest dziecko — artysta stara się przełożyć na język plastyczny świat jego przeżyć, wyobraźnię... Oprócz malarstwa sztalugowego Orozco zajmuje się też polichromią ścienną, często więc jego portrety przypominają freski...

Wystawa czynna będzie do 5 stycznia 1980 roku.

(bk)

Fot. A. Żuchowski

Nasz komentarz

Gospodarski rozrachunek

MAMY ZA SOBĄ ponad 11 miesięcy najtrudniejszego chyba dla gospodarki roku bieżącej dekady. Zimowe kłopoty spowodowały nie notowany od lat spadek produkcji w I kwartale. Równocześnie napięcia i różne powikłania wywołane trudnościami w energetyce i transporcie, a spotęgowane wzrostem cen na importowane materiały i surowce — ciążą dziś na wynikach, jakie uzyskaliśmy w minionych 11 miesiącach w gospodarce województwa kieleckiego, jak i całego kraju.

43 przedsiębiorstwa woj. kieleckiego są dłużnikami gospodarki narodowej. Nie zdołały one w terminie wyprodukować i sprzedać różnych towarów za ponad 1 mld złotych. Jednym z nich dał się we znaki niedobór energii elektrycznej i importowanych surowców, innym niedostatki kooperacji. Niektóre przedsiębiorstwa dotkliwie odczuły nierytmiczną pracę transportu, a także nadmierną absencję pracowników, fluktuację kadr itp. Praktycznie oznaczą to zmniejszenie produkcji i dostaw niektórych towarów, takich, jak cement, kamień budowlany, stolarka budowlana, stal i wyroby walcowane, samochody ciężarowe, a także meble, odzież, narzędzia, zabawki. Na liście dłużników obok dużej grupy spółdzielni pracy i drobnych zakładów znajdują się również Huta im. M. Nowotki w Ostrowcu, FSC w Starachowicach, cementownie „Małogoszcz" i „Nowiny", Koneckie Zakłady Odlewnicze, Zakłady Stolarki Budowlanej we Włoszczowie.

W ciągu 11 miesięcy wiele zakładów, które również borykały się z licznymi trudnościami, zdołało odrobić zaległości. Pracowitość załóg, dobra organizacja, zapobiegliwość służb transportowych, zaopatrzeniowych i energetycznych procentują dziś dobrymi efektami ekonomicznymi i realizacją planowych zadań m.in. w Zakładach Urządzeń Chemicznych i Armatury Przemysłowej „Chemar" w Kielcach, Zakładach Metalowych „Predom-Mesko" w Skarżysku, Fabryce Samochodów Specjalizowanych „Polmo-SHL", Fabryce Łożysk Tocznych „Iskra", w Zakładach Dziewiarskich „Rekord" w Jędrzejowie, Odlewni Żeliwa „Stąporków" i wielu innych. Udowodniono tam, że w trudniejszych warunkach można dobrze pracować, wykonywać zadania, a nawet je przekraczać.

Jak wynika z informacji Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego — w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego przemysł woj. kieleckiego wyprodukował i sprzedał znacznie więcej towarów. Różnica ta wynosi 1 mld 508 mln złotych. Jednak nie uzyskano w województwie wzrostu produkcji założonego w Narodowym Planie Społeczno-Gospodarczym. Korzystne zmiany zaszły w strukturze produkcji. Dostawy na rynek były o 832 mln zł wyższe niż przed rokiem. O 17,2 proc. wzrosła sprzedaż towarów na zagraniczne rynki. Ale niskie zaawansowanie planów eksportu m.in. w takich przedsiębiorstwach, jak FSC w Starachowicach, Kieleckie Zakłady Wyrobów Papierowych, Cementownia „Małogoszcz", Fabryka Samochodów Specjalizowanych „Polmo-SHL", Zakłady Urządzeń Chemicznych „Metalchem" w Rudkach, jest m.in. przyczyną nierealizowania zadań eksportowych przez gospodarkę województwa kieleckiego.

Wzrost wydajności pracy w przemyśle był wprawdzie szybszy niż wzrost produkcji, ale osiągnięte rezultaty nie mogą w pełni zadowolić. Wydajność rosła bowiem wolniej, niż planowano, a jednocześnie znacznie szybciej od wydajności pracy rosły płace, co nie sprzyja utrzymaniu równowagi rynkowej.

Wyniki pracy przemysłu woj. kieleckiego mogłyby być lepsze, gdybyśmy potrafili bardziej zdecydowanie poprawić efektywność gospodarowania i dyscyplinę w realizacji zadań, w pełni wykorzystywać nasz potencjał.

Dni zostało do końca roku już niewiele, ale niejedno da się jeszcze odrobić lub niejedno poprawić. Rzecz w tym, by robić to mądrze, celowo i by każde działanie widzieć nie przez pryzmat interesów własnego wydziału czy nawet zakładu, ale całej gospodarki. Produkować to, co rzeczywiście jest najbardziej potrzebne — oszczędnie i racjonalnie. I stale odpowiadać sobie na pytanie — ile to kosztuje? Nie bezmyślna pogoń za planem, za wskaźnikami, ale rozważne dążenie do uzyskania społecznie potrzebnych efektów. Te bowiem czynniki stają się obecnie podstawowym miernikiem rzeczywistej efektywności gospodarowania.

(b)

redakcja — czytelnicy — redakcja — czytelnicy — redakcja — czytelnicy — redakcja — czytelnicy — redakcja

Kącik rencisty

DO REDAKCJI, a także do oddziałów ZUS w Kielcach i w Radomiu, zgłaszają się osoby zainteresowane podwyżką emerytur i rent. Warto więc udzielić w tej sprawie informacji.

Przypomnijmy, że na podstawie ustawy z dnia 31.III.1977 r. o dalszym zwiększeniu emerytur i rent oraz o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. nr 11, poz. 43), od 1 stycznia każdego roku następuje sukcesywna podwyżka świadczeń. Ale nie wszystkich. W maju 1977 r. emeryci i renciści otrzymali podwyżki o kwoty określone w ustawie. Do osób, którym podwyżka przysługiwała, oddziały ZUS przesłały decyzje z wyliczeniem należności w latach 1977/1980—81. I tak, zgodnie z ustaleniami, od 1 stycznia każdego roku, dokonuje się przeliczeń. Także od 1 stycznia 1980 r. podlegają podwyższeniu emerytury i renty w stosunku do których ustalono kolejny etap podwyżki. Czy i w jakiej wysokości nastąpi podwyżka zainteresowani mogą sprawdzić w decyzji jaką otrzymali w maju 1977 r. Jeśli tak, otrzymają oni w styczniu 1980 r. w swoich terminach płatności emerytury i renty w nowej wysokości wraz z wyrównaniem od 1 stycznia. W decyzji z maja 1977 r. można sprawdzić czy będzie to zgodne z wcześniejszymi ustaleniami. Jest to ważne, bowiem niektórzy emeryci i renciści otrzymali pełną kwotę podwyżki już w latach 1977/78. Spora grupa osób pobiera emerytury i renty z ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, w kwotach najniższych. Warto zatem podać jaka będzie ich wysokość w roku 1980. Najwyższa emerytura będzie wypłacana w kwocie 1.800 zł. Najniższa renta inwalidzka I i II grupy będzie wynosiła 1.750 zł, z tym, że inwalidzi I grupy otrzymują dodatek w wysokości 500 zł lub 800 zł jeśli powodem zaliczenia do tej grupy jest utrata wzroku. Najniższa renta inwalidzka III grupy będzie wypłacana po 1.350 zł. Wysokość najniższej renty rodzinnej uzależniona jest od liczby uprawnionych osób i będzie wynosiła: dla jednej osoby 1.400 zł, dla dwu osób 1.700, a dla trzech i więcej osób 1.800. Kwoty te nie obejmują dodatków jak np. dodatków rodzinnych z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów czy dodatków z tytułu odznaczeń państwowych.

Terminowa wypłata podwyższonych świadczeń w styczniu 1980 r. wymaga wielu przygotowań. Aktualnie, w oddziałach ZUS w Kielcach i w Radomiu trwają intensywne prace z tym związane. Zwracamy uwagę, że podwyżka dokonywana jest z urzędu, bez pism i wniosków zainteresowanych. Ale przeprowadzenie akcji spowoduje pewne wydłużenie w załatwianiu niektórych spraw, czy korespondencji i dlatego przekazujemy prośbę oddziałów o wyrozumiałość i cierpliwość w oczekiwaniu na odpowiedź, która może z opóźnieniem, ale będzie udzielona. Pracownicy ZUS czynią wszelkie wysiłki aby emeryci i renciści przysługujące należności otrzymali w przewidzianych terminach. (A. G.)

Między nami przyjaciółmi

CZEGO rodzinie do szczęścia potrzeba? Miłości, zdrowia, pieniędzy i własnego mieszkania — taka byłaby z pewnością odpowiedź, gdyby pytanie to umieścić w jakiejś ankiecie. O miłości rodzina musi myśleć sama, o zdrowiu — przy pomocy lekarza — także, pieniędzy trochę więcej w ostatnich czasach do jej kiesy wpływa, własne mieszkanie — jeśli go jeszcze nie ma — w perspektywie, choć dalekiej, otrzyma. Czy rzeczywiście tak to jest? Badania pokazały, że nie. Bo tak naprawdę, to rodzinie do szczęścia potrzebny jest także CZAS WOLNY CZAS. W teorii mamy go coraz więcej. W tym roku wolnych sobót mieliśmy, chyba 16. Mieliśmy — to znaczy pracujący; uczniowie — jeśli rodzice chcieli z nimi wyjechać na dwa wolne dni — musieli wagarować. A zanosi się na to, że będziemy ich mieli więcej.

Zapowiadane jest kontynuowanie realizacji programu dni wolnych od pracy. Ale zwiększenie liczby dni wolnych od pracy nie może komplikować produkcji. Stąd postulat — stosowanie w większym niż dotychczas zakresie „zróżnicowanych rozwiązań dla poszczególnych branż i zakładów pracy", względnie możliwość „elastycznego planowania terminu wolnego dnia odpowiednio do potrzeb lepszego zagospodarowania czasu pracy — zaopatrzenia w energię, materiał i surowce — oraz kooperacji", a więc „zapewnienia możliwie najpełniejszego wykorzystania potencjału produkcyjnego i usługowego".

Czas wolny — niedoceniony

NIETRUDNO dostrzec tu określone sprzeczności z punktu widzenia potrzeb rodziny. Harmonijny przebieg produkcji jest konieczny, gdyż jej wyniki — w ostatecznym rachunku — wpływają m.in. na zaopatrzenie rynku, a więc i na poziom życia rodziny. Z drugiej strony dni wolne od pracy, zróżnicowane w poszczególnych branżach i zakładach, utrudniają organizowanie wspólnego, rodzinnego wypoczynku, bowiem bardzo częste będą przypadki, w których żona (matka) będzie miała zupełnie inny wolny dzień niż mąż (ojciec). Trudno znaleźć złoty środek na pogodzenie tych sprzeczności. Mniemać jednak wypada, że jakaś liczba dni wolnych od pracy będzie ustalona jednolicie dla wszystkich i te wykorzystane zostaną do wspólnego „integracyjnego" wypoczynku; w pozostałe — wypoczywać będzie mogła tylko połowa rodziny.

Z badań — a i z życiowych doświadczeń — wynika, że wolna sobota w wielu rodzinach przeznaczana jest na odrabianie zaległości z całego tygodnia, a nawet miesiąca: na większe prania, generalne porządki, prasowanie, naprawę i konserwację różnego rodzaju urządzeń itp. Z usług, które mogą się przyczynić do eliminacji lub ograniczenia wielu prac- i czasochłonnych zajęć domowych korzysta niewiele osób. Wiadomo: „fachowiec" częściej przyczynia się do strat czasu niż do jego oszczędzania. Najpierw każe na siebie długo czekać, potem tygodniami wykonuje pracę, a jeszcze później poprawia spartaczoną robotę.

SKORO jednak — wracając do rodzinnego wypoczynku — zaległości w domowych zajęciach odrabiane są w wolne soboty — to prawdziwie wolne pozostają niedziele. I jest więc ten — potrzebny rodzinie — WSPÓLNY CZAS na wypoczynek. Ale czas ten jest także nie doceniany. Wykręcamy się od wspólnych spacerów czy wyjazdów, zmęczeniem. Powiadamy — tak już jesteśmy wykończeni, że ruszyć się z domu nie mamy siły.

Model wypoczynku niedzielnego wygląda więc najczęściej tak: mama śpi, tata ogląda telewizję, dzieci albo się nudzą, albo szukają rozrywek poza domem. Wielu rodzinne, na których zacieśnienie nie ma czasu w dniu powszednim, a o które z troską wołają pedagodzy i socjolodzy, pozostają rozluźnione. Rezerwy czasu, który można poświęcić dzieciom, a którego stale brakuje, pozostają nie wykorzystane. A wątpić należy, czy „własny" czas jest najlepiej wykorzystany dla odpoczynku, bo — jak z kolei twierdzą lekarze — najkorzystniejszy dla zdrowia jest wypoczynek aktywny i na świeżym powietrzu. Ale o tym najczęściej zapominamy.

RZECZ jednak nie tylko w usługach. Wizyty u lekarzy oraz załatwianie spraw w urzędach obciążają często nie tylko wolny czas, ale i czas pracy. W przychodni najpierw się czeka na zarejestrowanie, a potem na wizytę. Sprawy, które w urzędach trzeba koniecznie załatwiać osobiście, to kolejne źródło straty czasu. Nie określa się bowiem dokładnie godziny, o której interesant ma przyjść, aby bez czekania załatwić sprawę, a o załatwieniu — tej, którą może korespondencyjnie często mowy nie ma.

Wszystko to razem wzięte powoduje straty czasu pracy i uszczuplenie zasobów czasu wolnego w dniu powszednim. Jeśli do tego doliczyć dojazdy do pracy (w wielu przypadkach — jak wykazały wspomniane badania — zajmują one przeciętnie 2 godziny) — zasoby te są prawie żadne. Nic więc dziwnego, że zaległości domowe muszą być odkładane na wolne soboty. A mogłyby nie być, gdyby sprawnie zorganizować pracę służby zdrowia i handlu, gdyby odbiurokratyzować urzędy, gdyby szerzej rozwinąć usługi. Zapowiadana jest poprawa i w tej dziedzinie, m.in. poprzez przyspieszony rozwój usług i rzemiosła.

Model wypoczynku niedzielnego wygląda więc najczęściej tak: mama śpi, tata ogląda telewizję, dzieci albo się nudzą, albo szukają rozrywek poza domem. Wielu rodzinne, na których zacieśnienie nie ma czasu w dniu powszednim, a o które z troską wołają pedagodzy i socjolodzy, pozostają rozluźnione. Rezerwy czasu, który można poświęcić dzieciom, a którego stale brakuje, pozostają nie wykorzystane. A wątpić należy, czy „własny" czas jest najlepiej wykorzystany dla odpoczynku, bo — jak z kolei twierdzą lekarze — najkorzystniejszy dla zdrowia jest wypoczynek aktywny i na świeżym powietrzu. Ale o tym najczęściej zapominamy.

Mówimy poprawnie

CZYTELNIK zwrócił się do nas z prośbą o ocenę zdania: „Na sali była znikoma ilość słuchaczy — zaledwie 13 osób".

Błąd w zdaniu dotyczy użycia wyrazu ilość zamiast liczba. Chcielibyśmy jednak pogłębić naszą wypowiedź, wskazując przyczyny powstania tego błędu i uzasadniając formę poprawną.

Autor ocenianego zdania nie uświadamiał sobie zakresu użycia wyrazu ilość. Należało zastanowić się nad tym, co może być określane tym pojęciem. Wyrazy ilość i liczba mają wiele wspólnego, ale nie tyle, by w tekstach jeden mógł być zastępowany drugim (to nie synonimy typu: auto, samochód). Oba są określeniami miary czegoś; ilość dotyczy miary czegoś, czego w zasadzie nie da się policzyć; liczba, jak sama etymologia wyrazu wskazuje, odnosi się do przedmiotów policzalnych. Ten podział przyjęty jest od dawna i powinien być respektowany. Pozostaje wyjaśnić różnicę między przedmiotami niepoliczalnymi a policzalnymi.

Niepoliczalne jest coś, co stanowi masę, materiał, np. beton, cement, glina, ropa, śnieg, węgiel, woda. Odpowiednie nazwy przeważnie są używane w liczbie pojedynczej. Niektóre rzeczowniki materiałowe, np. chleb, cukier, herbata, masło, mleko, ser, śmietana mogą wprawdzie wystąpić w liczbie mnogiej, ale tylko w zmienionych znaczeniach: chleb jako „bochenek lub gatunek chleba" (np. „kupiłem dwa chleby"), cukier jako „torebka, porcja lub gatunek cukru" (np. „dwa cukry waniliowe"), herbata jako „paczka, filiżanka lub gatunek herbaty" (np. „wypiłem trzy herbaty") itp. Rzadziej zdarza się występowanie odpowiednich wyrazów w sformułowaniach typu: „wody opadły", „lody ruszyły", „duże śniegi". Wyjątki dotyczą jedynie wyrazów najpowszechniej używanych. Poprawne jest mówienie o ilości betonu, cementu, węgla, wody itp.

Jakie przedmioty są policzalne, to już łatwiej zrozumieć. Wyraz liczba łączy się z wyrazami oznaczającymi właśnie takie przedmioty. Poprawne jest mówienie o liczbie domów, liczbie ludzi, także liczbie słuchaczy. Najczęstszym błędem jest zastępowanie wyrazu liczba wyrazem ilość, mówienie np. o „ilości" domów, „ilości" ludzi itp. Nietrudno dostrzec przyczyny szerzenia się tego błędu. Gdy pytamy się o miarę czegoś, zawsze używamy wyrazu ile, na co ludzie skłonni są używać w odpowiedzi słowa ilość, określając tak zarówno przedmioty niepoliczalne, jak i policzalne.

Nawiasem mówiąc, w cytowanym na wstępie zdaniu powinna być mowa o „niewielkiej liczbie".

J.W.

P.S. Przypominamy, że pytania w sprawach poprawności językowej należy kierować listownie pod adresem redakcji lub telefonicznie (nr telefonów 446-89, 472-55, w godzinach od 10 do 14).

Butu z Końskich

Tegoroczny rok dobry był dla Spółdzielni Wyrobów Skórzanych „But" w Końskich. Wszystkie zadania zostaną wykonane zgodnie z planem.

Na zdjęciu: produkcja półbutów męskich w zakładzie w Radoszycach. Fot. A. Pęczalski

Piszą do nas

Brak wentylacji

„Mieszkam w Starachowicach przy ul. Wojska Polskiego 12a/31, gdzie sprawdzałam się w marcu ub. roku — pisze czytelniczka. — Zajmowane mieszkanie należy do administracji miejscowej Spółdzielni Mieszkaniowej. Po wprowadzeniu się, stwierdziłam, że w mieszkaniu brak jest jakiejkolwiek wentylacji. Korzystamy z gazu, więc sprawa ta staje się poważnym problemem. Otwieranie okien i wietrzenie mieszkania nie zawsze jest przecież możliwe. Ponadto zimą, w czasie gotowania posiłków — powstaje para, która nie ma ujścia. W rezultacie tworzy się wilgoć. Z tego też powodu boimy się kupić nowe meble, by nie uległy szybkiemu zniszczeniu.

W sprawie braku wentylacji zwracałam się do administracji wielokrotnie. Owszem były komisje, ale wentylacji w dalszym ciągu nie ma".

ANNA WOJTCZAK
UL. WOJSKA POLSKIEGO 12A/31
27-210 STARACHOWICE

Zapomniana ulica!?

Kolejny list nadesłali mieszkańcy Jędrzejowa, którzy m.in. piszą: „Chodzi nam o ulicę 3 Maja na odcinku od nr 1 do nr 25. W asfaltowej nawierzchni samochody powybijały duże dziury. Stąd w obecnym stanie ulica ta wygląda gorzej, niż przed położeniem asfaltu. Ponadto przejeżdżające pojazdy wznoszą tumany kurzu, a w czasie deszczu chlapią błotem okna naszych mieszkań. Frontowe ściany naszych domów stale są więc brudne. Na dodatek często na tym odcinku ulicy nie ma oświetlenia. Brakuje też studni głębinowych, a przydałyby się chociaż dwie, gdyż po wodę mieszkańcy muszą chodzić na sąsiednią ulicę Armii Czerwonej, oddaloną o przeszło 500 metrów.

A w ogóle władze miejskie nie interesują się naszą ulicą i tym, jak nam się tu żyje".

PODPISY MIESZKAŃCÓW

OD REDAKCJI: Interwencje mieszkańców ul. 3 Maja w Jędrzejowie przekazujemy do załatwienia miejscowym władzom miejsko-gminnym.

O tym warto wiedzieć

To są piękne pasje

BYWAJĄ pasje wielkie i małe. Łączy je cecha wspólna — są one miarą największego zaangażowania w to, co czynimy. Dla jednych to zbieranie znaczków, wędkarstwo, gra w szachy czy też, co może wydać się trochę dziwne umiłowanie ptaków. Taka właśnie pasja zrodziła się przed wielu laty u znanego przyrodnika i doskonałego fotografika — Włodzimierza Puchalskiego.

Ptaki żyjące wśród łąk, pól i wód są płochliwe i rzadko kiedy dają podejść tak blisko, aby je można swobodnie podglądać, a cóż dopiero fotografować. Włodzimierzowi Puchalskiemu udało się te znakomicie, co zaprezentował w swojej książce, w której oprócz interesującego tekstu przedstawia zdjęcia ptaków podpatrzonych w różnych sytuacjach życiowych.

Kwiaty lubi chyba każdy człowiek. Podziwiamy ich urok i obdarowujemy nimi przyjaciół oraz znajomych. Na rynku księgarskim pojawiła się książka pt. „Kwiaty od A do Z" prezentująca barwne kwiaty, z którymi spotykamy się w naszych ogródkach, w kwiaciarniach i mieszkaniach. Autorka Krystyna Oszkinis przedstawia nam 200 gatunków roślin najczęściej uprawianych i lubianych, omawiając ich pochodzenie, porę kwitnienia, zastosowanie, wymagania i uprawę. Książka służyć będzie pomocą działkowiczom, studentom i uczniom projektantom oraz pracownikom terenów zielonych, może też stanowić ładny upominek gwiazdkowy. H. CH.

Włodzimierz Puchalski: PTAKI NASZYCH PÓL, ŁĄK I WÓD, PWRiL, s. 239, cena 190 zł.
Krystyna Oszkinis: KWIATY OD A DO Z, PWRiL, s. 239, cena 130 zł.

Te nam się podoba

Z okazji Międzynarodowego Roku Dziecka oraz Miesiąca Ochrony Przyrody, ogłoszono w październiku br. w radomskich szkołach podstawowych konkurs pt. „Jak uczniowie widzą ochronę środowiska".

Na konkurs napłynęło ponad sto prac. Wszystkie, niezależnie od wyróżnień będą eksponowane w holu gmachu Urzędu Wojewódzkiego i Miejskiego w Radomiu. Wystawione już pierwsze rysunki. (woj.)

W ZPOW Pińczów

Na zdjęciu: produkcja koncentratu jabłkowego. Uzyskany w tegorocznej produkcji koncentrat posłuży do wyrobu napojów jabłkowych i wieloowocowych. Fot. A. Pęczalski

Medycyna i zdrowie

Stymulator serca

Jednym z olbrzymiej liczby urządzeń technicznych wykorzystywanych w medycynie jest aparat do stymulacji serca. Na świecie żyje obecnie ok. 300 tys. ludzi z wszczepionym stymulatorem, a tego w Polsce 3 tysiące osób.

Stymulator serca jest to, najogólniej rzecz ujmując, miniaturowe urządzenie elektryczne wraz ze źródłem zasilania, zamknięte w szczelnej obudowie. Urządzenie to wytwarza impulsy elektryczne, które pobudzają serce do systematycznych skurczów. Jest to więc coś w rodzaju sztucznego układu zapłonowego serca. Aparat ten wszczepiany jest pod skórę chorego, skąd ma połączenie z sercem za pomocą izolowanej elektrody. Stymulatory serca wszczepia się osobom, u których występuje zaburzenie rytmu serca. Najczęściej są to ludzie starsi, cierpiący na miażdżycę naczyń wieńcowych serca.

Głównym niedostatkiem tej metody leczenia jest to, że sztuczny stymulator ma ograniczony czas pracy. Po wyczerpaniu się energii zasilającej, aparat ulega wymianie drogą operacyjną. Wprawdzie zarówno wszczepienie aparatu, jak i jego wymiana nie wymagają skomplikowanego zabiegu, ale u ludzi starszych towarzyszy temu jednak pewne ryzyko. Również czynnik psychiczny nie jest tu bez znaczenia. Początkowo upaszły miały zapas energii na 1,5 roku pracy, dziś coraz częściej stosowane ogniwa litowe pozwalają na pracę stymulatora bez wymiany w ciągu 10—12 lat. Biorąc pod uwagę fakt, że średni wiek pacjenta w chwili wszczepienia stymulatora wynosi 68—72 lata, owe 10—12 lat usuwa praktycznie dla większości pacjentów perspektywę wymiany urządzenia.

Posiadanie stymulatora nie wyklucza, oczywiście w razie potrzeby, leczenia farmakologicznego serca, lecz przeciwnie, zwiększa bezpieczeństwo przy podawaniu np. preparatów naparstnicy. Jeśli chodzi o powrót do pracy osób ze stymulatorem serca czy ewentualność operacyjnego leczenia ich z powodu innych schorzeń — fakt wszczepienia aparatu jest bez znaczenia.

JAN LECHICKI

Śladem naszych publikacji

„Kłopoty z wodą"

Po naszej interwencji pod tym właśnie tytułem, a opublikowanej w „Słowie Ludu" 4 bm. — Urząd Miasta i Gminy w Suchedniowie informuje:

„W celu poprawy zaopatrzenia mieszkańców osiedla Bugaj w wodę, w 1977 roku rozpoczęto budowę wodociągu awaryjnego, zakończoną we wrześniu 1978 roku. Wodociąg ten, wraz z innymi inwestycjami, tj. studnią głębinową, piekarnią, hydrofornią i linią energetyczną zasilania o długości 3,5 km realizowane były przez Rejonową Spółdzielnię Zaopatrzenia i Zbytu w Suchedniowie. Termin zakończenia tych prac ustalono na 30 września br. Sieć wodociągowa wybudowana została na odcinku: od studni do osiedla Bugaj.

Z uwagi na przeciągające się roboty wykończeniowe prowadzone przez Rejonową Spółdzielnię Zaopatrzenia i Zbytu oraz podwykonawcę, tj. Zakład Inwestycji i Budownictwa WZSR w Kielcach, postanowiono wybudować dodatkowy wodociąg, łączący go z wodociągiem zasilającym FUT, by w ten sposób zaopatrzyć w wodę i osiedle Bugaj. Jednak ilość wody okazała się niewystarczająca dla potrzeb zakładu, jak i osiedla mieszkaniowego. Należy dodać, że w osiedlu tym istnieją również dwie studnie głębinowe, lecz ich zasoby wody są ograniczone; zaledwie 20 m sześc. — jak pierwotnie ustalono — ich wydajność obecnie wynosi 3—5 m sześc.

W celu przyspieszenia zakończenia wspomnianej inwestycji, a w szczególności: linii energetycznego zasilania, hydroforni i studni — odbyła się w tej sprawie narada w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach. Podjęte wnioski zmierzają do zakończenia robót w takim terminie, by woda dla osiedla Bugaj dostarczana była od dnia 20 grudnia br. Z postępu prac wynika, że termin ten zostanie dotrzymany. O fakcie tym powiadomiono wszystkich mieszkańców osiedla".

HENRYK MARCZYŃSKI
naczelnik miasta i gminy

„Brak kaszy manny"

W odpowiedzi na interwencję zamieszczoną pod tym właśnie tytułem w „Słowie Ludu" z dnia 4 bm., a dotyczącą braku kaszy manny w sklepach w Starachowicach — miejscowy Oddział WSS „Społem" wyjaśnia:

„Dostawcą kaszy manny są Zakłady Młynarskie w Kozłowie, które mimo monitów telefonicznych, pism ponaglających, a nawet osobistych wyjazdów pracowników — nie realizują dostaw w terminie. I tak dostawa z września br. w ilości 7 ton została dostarczona w I połowie listopada; dostawa z października w ilości 12 ton została zrealizowana w 50 proc. do dnia 25 listopada br., zaś planowana na listopad w ilości 10 ton, mimo naszych monitów, nie została zrealizowana do dnia dzisiejszego. Jak wynika z powyższego, nie jesteśmy w stanie w pełni pokryć przebyt rynku. Zdarzają się więc przerwy w sprzedaży, powodujące zniechęcenie konsumentów. Opóźnianie dostaw przez Zakłady Młynarskie w Kozłowie spowodowało, że w ostatnich 3 miesiącach sprzedaliśmy mniej kaszy manny o 6,3 tony w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Plan dostaw na grudzień wynosi 12 ton, zaś zaległość z poprzednich miesięcy — 15,5 tony. Jeżeli wspomnianą ilość otrzymamy w najbliższych dniach, to zaopatrzenia w ten artykuł ulegnie radykalnej poprawie.

Natomiast jeśli chodzi o płatki ryżowe i jęczmienne, to wyjaśniamy iż otrzymujemy małe ilości, nie pozwalające utrzymać ciągłości sprzedaży. Płatków owsianych mamy pod dostatkiem, tak w magazynie hurtowym, jak i w całej sieci detalicznej".

PAWEŁ POŻOGA
główny specjalista
ds. obrotu art. spożywczymi

„Zapomniane osiedle"

W odpowiedzi na notatkę zamieszczoną w dniu 6 listopada br., a dotyczącą m.in. naprawy nawierzchni ul. Rzeckiej w Ostrowcu Świętokrzyskim — Wydział Gospodarki Terenowej Urzędu Miejskiego informuje:

● Powodem niedotrzymania terminu dostarczenia szlaki na ulicę Rzeckiej był brak transportu samochodowego;

● Szlaka ta, jako materiał potrzebny do wyrównania dziurawej i wyboistej nawierzchni ulicy przewieziona będzie do końca stycznia 1980 roku;

● Remont kapitalny ul. Rzeckiej polegający na położeniu powierzchni asfaltowej wykonany zostanie zgodnie z planem robót drogowych, tj. w 1981 roku.

mgr inż. ANDRZEJ ŻAK
kierownik wydziału

OD REDAKCJI: Nie jest to przekonujące wyjaśnienie. Mamy jednak nadzieję, że podany kolejny termin naprawy nawierzchni ul. Rzeckiej zostanie dotrzymany. Zaś od mieszkańców tej ulicy oczekujemy informacji o sposobie i jakości załatwienia ich kłopotów.

Kiedy będzie wiata?...

...pytaliśmy na naszych łamach w dniu 20 listopada br. Po tej interwencji otrzymaliśmy od naczelnika miasta i gminy w Miechowie, takie wyjaśnienie:

„Zgodnie z decyzją wojewody kieleckiego na terenie miasta i gminy Miechów zostały wybudowane w br. dwa przystanki autobusowe PKS (po jednej i drugiej stronie drogi) w Strzeszowie I. Lokalizacja wspomnianych wiat była całkowicie uzasadniona, gdyż w pobliskiej odległości od przystanku znajduje się szkoła podstawowa, baza sprzętu Rejonu Dróg Publicznych w Miechowie oraz końcowy przystanek PKS limit podmiejskiej.

Z uwagi na brak wiat przystankowych w Strzeszowie-Zapustce — wybudujemy je w 1980 roku, po otrzymaniu nowych limitów.

zastępca naczelnika
miasta i gminy

OD REDAKCJI: Oby tylko nie skończyło się na obiecankach. Jesteśmy przekonani, że budowa krytego przystanku PKS w Strzeszowie-Zapustce zostanie ujęta w planach gminnych inwestycji na rok 1980.

Będzie nowa nawierzchnia

W odpowiedzi na interwencję pt. „Kto pomoże mieszkańcom Adamowa?" z dnia 12.XI. br. Urząd Gminy w Brodach informuje, że Rejon Dróg Publicznych w Starachowicach przystąpił w listopadzie 1979 roku do położenia nawierzchni bitumicznej na odcinku Starachowice — Adamów. Planowany termin zakończenia robót — koniec br.

JÓZEF RUBARZ
sekretarz biura

ekonomika—technika—ekonomika—technika—ekonomika—technika—ekonomika—technika

Trudne sprawy budownictwa

...em progiem, który musimy pokonać, myśląc serio o wzroście tempa ...budownictwa mieszkaniowego, jest uzbrojenie terenów przeznaczonych ...pod przyszłe osiedla. Przy czym, jak wynika z informacji Sejmowej Ko...misji Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, temat ...przedsiębiorstw inżynieryjnych był już wałkowany w Sejmie wie...lokrotnie, niestety, bez widocznych — jak stwierdzają posłowie — efek...tów.

Więcej — znaczy nowocześniej

SPRAWA w zasadzie jest prosta: odsetek budynków ...ków mieszkaniowych (w ...skali kraju) wznoszo...nych równolegle ze ...pieniem terenów, zwiększył się ...t proc. w 1975 r. do 38 proc. ...1977 r. i ponad 50 proc. w br., ...czym warto pamiętać, że ...przygotowanie terenu nie polega ...na ułożeniu rur — jak to ...wiej bywało — lecz na budo...wie takich obiektów komunal...nych, jak oczyszczalnie ścieków, ...ownie c.o., zbiorników reten...cyjnych wody pitnej, stacji pomp ...ompownii itp. Potrzebne są ...nie tylko rury i koparki (z ...ami też są kłopoty — a ...oszcze z ich układaniem w ...ni na głębokości 7 m ponie...ż zasięg ramion koparek, znaj...dujących się w posiadaniu ...siębiorstw inżynieryjnych w ...ю, nie przekracza 4 metrów). ...ali dodamy do tego stara...dzkie metody pracy: najpierw ...ykopie rury, pótź...je ścała, a jeszcze później ...bije co jest, niestety, zajęciem ...ochłonnym — to obraz z ...ej bitwy" stanie się bardziej ...y. O izolowaniu rur w zakła...ch przygotowania produkcji, a ...w warunkach mniej poło...ych, umożliwiających zastosо...wanie najprostszej chociażby ...ganizacji, słychać niezmier...nie rzadko. Podobnie zresztą jak ...stosowaniu zbiorczych kana...ów budowanych z betonowych ...ментów raz na zawsze. Takim ...ьemnym tunelem biegną ...ystkie rury naraz, z zimną i ...ącą wodą do ogrzewania ...ków, rury kanalizacyjne, ...ne energetyczne i telefoniczne ...ałże rury gazociągu, z który...ch jest największy problem: ka...ne energetyczny i gaz nie mogą ...ć siebie egzystować bez elek...trycznych czujników wykrywają...cych ulatniający się gaz. Nasza ...ronika — mimo że program ...budownictwa mieszkaniowego nie ...jest dla nikogo tajemnicą — ma ...kłopoty z uruchomieniem ...ałej przemysłową produkcji ...takich czujników, co stawia pod znakiem zapytania celowość budowy i stosowania kanałów zbiorczych, będących przecież znacznie droższym, acz bez wątpienia trwalszym rozwiązaniem inżynieryjnym. Skoro mają one służyć długie lata, nie sposób przy ich budowie tolerować brakoróbstwa, jakie, niestety, towarzyszy jeszcze dość często działalności przedsiębiorstw inżynieryjnych (pa...miętne zimowe awarie lub kałuże wody znaczące ślad „schowanych" pod ziemią rurociągów ciepłnych).

Głębokie wykopy

Koparka dobra na wszystko?

OCZYWIŚCIE, ale są przecież różne koparki; nasze przedsiębiorstwa inżynieryjne dysponują, niestety, nie najnowszym sprzętem, który na dodatek może być wykorzystywany jedynie w okresie letnim. Już jesienią koparki te toną w błocie (przedsiębiorstwo inżynieryjne jak wiadomo, powinny wchodzić na plac budowy pierwsze), a zimą stoją bezczynnie, gdyż nie są w stanie ugryźć zmarzniętej ziemi. Nie przyspieszą to tempa prac, wręcz przeciwnie — opóźnią je. O odrobieniu drobnych nawet zaległości, spowodowanych awarią sprzętu lub opóźnieniem dostawy materiałów, nie może być w tej sytuacji mowy.

Nic dziwnego, że w tej sytuacji sejmowa komisja zaleca Zdaniem posłów, przyszła 5-latka upłynie pod znakiem ograniczenia liczby nowo wznoszonych budynków wysokościowych na korzyść budynków niskich, co jeszcze bardziej zwiększy zadania przedsiębiorstw inżynieryjnych (osiedla będą rosły wszerz). Wyjaśnienie wiceministra **Leszka Kałkowskiego**, wprowadzie noszące znamiona realizmu: **„W ciągu roku budujemy 4 tys. budynków w kraju i tylko do kilkudziesięciu nie zdołaliśmy na czas w ubiegłym roku doprowadzić sieci komunalnej"** — brzmi mało przekonująco. Tegoroczne kłopoty z infrastrukturą są tu chyba dostatecznym argumentem.

Na własnym podwórku

PRAWDZIWE kłopoty, wynikające z nienadążania infrastruktury za budownictwem kubaturowym dotarły także do województw kieleckiego i radomskiego. Nowe dzielnice naszych miast odchodzą dość daleko od tradycyjnych centrów, projektanci lokują je przeważnie na terenach podmiejskich, to znaczy tam gdzie jeszcze rok temu sciela się pszenżitka i rosły kartofle!. Tam trzeba instalować często nie tylko rurociągi, podstacje energetyczne, przepompownie wody, ale bardzo często także zbiorniki pitnej wody (gromadzące nocą rezerwy wody dostarczonej z ujęć), wymiennik ciepła itp. **Opóźnienia w pracach inżynieryjnych mogą mieć kolosalny wpływ na przebieg realizacji zadania budowlanego jako całości.** Niestety budowa infrastruktury równolegle z montażem i wykończeniem mieszkań była, można powiedzieć, regułą, do której wszyscy się zdążyli przyzwyczaić. Ale tak dłużej być nie może.

W Kielcach np. opóźnienia w budowie infrastruktury we wznoszonej z rozmachem nowej dzielnicy miasta Północ doprowadziły do paradoksalnej sytuacji — na budowę osiedla Świętokrzyskiego trzeba było przez cały bieżący rok wozić wodę w beczkowozach! Zaś później po zamontowaniu i wykończeniu budynków wielu z nich nie można było zasiedlić właśnie z powodu braku wody. Czy stało się tak na skutek czyjegoś niedopatrzenia lub złej woli? Takie podejrzenia w świetle sprawdzalnych faktów należy wykluczyć. Czyniono były wszelkie wysiłki, by w nowo wznoszonym osiedlu rozwiązać kompleksowo te wszystkie problemy. Miejscowe władze, znając trudności i słabość tutejszych przedsiębiorstw inżynieryjnych, zwróciły się o pomoc do wyspecjalizowanej firmy inżynieryjnej jaką jest „Energopol", dla którego kielecki plac budowy był i jest mało znaczącym ogniwem w batalii o realizację planu. Myślę jednak, że powinniśmy być dobrej myśli, pierwszy z trzech projektowanych zbiorników wody powinien być niedługo gotowy, ludzie otrzymają wodę ale, niestety, sytuacja budowlanych, realizujących w tym rejonie miasta dalsze zadania — jest nie do pozazdroszczenia. Rysuje się perspektywa kolejnego roku bez wody na placu budowy.

Jeżeli więc nie uda nam się przekroczyć tego progu i rozwiązać trudności nękających przedsiębiorstwo inżynieryjne — dalszych kłopotów nie da się uniknąć. Dobrze, że posłowie zwrócili na ten przykry fakt, czy raczej najbardziej miękkie ogniwo w łańcuchu inwestycyjnym — uwagę.

WIESŁAW BARAŃSKI

W fabryce kotłów

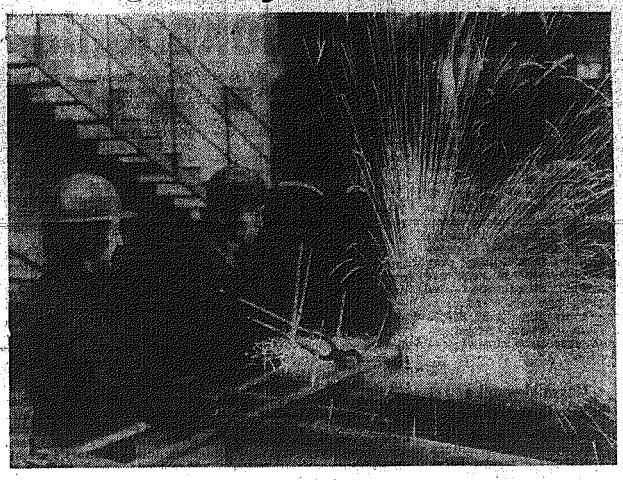

Sędziszowska Fabryka Kotłów produkuje urządzenia stosowane w kotłowniach oraz w przemyśle rolno-spożywczym. Gdyby całą energię, którą mogą wytworzyć produkowane tu w ciągu roku kotły przeznaczyć dla osiedli mieszkaniowych można byłoby ogrzać 440 tys. mieszkań typu M-4.

Na zdjęciu: zgrzewanie rur.

Fot. Al. Piekarski

NA KOLEI trwa jesienno-zimowy szczyt przewozów towarowych. W tym okresie każdy przetrzymany na bocznicy wagon, każde uszkodzenie wagonu czy platformy eliminuje je z ruchu, pogłębia i tak już trudną sytuację transportową PKP.

Wagonownia Węzła PKP w Skarżysku. Liczba uszkodzonych wagonów stale wzrasta. Brygady ślusarzy, spawaczy i cieśli mają pełne ręce roboty. Tylko w ciągu dziesięciu tegorocznych miesięcy naprawili blisko 41 tys. wagonów, z których każdy co najmniej 2—4 dni stał bezużytecznie na bocznym torze. Kilkaset bardziej zniszczonych wagonów odesłano do kapitalnego remontu, co spowodowało ok. półroczną przerwę w ich eksploatacji. Niezależnie od tego kolejowi rzemieślnicy usunęli w br. drobne usterki, w prawie 250 tys. wagonów, nie wyłączając ich z ruchu. Są to wielkości wywołujące niepokój. Koszty reperacji idą w dziesiątki miliónów złotych.

Tylko część tych strat pokrywają bezpośredni sprawcy zniszczenia taboru. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie uszkodzenia są ujawniane na bocznicach u klientów, którzy używają różnych sposobów, aby je ukryć. I najczęściej im się to udaje, nieraz za wiedzą niesolidnych pracowników kolei. W takiej sytuacji koszty reperacji ponosi przewoźnik. Trzeba je liczyć nie tylko w złotówkach, lecz również w dodatkowo zużytych dużych ilościach desek, stali

Nie niszczyć wagonów

Można inaczej

kształtowej (na którą czeka budownictwo), blach i farby, których to materiałów nie mamy w nadmiarze.

Podane przez naczelnika wagonowni inż. **Henryka Czemeryńskiego** przykłady muszą budzić niepokój także dlatego, iż liczba ich wzrasta. Jakie są tego przyczyny? Przede wszystkim nieumiejętna obsługa sprzętu rozładunkowego oraz brak dbałości o społeczną własność. Nierzadkie są przypadki otwierania wagonów za pomocą... traktorów. Skutki tej niefrasobliwości, braku wyobraźni czy wręcz głupoty są łatwe do przewidzenia. Wyrwane drzwi, zniszczona ściana wagonu, a w konsekwencji półroczny jego remont w ZNTK.

DO GRUPY przedsiębiorstw, w których stwierdzono w br. największą liczbę uszkodzonych wagonów, należą: **Huta im. M. Nowotki w Ostrowcu** (prawie tysiąc), **Elektrownia „Kozienice"** (148) i **Cementownia „Przyjaźń" w Wierzbicy.** Lista jest znacznie dłuższa, figuruje na niej kilkaset zakładów pracy z obydwu województw. Wagonownia dysponuje także wykazem przedsiębiorstw które szanują tabor kolejowy. Widnieją na niej m.in. **starachowickie Fabryka Samochodów Ciężarowych, Oddział Przerobu Złomu Metali w Końskich, Zakłady Tworzyw i Farb „Pronit" w Pionkach.**

— Niedawno — mówi zastępca naczelnika wagonowni, inż. **Alfred Wiśniewski** — przeprowadziliśmy z inspektorami Państwowej Inspekcji Wagonów w Warszawie kontrolę bocznic i urządzeń rozładunkowych w Hucie im. M. Nowotki. Na naszych oczach, jak na ironię losu, operator dźwigu uszkodził aż sześć wagonów... W wyniku kontroli wydano szereg zaleceń dotyczących m.in. zmiany technologii rozładowywania wagonów, naprawy i modernizacji urządzeń bocznicowych, opracowania instrukcji ich obsługi. Niektóre zakłady zobowiązały się usuwać ewentualne uszkodzenia taboru PKP we własnym zakresie. Konkretne rezultaty tych przedsięwzięć będzie widać dopiero za parę miesięcy.

ADAM BERLEWICZ

W kilku zdaniach

KOPALNIA Z NEOLITU

W Krzemionkach koło Ostrowca Św. znajduje się jedyny w swoim rodzaju rezerwat archeologiczny. Jest nim jedna z najstarszych w Europie neolitycznych kopalnia krzemienia pasiastego, minerału, który był eksploatowany, a nawet — jak wykazują badania — eksportowany przez owczesną ludność. Stara kopalnia obejmuje ok. 700 szybów pionowych, połączonych ze sobą wielokilometrową siecią chodników, z dobrze zachowanymi stemplami.

Do tej pory rezerwat dostępny był praktycznie tylko dla ekip naukowców i badaczy, wyposażonych w odpowiedni sprzęt górniczy. Obecnie kopalnia może stać się obiektem dostępnym dla szerokich rzesz zwiedzających. Powstała koncepcja urządzenia muzeum podziemnego. W tym celu planuje się przekopanie tunelu-sztolni o długości ok. 130 m, w taki sposób, aby on był przekrojem całej kopalni. Zrekonstruowane także zostaną stare wyrobiska, które będą uzupełnione stałą ekspozycją wystawową.

DOBRY SPOSÓB NA OSZCZĘDNOŚĆ TEKTURY

Załoga Zakładów Chemii Gospodarczej „Pollena" we Wrocławiu — największy krajowy producent proszków do prania, znalazła dobry sposób na oszczędność tektury. Po prostu proszek pakowany jest do pudełek maksymalnie. Zamiast 600 gramów, automaty dozują do pudełka 700 gramów. Dzięki temu wrocławska „Pollena" napełni proszkiem w br. dodatkowo 5,5 mln pudełek, bez konieczności zakupu tektury lub kartonu.

Kronika gospodarcza

„WIŚNIOWKA" — MILIONERKA

Kopalnia Skalnych Surowców Drogowych w Wiśniówce koło Kielc dostarcza rocznie gospodarce narodowej 1700 ...ton dolomitów i piasków kwarcytowych. 75 ...ж. wydobytego i przetworzonego kamienia trafia stąd ...budowy nowych linii kolejowych (ostatnio Linii Hutniczo-Siarkowej) oraz dróg. ...ostała część jest wykorzystywana jako surowiec ...niczy do produkcji żelaza ...trzemianów. Przedsiębiorstwo zatrudnia 630-osobową ...załogę. Do grupy kopalń-mi...nerów „Wiśniówka" zapisała się w 1973 roku wydobywając 1050 tys. ton surowców skalnych. Szczególnie ...duży wzrost produkcji zanotowano w br. po oddaniu do eksploatacji zmodernizowanego nakładem 45 mln złotych zakładu przetwórczego.

JADĄ SAMOCHODY „TRANSBUDU"

Rozwój budownictwa mieszkaniowego, przemysłowego i gospodarki żywnościowej, nowych obiektów służby zdrowia w ...radomskim nakładają na ...przedsiębiorstwo Transporto-Sprzętowe Budownictwa „Transbud-Radom" coraz ...większe obowiązki. Obliczono, że w przyszłym roku samochody ciężarowe tego przedsiębiorstwa będą musiały przewieźć 7,5 mln ton materiałów niezbędnych na ...cele budowy i w fabryce domów. W 1985 roku radomski „Transbud" będzie ...musiał do przewiezienia już ...mln ton ładunków. Do ...wykonania takiego zadania ...będzie 450 ciężkich samochodów ciężarowych o ...nośności ładowności 5 tys. ton.

DOSTĘP DO 200 MILIONÓW TON GIPSU

...ałkowite znaczenie gospodarcze ...ma odkryte w woj. ...kielckim złoża gipsu, eksploatowane obecnie w rejonie Gacek i Krzyżanowice ...Zakłady „Bolina Nidy". ...Dane z udokumentowania ...były tego minerału na Kielczyźnie sięgają 200 mln ...i stanowią 27 proc. udo...kumentowanych zasobów ...krajowych. To pozostałe złoża ...odkryte w różnych rejonach ...kraju znajdują się jedna ...z dużej głębokości i ...zdaniem ekspertów ich eksploatacja jest obecnie ekonomicznie nieuzasadniona. ...Pozyskana jest więc i dłuższe będzie głównym ...koncentrem wyrobów z gipsu. (b)

Wykonali plan produkcji

Pracownicy Spółdzielni Inwalidów w Kozienicach wykonali już roczny plan produkcji rynkowej i eksportowej. 600 zatrudnionych tu osób wytwarza m.in. komplety do farszu, pojemniki do przypraw, drobne wyroby na wytryskarkach oraz choinki z tworzyw sztucznych. Do wzorowych pracowników należą m.in. Zofia Świstowska, Irena Bomba, Stanisław Paziewski i Czesław Marchewka.

Na zdjęciu: drobne wyroby wytwarza się na wytryskarkach.

Fot. Al. Piekarski

Samotni monopoliści

Jest to chyba największe wrażenie, jakie wywożą odwiedzający Zakłady Wytwórcze Urządzeń Rozrywkowych „Rozmet" w Chlewiskach. Bo też i zestawienie jakby ze zbiorów humoru Topora wyjęte. Na tle cmentarnego muru, z którym firma sąsiaduje pistrokate karuzele, diabelskie młyny, kolejki górskie... lunapark.

NA ten dość kontrastowy widok patrzą po kilka razy dziennie, czy chcą, czy nie, zakładowi projektanci, inżynierowie — **Aleksander Zep, Jan Figarski, Tadeusz Świerez i Tadeusz Kocia.** To dla nich swoiste memento. Oni decydują, czy radość, którą mają dawać projektowane przez nich urządzenia, pozostanie tylko radością. Błąd w konstrukcyjnej sztuce może mieć fatalne skutki. Byłoby dobrze posiadać na te wirujące „zabawki" zabezpieczenie w postaci Polskiej Normy, ale Polski Komitet Normalizacji i Miar nie zajął się jeszcze opracowywaniem parametrów dla tego rodzaju urządzeń.

Więc w myśl zasady „szczętowego Pan Bóg strzeże" inżynierowie zakładają grubo przesadzone współczynniki bezpieczeństwa i dlatego karuzele mają lekkość... ciężarnych słonic. Pożerają tony stali i są nie do zdarcia. Całą odpowiedzialność za sprawność wyprodukowanego urządzenia biorą na siebie autorzy projektu. Spory to akt odwagi, zważywszy, że w jednej karuzeli jest do przebadania kilka tysięcy punktów, gwarantujących jej bezpieczne użytkowanie. Dlatego też próbują podzielić się tym brzemieniem odpowiedzialności ze specjalistami. Przy odbiorze każdego prototypu powołują komisję, która najpierw bardzo dużo nie może się zebrać, potem zdania uczonych są podzielone, skutkiem czego operacja odbioru trwa tyle, co, nie przyuniersając, oddanie do eksploatacji... samolotu odrzutowego. Dotychczas podpierali się autorytetem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników. Próbom dogadania się z fachowcami z Politechniki Wrocławskiej stanęły na przeszkodzie finanse. Otóż uczelnia zażyczyła sobie za przebadanie jednego prototypu kilkuset tysięcy złotych. Przy jednostkowej produkcji honorenia te pożarłyby cały zysk. Chyba więc projektanci zwrócą się o pomoc do pracowników radomskiej WSI. W decyzji tej brzmi nuta rezygnacji, dlaczego?

PRZYCZYNĄ w wersji, jaką **mu przyniosła reorganizacja przemysłu terenowego, egzystuje 3 lata. Był to okres żmudnego, opornego rozkwitania. Spowodowała je nieprzewidywalna sytuacja. Od drucianych i gwoździarni zlokalizowanych w staszicowskich zabudowaniach — do nowoczesnego, prototypowego zakładu. Skok w nowoczesność prawie karkołomny. Zaby było jeszcze dziwniej, przygarnął ich resort kultury, patron z aspiracjami, ale ubogi, z budżetem na inwestycje rażąco niskim. Modernizują się zatem we własnym zakresie. W końcu nie byłoby tak źle — porywają się na coraz ciekawsze i bardziej skomplikowane urządzenia lunaparkowe. Bieda cała w kooperacji. „Rozmet" w żaden, ale to żaden sposób nie dopracuje się samowystarczalności. Musi mieć dostawców elementów pneumatycznych, hydraulicznych, stelowniczych, podnośników, silników. Gdyby potrzeby sięgały setek, tysięcy sztuk, kooperanci by się znaleźli, jak jak dyrektor Jerzy Podgórski zwraca się do trzech „Rozmetu". W ten to sposób udaje im się zmontować rocznie około 20 wesołych miasteczek. Ale przecież mają świadomość, że na takiej improwizacji nie mogą budować przyszłości firmy. Podobno od nowego roku produkcja będzie rozpisana na poszczególnych kooperantów precyzyjnie, niczym partytura na orkiestrę.**

Są to kłopoty większego kalibru; nie brakuje i drobnicy. Wiadomo, że lunapark czy wyposażenie placów zabaw dla dzieci (są w tym asortymencie monopolistą) powinien być rewią kolorów świateł. Tymczasem przemysł lekkoniczno-farbiarski niczy ich farbą bielą jak śnieg. Chyba na złość, bo inne branże potrzebują właśnie tej bieli. Nie mają też własnej lakierni. Każdy detalik malują ręcznie. Jeszcze gorzej jest z oświetleniem. Nasze lunaparki są ponure, bo mroczne. Nie z powodu energetycznego skąpstwa, lecz braku odpowiednich żarówek.

OD KILKU lat nie mogą w „Rozmecie" uruchomić produkcji świecących się wózków i kolejki górskiej, ponieważ żadna placówka naukowa nie rozwiązała do tej pory bezpiecznego napędu do tego rodzaju „zabawek". Wszystkie te bariery sprawiają, że okres od narodzin pomysłu urządzenia do jego wyprodukowania wynosi prawie dwa lata.

W momencie powstawania „Rozmetu" mówiło się o konieczności nawiązania współpracy z podobnymi firmami zagranicznymi, zwłaszcza włoskim „Interparkiem". Włosi są do niej skorzy, zakład w Chlewiskach też. Na przeszkodzie stoi brak zainteresowania centrali handlu zagranicznego. No bo co dla takiego „Warimexu" znaczy jakiś tam, za przeproszeniem... „Rozmet" w Chlewiskach?

„Rozmet" jest unikatem nie tylko na skalę krajową, ale i wśród krajów RWPG, o czym producent dogadywał się z kupcem. Musi być pośrednik w postaci centrali handlowej. „Rozmet" nie ma siły przebicia do wyskich szczebli. Może w nowym roku ktoś z Olimpu CHZ pofatyguje się na prowincję, do Chlewisk.

Dyrektor Podgórski po wyliczeniu całego zestawu kłopotów z jakimi musi się borykać jako szef zakładu, kończy na stąd ni zowąd optymistycznym stwierdzeniem że mimo wszystko, jest to zakład z perspektywą, zakład, który wypłynie na szerokie wody. Podstawą, jedyną, ale solidną, do takiego optymizmu jest młoda, wykształcona kadra. Średnia wieku nie przekracza tu 30 lat. Niewątpliwą zachętą jest możliwość wyjazdu do pracy za granicę, ale nie jest to motyw jedyny. Wielu znęciła nietypowość, odmienność produkcji.

WSPOMNIANI wyżej czterej inżynierowie, mózg „Rozmetu", wciąż pracują nad czymś nowym. Nie wszystkie ich pomysły są realizowane. Na przykład karuzela „wirująca puszka", pędząca z prędkością 65 km na godzinę, wykonująca jednocześnie 18 obrotów na minutę, skutkiem czego dla odśrodkowa trzyma delikwenta żądnego mocnych wrażeń w pozycji stojącej — nie wiadomo, czy będzie produkowana.

— Po pierwsze, kto zatwierdzi taki prototyp, po drugie, kto rozwiąże sprawę bezpiecznego napędu — recytuje inżynier Figarski.

— Po trzecie — wtrącam — kto do tego wciąże?

Zgodnym chórem protestują:

— Pani nic a nic nie zna się na prawdziwej rozrywce!

WIESŁAWA SADOWSKA

● Z Kielc i województwa ● Z Kielc i województwa ● Z Kielc i województwa

Z obrad sesji MRN

Kulturalne dokonania

KIELCE

SZYBKO rozwija się stolica województwa kieleckiego. Powstają osiedla mieszkaniowe, szkoły, żłobki, przedszkola, placówki handlowe itp. Jak grzyby po deszczu wyrastają nowe placówki kulturalno-oświatowe. W latach siedemdziesiątych w Kielcach wybudowano amfiteatr na Kadzielni, w osiedlu przy ul. Urzędniczej Międzyzakładowy Dom Kultury, przy KFP utworzono muzeum poświęcone Stanisławowi Staszicowi, przekazano pomieszczenia dla filii Klubu MPiK i Biura Wystaw Artystycznych, rozpoczęto budowę teatru itp.

Czym skorupka za młodu nasiąknie...

DUŻĄ rolę w nauczaniu i upowszechnianiu kultury odgrywają szkoły. Przykładem tego może być masowe uczestnictwo uczniów w Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej „Młodzi idą". W kieleckich szkołach powstały i działają zespoły artystyczne. Dla przykładu **Zespół Pieśni i Tańca „Jagiellonki" w SP nr 13, „Nastolatki" w SP nr 27, kabaret w I LO im. Stefana Żeromskiego, teatr poezji w Zespole Szkół Spożywczych i IV LO i in. W numie młodzież szkolna Kielc skupiona jest w 172 zesp artystycznych.** Nie po... je w tyle również kieleckie środowisko studenckie. Tu również działają kabarety, teatry, grupy fotograficzne, chóry. Reprezentanci tych zespołów zdobywają liczne nagrody i wyróżnienia na centralnych imprezach artystycznych. **W gronie laureatów znajdują się m.in. Kabaret „Pająk", Orkiestra do Użytku Wewnętrznego, ekipa satyryczna „Komiks".** W ubiegłym roku kieleccy studenci po raz pierwszy zorganizowali imprezę o charakterze, ogólnopolskim: np. spotkania studenckich teatrów debiutujących **„Start 78"** oraz I biennale fotografiki studenckiej. Warto dodać, że jest to jedyna tego typu impreza w środowisku studenckim w kraju. W bieżącym roku po raz pierwszy w Kielcach odbyły się też strefowe eliminacje festiwalu **„Jazz nad Odrą"**. Borykają się jednak kieleccy łacy z brakiem odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działalności artystycznej. **Dlatego też przydałoby się w mieście studenckie centrum kultury, które pozwoliłoby jednocześnie zintegrować poczynania kulturalne Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Politechniki Świętokrzyskiej.**

W zakładach pracy instytucjach

OD KILKU lat organizowane są przez WRZZ i Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach **Robotnicze Dni Kultury**, które są dobrą okazją dla zakładów pracy do prezentacji dorobku kulturalnego. Pozwalają jednocześnie nawiązać współpracę ze środowiskami twórczymi. Kieleckie zakłady pracy uczestniczą również w plenerach malarskich, rzeźbiarskich, plastycznych i fotograficznych, działalności edytorskiej i pamiętnikarskiej.

Powyższe przykłady to nieliczne spośród wielu, które świadczą, że w ostatnich latach nastąpił znaczny rozwój życia kulturalnego w stolicy regionu świętokrzyskiego i to zarówno w środowisku szkolnym, studenckim, jak i robotniczym. **Sprawom tym poświęcona była ostatnia sesja Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach, podczas której dyskutowano nad głównymi kierunkami działania w zakresie wykorzystania bazy upowszechniania kultury i sztuki.** Warto odnotować, że w najbliższym czasie w zakresie rozwoju bazy dla potrzeb kultury w mieście przewiduje się m.in. **przysposzenie budowy gmachu teatru, rozwiązanie potrzeb zaplecza lokalowego dla Państwowego Teatru Lalki i Aktora „Kubuś", kontynuowanie prac nad rozwojem ośrodka rzeźbiarskiego „Wietrznia", remont pomieszczeń Klubu MPiK na Czarnowie, podjęcie w 1980 r. prac adaptacyjnych dla lokalu przy ul. Sienkiewicza, przeznaczonego dla „Desy" itp.** (Ani)

Złote gody w Suchedniowie

W Suchedniowie odbyła się uroczystość wręczenia 16 parom małżeńskim medali **„Za długoletnie pożycie małżeńskie"** przyznawanych ludziom, którzy przeżyli ze sobą 50 lat. Do świetlicy Zakładów Wyrobów Kamionkowych „Marywil" przybyli jubilaci: państwo — **Adamczykowie, Kowalikowie, Kopciowie, Ozimkowie, Niemczykowie, Bujnowscy, Serkowie, Paskowie, Pajkowie, Krogulcowie, Wilkowie, Matlowie, Obarowie, Lorensowie** oraz dwie rodziny **Dulębów**. Bohaterowie uroczystości otrzymali od władz miasta i gminy Suchedniów oraz pracowników USC serdeczne życzenia przeżycia razem dalszych szczęśliwych dni.

Na zdjęciu: **Eleonorę i Zygmunta Pasków** odwiedziliśmy w chwilę później w ich mieszkaniu, gdy oglądali pamiątkowe fotografie z minionych lat.

Fot. Al. Piekarski

■ Remonty budynków, ulic i chodników
■ Budowa własnej bazy
■ Dodatkowe roboty wartości ponad mln zł

POMYŚLNYMI wynikami zakończy ten rok **Komunalne Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane w Skarżysku.** Zakład ten oprócz działalności w Skarżysku pracuje również na terenie **Końskich, Stąporkowa i Suchedniowa.**

Mówi dyrektor KPRB, mgr **Adam Rozwadowski:** — Mijający rok nie był dla nas łatwy. Musieliśmy odrobić znaczne zaległości z I kwartału — 3,5 mln zł. Zapowiada się jednak pomyślny finisz. Zadania 11 miesięcy br. zrealizowaliśmy z ponad milionową nadwyżką, na którą składają się roboty wykonane w Skarżysku dla uczczenia 35-lecia PRL. Wybudowaliśmy poza planem 6 asfaltowych zatok autobusowych, a także nową ulicę Piękna.

Jednym z najważniejszych i najpilniejszych zadań była wymiana i remonty pokryć dachowych na 15 budynkach mieszkalnych i innych obiektach w **Skarżysku, Końskich i Stąporkowie.** Nasze brygady przeprowadziły gruntowny remont (skracając roboty o 3 miesiące) **hotelu „Lysogór" w Skarżysku i gmachu Państwowej Szkoły Muzycznej w Końskich** wraz z wystrojem wnętrz w obu obiektach. Nowe nawierzchnie asfaltowe otrzymały ulice: **Cichna, Zachodnia, Niepodległości, odcinek E-7 oraz całe otoczenie dworców PKP i PKS w Skarżysku; ul. ul. Powstańców i Zagórska w Suchedniowie oraz ul. Rewolucji Październikowej** (przed terminem) **w Stąporkowie.** Ponadto wybudowaliśmy odcinek nowej ulicy **Krasińskiego od ul. Aptecznej do Komuny Paryskiej w Skarżysku.** Ubożyliśmy także kilka kilometrów chodników i pasazy dla pieszych, wznieśliśmy **trybuny na stadionie sportowym w Końskich.**

Dobra robota załogi skarżyskiego KPRB

Prowadzimy również dwie duże inwestycje. Są to: **cmentarz komunalny w Skarżysku** oraz **budowa naszej bazy.** Wartość prac remontowo-budowlanych wyniesie w br. 36 mln zł. Natomiast produkcja pomocnicza: wykonawstwo płyt, krawężników drogowych, masy asfaltowej itp. osiągnie sumę 20 mln zł.

Warto dodać, że właśnie załoga skarżyskiego KPRB wznosiła **ośrodek wczasowy „Komunalni" w Sielpi,** podlegający kieleckiemu Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Placówka ta znalazła się w grupie ośmiu najlepszych ośrodków w kraju, spośród 638 startujących w konkursie **„Wszyscy na piątkę".** (kd)

W proszkowa mleka

Racjonalnie znaczy z pomysłem

KOŃSKIE. Proszkowni Wojewódzkiej Spółdzielni Mleczarskiej to zakład produkujący przede wszystkim na eksport. W ciągu 10 miesięcy tego roku wyekspedi... wano za granicę ponad 5 ty... ton mleka w proszku. Chcąc przysporzyć krajowi cennych dewiz załoga proszkowni jeszcze na początku roku podjęła zobowiązanie o da... datkowej produkcji w wysokości 500 ton. Już teraz wiadomo, że zarówno plan jak i zobowiązanie, zostaną wykonane w 100 procentach.

Warunkiem zwiększenia produkcji i sprawnego realizowania planów jest ciągła modernizacja bazy oraz usprawnianie procesu technologicznego. Każdego roku wdrażane są w życie nowatorskie rozwiązania konstrukcyjne.

Realizowanie wniosków racjonalizatorskich pozwala oszczędzać surowców, paliw itp. Oto kilka przykładów. **Dotychczas w procesie zagęszczania mleka na tak zwanych wyparkach w czasie zatrzymywania i wznawiania produkcji część płynu niedostatecznie zagęszczoną i z tego powodu nie nadająca się do dalszej przeróbki odprowadzano do ścieków.** Po wprowadzeniu niewielkich zmian płyn kierowany jest z powrotem do tankosilnika mieszany z surowym mlekiem i ponownie przerabiany. W efekcie w ciągu roku uzyskiwane są oszczędności rzędu 1 mln zł.

Nie mniej ważny dla racjonalnego gospodarowania surowcami jest wynalazek racjonalizatorski Henryka Zająca. **Otrzymywana w procesie odparowywania dewytylowana woda wykorzystywana jest obecnie do zasilania kotłów, mycia zakładu i cystern.** Dzięki wprowadzeniu tego rozwiązania zmniejszono zużycie wody studziennej (rocznie o 26 tys. m sześciennych), węgla (360 ton) zmniejszyła się także ilość ścieków.

Ponieważ cały zakład do wyjątkiem oczyszczalni ścieków jest wyposażony w urządzenia włoskie, a na skutek ograniczonych zakupów części zamiennych za dewizy wielu maszynom groziły przymusowe przestoje — miejscowi konstruktorzy musieli opracować urządzenia wykorzystując krajowe części.

I tak powstał np. **system alarmujący w razie przepełniania się tankosilnosu. Wiele aparatów z oryginalnego wyposażenia kotłowni trzeba było podmienić, przystosować polskie urządzenia do współpracy z włoskimi** itp.

Obecnie trwają prace nad **prototypem tzw. strumienicy do przelewania kwasu siarkowego.** Do tej pory kwas używany w dużych ilościach do mycia wyparnic przelewano wiaderkiem. Zmechanizowanie tej czynności poprawi przede wszystkim warunki pracy, jej bezpieczeństwo.

Na zakończenie warto dodać, że opracowanie każdego projektu, wykonanie urządzeń i ich instalowanie prowadzone są własnymi siłami przez pracowników zakładów mleczarskich, co dodatkowo podnosi wartość zrealizowanych wniosków. (Lek)

Nasze rozmowy

Zyletki, cebula, jajka...

OSTATNIO zdarzały się trudności z zakupem niektórych artykułów powszechnego użytku. O wyjaśnienie tej sprawy poprosiliśmy **zastępcę dyrektora Wydziału Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach — STANISŁAWA WITERSKIEGO:**

— Co się stało z żyletkami?

— Ich producent nie wywiązał się z dostawy w umówionym terminie, tłumacząc się poważnymi kłopotami z produkcją. Żyletki znikły więc z kiosków i drogerii. Teraz co przezorniejsi klienci kupują je na zapas i poprawa zaopatrzenia jest mało odczuwalna. Przedsiębiorstwo „Ruch" zobowiązano do jak najszybszego wyegzekwowania należnych nam dostaw.

— A cebula?

— Zgromadzono jej znacznie mniej niż w latach ubiegłych, bo nie obrodziła. Zaszkodziła susza, która panowała w maju i czerwcu. Wobec tego stosunkowo niskie ceny skupu sprawiły, że rolnicy wolą cebulę sprzedać na targu. Zobowiązaliśmy Wojewódzką Spółdzielnię Ogrodniczo-Pszczelarską aby dokładnie rozliczyła producentów z umów kontraktacyjnych. Spodziewamy się również importu 10 tysięcy ton cebuli dla kraju i my z pewnością coś z tego dostaniemy. Na razie WSOP zdobyła 2,5 tony suszu cebulowego, przekazuje także na rynek trochę zimowych zapasów. Podejmowane są też działania aby pozyskać cebulę z terenów innych województw, w części zostały one uwieńczone powodzeniem.

— Niełatwo jest również kupić jajka...

— Zwykle tak bywa w tym sezonie, gdyż kury mniej niosą. Nie bez znaczenia jest też fakt, że jajka skupuje się tylko z ferm, ponieważ drobni, prywatni dostawcy wolą je sprzedać na targu, gdzie uzyskują znacznie wyższą cenę. Są więc kłopoty z utrzymaniem ciągłości sprzedaży. Pastoraliśmy się jednak, aby jajka były w handlu podczas przedświątecznych zakupów.

— Mamy informację, że są kłopoty ze znalezieniem mleka w proszku, mieszanek dla niemowląt, nawet w placówkach wytypowanych do prowadzenia tego typu sprzedaży.

— Są to artykuły dzielone centralnie więc po prostu odbieramy swoją pulę. Mimo wzrostu dostaw proszkowanego mleka w IV kwartale, nadal zdarza się, że brakuje go na rynku. Przyczyniali się do tego w dużym stopniu producenci lodów i słodyczy. Dlatego też jest wprowadzona sprzedaż mleka w proszku za okazaniem książeczki zdrowia dziecka.

— Przez pewien czas nie było nawet margaryny...

— Już jest w sklepach. Zakład, który ją wytwarza miał kłopoty z transportem więc daliśmy swój i luka na rynku została uzupełniona.

Rozmawiała ANNA KRAWIECKA

ANONSE

● **Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Kielcach** informuje, że od 15 bm. autobusy linii nr 3 nie dojeżdżają do pl. Partyzantów. Początkowy przystanek tej linii znajduje się przy rondzie na ul. Rew. Październikowej.

● **KSM informuje, że koncert zespołów dziecięcych przewidziany na 16 bm. odbędzie się w terminie późniejszym.**

Święta coraz bliżej...

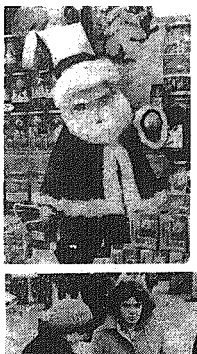

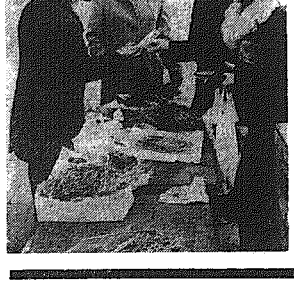

W Kielcach, tak jak i w innych miastach województwa, z każdym dniem coraz bardziej odczuwa się świąteczną atmosferę. W sklepach z zabawkami i sprzętem turystycznym rodzice poszukują atrakcyjnych upominków. Witryny sklepowe na których pojawiły się dekoracje wśród których dominuje postać Mikołaja, przypominają o nadchodzącej gwiazdce.

Na zdjęciach:

Klisza 1 — Jak zwykle ciekawie udekorowano wystawy w sklepie WSS „Społem" z artykułami spożywczymi przy rogu ul. Sienkiewicza i Wesołej.

Klisza 2 — uliczni sprzedawcy tradycyjnych rózg dołączanych do upominków nie narzekają na brak klientów.

Klisza 3 — w Kielcach w dwu punktach miasta, przy pl. Obrońców Stalingradu i przy ul. Moniuszki, trwa już sprzedaż choinek, dostarczanych przez GS „Samopomoc Chłopska" w Białogonie.

Zdjęcia Al. Piekarski

Przodownicy czynu 35-lecia PRL

OSTROWIEC. Przez cały rok młodzież ZSMP uczestniczyła w obywatelskim czynie z okazji jubileuszu 35-lecia Polski Ludowej. Rywalizowały młodzieżowe kolektywy, koła ZSMP oraz indywidualni członkowie organizacji. Wartość wykonanych prac, dodatkowych wyrobów i usług wyniosła 3 mln zł.

ZW ZSMP w Kielcach przyznał odznaki i tytuły „Młodzieżowego przodownika czynu 35-lecia". Otrzymali je: **Włodzimierz Sasal, Lidia Ciszewska, Janusz Klauziński, Andrzej Kozikowski, Krzysztof Kościołek i Jerzy Wojdan.** Dyplomy uznania przyznano organizacjom ZSMP: **Huty im. M. Nowotki, OHP, PKO, RPGM oraz Medycznego Studium Zawodowego.**

(kd)

Komunikat drogowy

W związku z zamknięciem dla ruchu drogowego, w dniu 19 bm. od godz. 10.30 do 14.30 ulic Gwardii Ludowej i Piotra Ściegiennego, wszystkie autobusy jadące z dworca w kierunku Daleszyc, Staszowa przez Daleszyce, Staszowa przez Chmielnik, Buska przez Chmielnik Buska przez Pierzchnicę, Kazimierzy Wielkiej przez Morawice, Pińczowa, Tarnowa przez Busko — skierowane będą ulicami: Czarnowska, Aleje Wieków Kielc, Armii Czerwonej, Źródłową i aleją Lenina.

2475

Nasze sprawy

Stoi pusty dom

Przed trzema laty **Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych w Kielcach** podjęła decyzję o rozpoczęciu — siłami własnych brygad — budowy mieszkań dla pracowników. Uzyskano na ten cel odpowiednie środki oraz **tereny budowlane na Podkarczówce.** Spośród drogowców wybrano ludzi, którzy umieją stawiać domy. Bo warto wiedzieć, że właśnie drogowcy od lat **pomagają przedsiębiorstwom wykonawczym na placach budowy.** Sporo się tam nauczyli. Do budowy własnych mieszkań zabrali się więc z zapałem. Wybudował piękny dom na Podkarczówce dla 20 rodzin. Niestety, od wielu miesięcy stoi on nie zasiedlony. Dlaczego?

W ubiegłym roku Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych zawarła z **Kieleckim Przedsiębiorstwem Instalacji Budownictwa** specjalną umowę i otrzymała przyrzeczenie pomocy. KPIB zobowiązało się na początku bieżącego roku podłączyć zbudowany przez drogowców dom do ułożonej w sąsiedztwie sieci gazowej i kanalizacyjnej. Wśród drogowców nie ma bowiem odpowiednich specjalistów. Praktycznie roboty jest tam dla 6 instalatorów zaledwie na 4 dni. Ale już od kilku miesięcy DODP zabiega i prosi o przyrzeczoną pomoc. Niestety w KPIB ciągle mówią o innych pilniejszych zadaniach.

20 rodzin drogowców czeka od miesięcy na upragnione mieszkanie. Jak długo jeszcze?

(b)

Nasze sprawy

Wędrówki państwowej benzyny

PRZEDSIĘBIORSTWO Robót Zmechanizowanych i Gospodarki Maszynami w Kielcach, Oddział w Białogonie, świadczy usługi związane z prowadzeniem robót ziemnych. Kilku kierowców prowadzących państwową benzynę posiadaczom prywatnych samochodów było pracownikami tego właśnie zakładu. Sposób oszukiwania zwierzchników był stosunkowo prosty. Przy pracach ziemnych trzeba z miejsca na miejsce przewieźć ogromne masy ziemi. Nadwyżki benzyny łatwo uzyskać, wożąc ładunek nie do wyznaczonego miejsca, lecz jak najbliżej placu budowy. Potem trzeba jeszcze wpisać do karty odpowiednią liczbę kursów i kilometrów oraz... podkręcić licznik. Oczywiście sprawa nie miałaby żadnych szans powodzenia, gdyby kierownictwo budowy nie patrzyło tak „łagodnie" na te praktyki. Dzienny haracz za podpisanie sfabrykowanej karty wynosił 100 złotych.

Dopiero w trakcie śledztwa wyliczono, że kierowcy chcąc przewieźć masy ziemi na ustaloną odległość w czasie pracy, zgodnym z danymi zawartymi w kartach — musieliby jeździć z prędkością 80 km na godzinę, nie tracąc czasu na załadunek i rozładunek, nie bacząc na skrzyżowania i światła, mimo że większa część drogi przebiegała przez miasto.

URAWIANIE tego procederu na przestrzeni jednego roku pociągnęło za sobą stratę prawie 2 mln zł. Kierowcy przywłaszczyli sobie mienie wartości od kilku do 80 tys. zł, zaś kierownictwo jednej tylko budowy „zarobiło" 100 tys. zł. Rzeczywiste straty gospodarki narodowej są jednak dużo większe. Nie można bowiem pominąć kwestii zawyżania, na skutek podkręcania liczników, liczby przebiegu kilometrów, a co za tym idzie, fałszywego obliczania np. okresu amortyzacji samochodów.

Epilog tej sprawy w najbliższych dniach rozegra się na wokandzie sądu. Komendy milicji wszczynają średnio rocznie w kraju ponad 1000 postępowań przygotowawczych, w których występuje około 3 tys. podejrzanych o kradzież benzyny. Sprawcom przestępstw udowadnia się zabór mienia wartości powyżej 80 mln zł.

Paliwa giną z cystern, ze składów, handlują nimi także kierowcy. W 1977 roku milicja ujawniła 73 tys. fałszywych zapisów w kartach drogowych, w kartach pracy urządzeń i pojazdów mechanicznych. Aż w 34 tysiącach przypadków stwierdzono ingerencję nienie niesprawnych bądź przygotowanych do fałszowania wskazań liczników.

MIMO kontroli prowadzonych wewnątrz przedsiębiorstw (okresowej inwentaryzacji pojemności zbiorników, opracowywania tras, lokowania wyłącznie we własnych bazach itp., zmniejszenie dystrybucji paliw prowadzonej na własną rękę przez kierowców jest niewystarczające. Zagadnieniem właściwej dystrybucji benzyny od istnienia podwójnego rynku paliwowego trzeba poświęcić znacznie więcej uwagi szczególnie ze strony nadzoru wewnątrzzakładowego.

(Lek)

los Krajowej Loterii Pieniężnej

–TO NA PEWNO NAJMILSZY PODAREK ŚWIĄTECZNY

główna wygrana MILION złotych

UWAGA

CHCESZ ZDOBYĆ SPECJALNOŚĆ I UKOŃCZYĆ KURS RADIO-TELEWIZYJNY

zgłoś się do

WOJEWÓDZKIEGO UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO!

W programie kursu:

TELEWIZJA KOLOROWA, PÓŁPRZEWODNIKI I UKŁADY SCALONE.

Informacji udziela i zapisy przyjmuje WUR ZSMP Kielce, ul. Staszica 1, tel. 440-28, codziennie w godz. 8—16 oraz we wtorki, czwartki w godzinach 16.15—19.15, w ośrodku szkolenia LOK przy ul. Rewolucji Październikowej 6. 2308-k

WOJEWÓDZKA USŁUGOWA SPÓŁDZIELNIA PRACY W KIELCACH

ODDZIAŁ NR 1

zaprasza DO ZAKŁADU USŁUG MOTORYZACYJNYCH

w Kielcach, przy ul. Dygasińskiego 7 (tel. 446-58)

KTÓRY ŚWIADCZY DLA LUDNOŚCI USŁUGI W ZAKRESIE:

- DIAGNOSTYKI SILNIKÓW;
- WYMIANY OGUMIENIA WRAZ Z WYWAŻANIEM KÓŁ;
- SMAROWANIA I WYMIANY PŁYNÓW (olejów silnikowych i przekładniowych);
- USTAWIANIA ŚWIATEŁ;
- DIAGNOSTYKI PRZEDNIEGO ZAWIESZENIA, oraz drobnych napraw samochodów marki „fiat", „syrena", „trabant", „skoda" i innych.

ZAKŁAD CZYNNY
w godz. 8—18, a w soboty w godz. 8—16.

2381-k

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM „wołgę-gaz 21", „warszawę" i „fiata". Skarżysko-Kam., Lubnicza 5/57.

SPRZEDAM „stara 28" wywrotka trzystronna, stan dobry. Stadnicki, Podchojny 114 k. Jędrzejowa (dni robocze wieczorem, niedziela do godz. 12). 58741-g

SPRZEDAM glazurę białą. Kielce, tel. 520-95, po piętnastej. 58786-g

SPRZEDAM „tarpana". Kielce, Dębowa 2/93. 54000-g

SPRZEDAM samochód ciężarowy marki „skoda", 8 ton. Kielce, ul. Daleka 25/34. 58634-g

SPRZEDAM w Kielcach dom (dwa razy po 3 pokoje) z wygodami, po kupnie wolny. Wiadomość: Kielce, ul. Żeromskiego 44/41, godziny 15—18 58781-g

SPRZEDAM „syrenę 104". Kielce, Pomorska 71/73 m. 80, po szesnastej. 58663-g

SPRZEDAM atrakcyjną suknię ślubną — białą. Wiadomość: Kielce, Bema 9/13. 58662-g

„STARA 25" sprzedam. Andrzej Sałbut, Sycyna k. Zwoleń, woj. Radom, tel. 23-88 Zwoleń. 58660-g

SPRZEDAM jęczmień w snopkach, lucernę, buraki oraz ciągnik „ESA 320". Zagórze 61 k. Kielc. 58658-g

SPRZEDAM karoserię „fiata 126p". Kielce, Ponurego Piwnika 27. 58639-g

SPRZEDAM „volkswagena 1200". Kielce, Daleka 3/38. 58654-g

SPRZEDAM kiosk wykonany z klepki drewnianej, karoserię „warszawy 223". Stanisław Klim, Włoszczowa, Ogrodowa 22a. 58652-g

SPRZEDAM kożuch damski, duży. Wiadomość: Kielce, Marchlewskiego 6/14. 58651-g

SPRZEDAM bony PeKaO. Oferty: nr 58647, Biuro Ogłoszeń Kielce. 58647-g

SPRZEDAM dom 4-dzbowy, murowany (w tym sklep) w Jędrzejowie przy ul. Armii Czerwonej. Oferty: nr 58643, Biuro Ogłoszeń Kielce. 58643-g

SPRZEDAM fabrycznie nową „syrenę 105 L" oraz nadwozie „warszawy 223", z kompletem nowych blach. Wiadomość: Skarżysko-Kam., Rejowska 22/20, po godz. 17. 58641-g

SPRZEDAM „fiata 125p 1500" (rok produkcji 1975). Władysław Ciesielski, Busko-Zdrój, Partyzantów 44, tel. 21-47. 58638-g

SPRZEDAM „stara" ropniaka, po kapitalnym remoncie, ciągnik „C-328" i maszyny rolnicze. Józef Kędzierski, Bodzków 97, poczta Górno. 58748-g

SPRZEDAM palmę 4-letnią. Kielce, Chrobrego 63/65. 58784-g

SPRZEDAM nutrie oraz klatki do hodowli tchórzofretek lub norek. Kielce, tel. 233-02. 58636-g

SPRZEDAM „volkswagena 1300" (rok 1972). Starachowice, Chopina 4. 58765-g

PILNIE sprzedam ciągnik „C-333". Wiadomość: Helena Foremniak, Chełmce 61, poczta Strawczyn. 58761-g

SPRZEDAM szczeniaki owczarki niemieckie i sukę. Kielce, ul. Sienkiewicza 29/11. 58760-g

SPRZEDAM dom jednorodzinny. Kielce, Przemysłowa 36. 58766-g

SPRZEDAM ciągnik „C-4011". Wiesława Bujak, Sarbice I nr 8, woj. Kielce. 58767-g

PIANINO sprzedam. Radom, telefon 242-36. 47266-g

PILNIE sprzedam „syrenę 105", w dobrym stanie. Wiadomość: Radom, ul. Miła 20 m. 25. 47270-r

SPRZEDAM „fiata 125p". Kielce, tel. 439-15, godziny 16—18. 58785-g

SPRZEDAM silnik do „syreny 104" z kompletnym oprzyrządowaniem i skrzynię biegów do „syreny 105". Kielce, tel. 543-50, po szesnastej. 58752-g

SPRZEDAM „skodę octawię". Skarżysko, Apteczna 2/26. 58751-g

SPRZEDAM nowy oryginalny, zagraniczny kożuch męski. Kielce, tel. 457-46, po godz. 20. 58750-g

SPRZEDAM „volkswagena" (1972) stan idealny. Sitkówka 54 k. Kielc. 58749-g

SPRZEDAM „moskwicza 408". Kielce, Czachowskiego 52. 58747-g

SPRZEDAM „fiata 125p". Starachowice, Pasternik 21. 58729-g

SPRZEDAM kożuch damski, nurecki. Kielce, tel. 459-46. 37728-g

SPRZEDAM „żuka towos", rok 1976. Wojciech Zając, Bodzechów, Kolejowa 25, tel. 60. 58727-g

LEWISY sztrukowe, czarne, włoskie — sprzedam. Kielce, Chęcińska 37/44, po szesnastej. 58771-g

SPRZEDAM „lublina" z silnikiem ropniaka. Stanisław Młyńczak, Bukowa 1 B m. 10. 58723-g

SPRZEDAM tanio maszynę dziewiarską, niemiecką, nową (w zapasie część głowicy). Bęczków 46, 26-008 Gnojno k. Kielc. 58700-g

SPRZEDAM pilnie „starą" skrzynlowego, wywrotkę (rok 1976). Banaś, Ostrowiec, Szymanowskiego 10. 58733-g

DOGI, szczenięta rodowodowe, czarne i kleciny — sprzedam. Ostrowiec, tel. 526-71. 58731-g

SPRZEDAM „fiata 125" — 1500 rok 1974. Wiadomość: Pionki, ul. Dębowa 14 m. 6, po godz. 17. 47276

RÓŻNE

„AUTOSERWIS" — poleca mechanikę, blacharstwo. Specjalizacja „fiat". Cedzyna 58, koło Kielc. 58577-g

POTRZEBNA pomoc do dziecka, warunki bardzo dobre. Kielce, Jarzębinowa 6/34, tel. 445-07. 58703-g

REJON Energetyczny Skarżysko-Kam. unieważnia zgubiony blocznek monterski od nr 270951 do nr 27100. 599-p

DUDA Mieczysław zgubił legitymację uczniowską, wydaną przez THM w Ostrowcu Św. 600-p

WYKONUJEMY instalacje elektryczne, załatwiamy liczniki energii elektrycznej. Kielce, telefon 526-12. 58763-g

DYSKRETNĄ pomocą w założeniu rodziny służy „WESELE", Koszalin 4, skrytka 119. 589-p

AKTUALNIE regenerując wały korbowe „trabanta", „syreny", „wartburga" innych dwusuwowych, zamiejscowym na mianę. Gwarancja. Warszawa, Żoliborz, Felińskiego 2, telefony: 39-39-00, 34-70-21, Szymczak. 2324-k

LEKARSKO - Specjalistyczna Spółdzielnia Pracy informuje, że w naszej Przychodni Lekarsko-Specjalistycznej w Kielcach przy ul. Hipotecznej 3 (wejście od podwórza) czynna jest poradnia endokrynologii ginekologicznej (zaburzenia miesiączkowania, niepłodność) we wtorek, czwartek w godz. 15—17 w soboty w godz. 14—16. Przyjmuje lekarz specjalista. 2035-k

LEKARSKO - Specjalistyczna Spółdzielnia Pracy w Kielcach informuje o uruchomieniu nowej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej w Miechowie: ul. Szpitalna 1 — interna (środy, piątki), pediatria (wtorki, czwartki), chirurgia (poniedziałki, piątki). Godziny przyjęć 16—17; Sienkiewicza 13 — ginekologia (poniedziałki, piątki) w godz. 16—18. Przyjmują lekarze specjaliści. 2034-k

PRZYJMĘ pracownika i uczennicę do pracowni cukierniczej. Wiadomość: Kielce, ul. Kilińskiego 4, Pańszczyk. 58635-g

Nie będzie prądu

Rejon Energetyczny w Zwoleniu zawiadamia, że z powodu remontu urządzeń energetycznych w dniu 20 bm., w godz. 7—15 nie będzie prądu przy ul. Papiernia w Lipsku. 2426-k

2374-k

PIECZYWO NA ŚWIĘTA

„SPOŁEM" WSS ODDZIAŁ OSTROWIEC ŚW.

uprzejmie informuje PT Klientów, że SPRZEDAŻ PIECZYWA NA ZAOPATRZENIE ŚWIĄTECZNE odbywać się będzie w dniach 23 grudnia (niedziela) i 24 grudnia (poniedziałek).

2402-k

KIELECKA SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU ODZIEŻOWEGO w Kielcach

informuje, że w Zakładzie Usługowym nr 2 przy ul. Żeromskiego 20

ZOSTAŁ URUCHOMIONY NOWY RODZAJ USŁUG

HAFT RĘCZNY.

Zapraszamy do korzystania z najnowszych usług!

2150-k

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-TECHNICZNE Sprzętu Pożarniczego i Ochronnego „SUPON" 30-960 KRAKÓW, UL. FLORIAŃSKA 55

PRZYJMUJE ZLECENIA na wykonanie w 1980 roku

IMPREGNACJI OGNIOOCHRONNEJ KONSTRUKCJI DREWNIANYCH I DRENOPOCHODNYCH

(nie pokrytych farbami olejnymi) środkami atestowanymi przez komendę główną straży pożarnych:

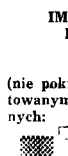

- PYROLAKIEM W-10 i W-1 (okres skuteczności ogniooochronnej 5—6 lat);
- POBOSEM M-2 (ogniooochronny, owadobójczy i grzybobójczy, okres skuteczności do 7 lat).

2305-k

CO, GDZIE, KIEDY?

W wtorek — 18 grudnia. Imieniny: Rogusława i Gracjana. Dzisiaj wzeszło o godz. 7.46, a zejdzie o godz. 16.24.

KIELCE

TEATR IM. S. ŻEROMSKIEGO — czynny.

KINA:

„Romantica" — „Milczący wielbiciel" — kanad. pan. kol. I i II, 16 i 19.30. „Konwój" — ang. pan. kol. I, 15, g. 11, 18.30

„Piaskowa" — „Sabina Wulff" — fr. kol. I, 15, g. 13, 17 i 20. „Ciągnij ty za pani" — pol. kol. I, II i 16.

„Moldavia" — „Zerwane cugle" — pol. kol. I, 12, g. 15, 17 i 19.

„Iskra" — „Ślad rosomaka" — fr. kol. I, pan. kol. I, 12, g. 15.30 i „Awantaż" — bułg. kol. I, 15, g. 17.

„Świtnica" — „Drapieżca" — fr. kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

„Zachodnik" — nieczynne.

SŁUŻBA ZDROWIA

SZPITALE: Oddziały: Wewnętrzne, Chirurgiczny — w Czerwonej Górze, Ginekologiczno-Położniczy — przy ul. Kościuszki.

Całodzienne dyżurne: — Dla dzieci i młodzieży — ulica Pocieszka 11 (Chybułta — Rejonowa nr 2) — ambulatorium czynne w godz. 18—22 w niedzielę 8—13. Stomatologiczne — ul. Pocieszka 11, codziennie od godz. 18—22. Od godz. 18 w nocy i od godz. 7 w poniedziałek.

Dyżurne apteki — dyżur nocny i niedzielny: Apteka nr 29-001 przy ul. Buczka 27/39. Apteka nr 1 przy ul. Sienkiewicza 15.

MUZEA:

MUZEUM: Muzeum Narodowe — Zamkowy — galeria malarstwa i wnętrza zabytkowe XVII i XIX wieku — czynne w godz. 10—16, sobota 10—16, niedziela 10—17.

Plac Partyzantów — wystawy stałe: przyrodnicza, etnograficzna i historyczna, wystawy czasowe: „Wystawa polskiej zabawki" — czynne w godz. 10—16, wtorki 12—20, niedziela 10—17.

Muzeum Lat Szkolnych S. Żeromskiego — czynne w godz. 9—15, środa 12—18.

OBLEGOREK: Muzeum H. Sienkiewicza — czynne w godz. 10—16. Wystawa czasowa — „Na ojczyzny łonie".

POSTOJE TAKSÓWEK: Czarnów — ul. Piekoszowska — 518-11. Dworzec PKP 444-33, ul. Słowackiego — 473-70, Szydłówek — ul. Toporowskiego — 437-11. Bagażówki ul. Armii Czerwonej — 469-89, ul Piekoszowska — 515-14, ul. Domaszowska nr 21.

TELEFONY ALARMOWE

Pogotowie Ratunkowe	— 999
Straż Pożarna	— 998
Pogotowie Milicyjne	— 997
Pogotowie wod.-kan.	— 994
Pomoc drogowa	— 981

OSTROWIEC

KINA:

„Hutnik" — „Młody Frankenstein" — USA, kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

„Zorza" — „Pogrzeb świerszcza" — pol. kol. I, 12, g. 16 i 18.

„Przodownik" — „Wersja pułkownika Zorina" — ZSRR, pan. kol. I, 15, g. 17 i 19.

APTEKA DYŻURNA: nr 29-071 ul. Starokunowska 1/7

POGOTOWIE RATUNKOWE — telefon 19.

POSTÓJ TAKSÓWEK — telefon — 537-92.

SKARŻYSKO

KINA:

„Wolność" — „Szczęki 2" — USA, pan. kol. I, 15, g. 15.15 i 17.30. „Leworęczna kobieta" — RFN kol. I, g. 19.30.

„Metalowiec" — „ABBA" — szwedzki, pan. kol. g. 17 i 19.

„Bałtyk" — „Milczący wspólnik" — kanad. pan. kol. I, 15, g. 11.30 i 19.30. „Konwój" — USA, pan. kol. I, 15, g. 9.30, 13.30, 15.30 i 17.30.

APTEKA DYŻURNA: nr 29-046, ul. Apteczna 1.

POSTOJE TAKSÓWEK: Dworzec Główny PKP — 705, osiedle Milica 22-44.

STARACHOWICE

KINA:

„Star" — „Lot nad kukułczym gniazdem" — USA, kol. I, 15, g. 17 i 19.30.

„Rohotnik" — „Pełnia" — pol. kol. I, 15, g. 18, 17 i 19.

APTEKA DYŻURNA: 29-076, ul. Staszica 1.

POSTOJE TAKSÓWEK: telefony — 93-10 i 53-80.

KINA:

KORSKI: „Pegas" — „Jabberwocky" — ang. kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

BUSKO: „Zdrój" — nieczynne.

JĘDRZEJÓW: „Gdynia" — „Godzilla kontra Gigan" — jap. kol. I, 12, g. 15, 17 i 19.

KAZIMIERZA WIELKA: „Uciecha" — nieczynne.

MIECHÓW: „Gryf" — „Sekret Enigmy" — I i II cz. pol. kol. I, 12, g. 15.30 i 18.30.

PIŃCZÓW: „Bajka" — „Superekspres w niebezpieczeństwie" — jap. pan. kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

SĘDZISZÓW: „Kolejarz" — „Zaułek dziewic" — meksyk. kol. I, 15, g. 18.

SUCHEDNIÓW: „Kuźnia" — „Biały mazur" — I i II cz. pol. kol. I, 12, g. 17.

WŁOSZCZÓWA: „Muza" — „Stepowy rumak" — ZSRR, pan. kol. I, 12, g. 16. „Idź do mamy, tata pracuje" — fr. kol. I, 15, g. 18 i 20.

RADOM

TEATR POWSZECHNY — IM. J. KOCHANOWSKIEGO — „Krasnoludki, krasnoludki" — godz. 17.

KINA:

„Milczący wspólnik" — kanad. pan. kol. I, 15, g. 11.30 i 19.30. „Konwój" — USA, pan. kol. I, 15, g. 9.30, 13.30, 15.30 i 17.30.

„Przyjaźń" — „Śmiertelny pościg" — fr. kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

„Pokolenie" — „Wyspa - skarbów" fr. kol. I, 12, g. 9, II i 13. „Caddie" — austral. kol. I, 15, g. 15. „Aria dla atety" — pol. kol. I, 15, g. 17 i 19.

„Hel" — „Osada gawronów" — CSRS, kol. g. 9, 11 i 13.30. „Wierna żona" — fr. kol. I, 15, g. 15.30, 17.30 i 19.30.

„Odeon" — nieczynne.

„Walter" — nieczynne.

APTEKI DYŻURNE: nr 87-018, plac Konstytucji 5, nr 97-010 plac Zwycięstwa 7.

TELEFONY: Straż Pożarna 998, Pogotowie Ratunkowe — 996, Pogotowie Energetyczne — Radom — 901, Komenda MO 251-38, Pogotowie Milicyjne 997, Pomoc drogowa 981.

INFORMACJA służby zdrowia czynna w godzinach 8—21, w sobotę 8—20, tel. 281-27. Informacja o usługach — 267-55.

POSTOJE TAKSÓWEK: ulica Grodzka 229-52, plac Konstytucji 228-51, Dworzec PKP 268-82, ulica Zwirki i Wigury 418-10.

KINA:

BIAŁOBRZEGI: „Pilica" — „O jeden most za daleko" — ang. pan. kol. I, 15, g. 18 i 20.

GROJEC: „Odra" — „Szkarłatny pirat" — USA, pan. kol. I, 15, g. 17 i 19.

KOZIENICE: „Znicz" — „Diabeł bije żonę" — węg. kol. I, 15, g. 16 i 18.

NOWE MIASTO: „Pilica" — „Bliskie spotkania trzeciego stopnia" — USA, pan. kol. I, 12, g. 16 i 19.

PIONKI: „Chemik" — „Dzięki Bogu już piątek" — USA, kol. I, 15, g. 17 i 19.

PRZYSUCHA: „Zachęta" — nieczynne.

SZYDŁOWIEC: „Górnik" — „Na cichej stacyjce" — węg. kol. I, 15, g. 16, 18 i 20.

WARKA: „Przyjaźń" — „Burzliwe lato" — CSRS, kol. I, 15, g. 16 i 18.15.

ZWOLEŃ: „Świt" — „Człowiek klanu" — USA, kol. I, 15, g. 16.30 i 18.30.

RADIO I TELEWIZJA

PROGRAM I

6.00 Sygnały dnia 6.05 Cztery pory roku 11.25 Niezapomniane stronice „Cudzoziemka" — fragm. pow. 12.05 Kraju i ze świata 12.25 Muzyka polskich melodii 13.45 Rolnicy kwadrans 13.01 Stara i nowa muzyka wojskowa 13.20 Combe jazzowe 13.40 Kącik melomana 14.00 Studio Gama 16.00 Tu Jedynka 17.30 Radiokurier 18.33 Koncert Zycia 19.15 Kiermasz polskiej piosenki 19.30 Beskidzkie nuty 19.36 Koncert życzeń 21.05 Kronika olimpijska 21.30 Utwory St. Moniuszki 22.22 Gdańsk na muzycznej antenie 23.00 Wita was Polska.

PROGRAM II

5.45 Mistrzowie miniatury instrumentalnej 7.05 Gra zespół B. Cieślelskiego 7.15 Plebiscyt Studia Gama 7.35 Koncert poranny 8.20 Motosprawy 9.40 Dla przedszkoli: „Różowy kominiarz" 10.00 Kto się z czego śmieje 10.30 Gitarystów jazzowi 10.40 Samorządność 11.00 Estrada młodych muzyków 11.35 Skrzynka PCK 11.40 Antologia polskich rzeźbiarzy ludowych 12.05 Tańce kompozytorów słowiańskich 12.55 Polska muzyka operowa 13.55 Śpiewa R. Danel 13.10 Zagadki muzyczne 13.36 Ze wut i z wa 13.51 B. Britten: Variacje i Fuga na temat Purcella op. 34 14.10 Więcej, lepiej, nowocześniej 14.25 Tu Radio Moskwa 14.45 Muzyka Haydna 15.20 Popołudnie Dziewcząt i Chłopców 16.00 Gra Orkiestra Basia Bacharacha 16.10 Śpiew chóralny, interpretacje, temperamenty, nastroje 16.40 „Książę" — fragm. pow. 17.00 Operetka, jej twórcy i wykonawcy 17.20 „Fantazja i rzeczywistość" 18.00 Amatorskie zespoły przed mikrofonem 18.25 Plebiscyt Studia „Gama" 18.40 Czy znasz prawo pracy 19.00 Koncert z nagrań Wielkiej Ork. Symfonicznej PR i TV w Katowicach 19.40 Dom 44 my 20.00 Samorządność 20.20 Koncert Wieczorny 21.40 Śpiewa Rosyjską Kapela Chóralna 22.00 Radiowy Tygodnik Kulturalny 22.40 J. Lafeld: II Symfonia e-moll 23.46 Muzyka na dobranoc.

PROGRAM III

6.00 Między snem a dniem 8.05 Za sierowńca 8.40 Co kto lubi 9.00 „Przygody księdza Browna" — odc. pow. 9.10 Bossa nowy gra Stan Getz 9.30 Nasz rok 79 9.45 Koncerty wiolonczelowe 10.35 Kiermasz płyt 11.00 Codziennie powieść w wydaniu dźwiękowym 11.36 Modernizmi dzisiaj.adu Art Hodes 12.05 W tonacji Trójki 13.00 Powtórka z rozrywki 13.50 „Śmierć w starych obstrzeliwach" — odc. opow. 14.00 Mistrzowie batuty 15.05 Muzyka młodej generacji 15.40 Przypomnimy Zespół „The Walker Brothers" 16.00 „Sprawa pana Henryka" 16.30 Muzykobranie 16.45 Nasz rok 79 17.05 Muzyczna poczta UKP 17.40 Bliżej odcień dźwięku 18.10 Polityka dla wszystkich 18.00 Posłuchać warto 19.15 Na saksofonie gra Zbot Sims 19.25 Opera tygodnia 19.50 „Przygody księdza Browna" — odc. pow. 20.00 Z mojej płytoteki 20.30 Odbicie w dźwięku 21.00 Fortepianowe nastroje 21.35 Antologia piosenki francuskiej 22.05 Gwiazda siedmiu wieczorów 22.15 Granice muzyki 23.00 Album poezji J. Iwaszkiewicza 23.05 Między dniem a nocą.

PROGRAM LOKALNY

6.45 Aktualności dnia 16.40 „Na gorąco o konkursie" — aud. K./Dziekońskiej 17.00 Muzyka elektroniczna (stereo) 17.50 Aud. Cz. Kussala pt. „Długopisy z odpadów" w cyklu „Dobre ale małe".

TELEWIZJA

PROGRAM I

6.00 — TTR — Uprawa roślin, rzyn. 3
6.30 — TTR — Hodowla zwierząt, sem. 3
11.03 — Dla szkół: Język polski, kl. VI
12.00 — Dla szkół: Program dla najmłodszych — „Czerwone, żółte, zielone" (kolor)
12.50 — Dla szkół średnich — „Rodzina współczesna"
13.25 — TTR — Uprawa roślin, sem. 1
14.00 — TTR — Hodowla zwierząt, sem. 1
15.25 — Program dnia
15.30 — Telewizyjny Klub Seniora
16.00 — „Obiektyw"
16.20 — Dziennik (kolor)
16.30 — Studio Telewizji Młodych — tunelej reportażów (kolor)
17.00 — „Dzień dobry w kręgu radości" (kolor)
17.30 — „Sonda" (kolor)
18.00 — „Interstudio"
18.25 — „Królik Bugs przedstawia" — amerykański film animowany (kolor)
18.50 — Radzimy rolnikom (kolor)
19.00 — Dobranoc (kolor)
19.10 — „Siódemka"
19.30 — Wiadomości z Dziennikiem (kolor)
20.30 — „Trzeba go kochać" — angielski film fab. (kolor)
22.05 — „Wszystko za wszystko" z prof. Aleksandrem Kroćczukiem (kolor)
23.10 — Dziennik (kolor)
23.25 — „Cemento"

PROGRAM II

12.55 — „Co nowego" — CPHW (powt.)
13.00 — „Rytm życia" (powt. z 19.XII, br.)
13.20 — „Zwierzyniec" (powt. z 19.XII, br.)
13.40 — „Poranek z kulturą" (powt. z 15.XII, br.)
16.15 — Studio Sport (powt. z 19.XII, br.)
18.55 — Program dnia
16.00 — Język angielski — bez podkł. (12)
16.30 — Język niemiecki — bez podkł. (12)
17.00 — Dla dzieci: „Cudoczek" (kolor)
17.20 — Poradnia „Zaufanie"
18.00 — „Prawo dla wszystkich" — o ochronie pracy młodocianych (kolor)
18.30 — „Żółto drogo" — program sportowy
19.10 — Program (okolicy — „Wiadomości kieleckie"
19.30 — Wieczór z Dziennikiem (kolor)
20.30 — „Wiorek melonowy" (kolor)
21.30 — 24 godziny (kolor)
21.40 — Studio Sport
22.20 — Premiera w Dwójce — „Numer popisowy — kaskader" — film TV CSRS (kolor)

Słowo Ludu

REDAGUJE KOLEGIUM. Adres redakcji pl. Obrońców Stalingradu 2, 25-958 Kielce. TELEFONY: centrala 460-31, 468-32, redaktor naczelny 424-50, sekretarz redakcji 472-52, dział korespondencji z czytelnikami 447-25, redakcja nocna 502-43 i 501-33.
WYDAWCA: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa—Książka—Ruch" — Kieleckie Wydawnictwo Prasowe, pl. Obrońców Stalingradu 2, 25-958 Kielce. TELEFONY: centrala 460-31, 468-32. Ogłoszenia przyjmuje Biuro Ogłoszeń, ul. Ewangelicka 3, 25-954 Kielce, telefon 462-56 oraz filia oddział w Radomiu nr kodu 26-600, ul. Żeromskiego 56. TELEFONY: 237-30 i 296-64. Nie zamówionych rękopisów redakcja nie zwraca. Za treść ogłoszeń i ich terminowe ukazanie się redakcja nie ponosi odpowiedzialności. Prenumeratę na kraj przyjmują oddziały RSW „Prasa—Książka—Ruch" oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach: do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze roku następnego i cały rok następny; do 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego. Zakłady pracy, instytucje i organizacje zamawiają prenumeratę w miejscowych oddziałach RSW „Prasa—Książka—Ruch" o w miejscowościach, w których nie ma oddziałów RSW — w urzędach pocztowych. Prenumeratorzy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych bądź u doręczycieli. Cena prenumeraty: miesięczna 28 zł, kw. italna 75 zł, półroczna 150 zł, roczna 312 zł.
Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa—Książka—Ruch", Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XII Oddział w Warszawie nr 1153-201045-139-11.
Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50 proc. dla zleceniodawców indywidualnych o 100 proc. dla zlecających instytucji i zakładów pracy. DRUK — Prasowe Zakłady Graficzne, ul. Sienna 2; 25-725 Kielce, telefon: 516-51, 516-52, 516-53.
H-2 Numer indeksu 35040

VIII ZJAZD PZPR

Stać nas na więcej!

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

ność. Np. w okresie jesiennego zbioru traw sprawna była tylko jedna kosiarka rotacyjna i to przeznaczona dla ZGR. Pierwszy więc wniosek jest oczywisty — należy zaopatrzyć spółdzielnię w wyspecjalizowany sprzęt do zbioru roślin, szczególnie zaś lnu. Należy też przyspieszyć przekazanie budowanej od lat międlarni w samym Tczowie. Oczywiście, ze swojej strony musimy podjąć działania, ułatwiające wykorzystanie sprzętu chociażby przez łączenie upraw zbóż i lnu. Ale tą sprawa nie jest taka prosta, gdyż mamy tylko trzech pracowników gminnej służby rolnej.

Ponad 50 procent rolników z gminy posiada odpowiednie przygotowanie zawodowe do prowadzenia gospodarstw rolnych, a wielu z nich podnosi kwalifikacje w działającej w gminie filii Technikum Rolniczego ze Zwolenia. Zwiększają się więc umiejętności rolników, coraz wyższa jest ich świadomość. Wszyscy decydujący się na budowę, czy modernizację obór obowiązkowo wykonują silosy i zbiorniki na gnojówkę. Nie mamy większych kłopotów z przekonaniem rolników do trzykrotnego koszenia łąk, uprawy wysokowydajnych roślin pastewnych. Ale znów napotykamy na bariery trudne do przebycia. Wspomniałem już, że nie ma czym kosić łąk, nie ma też dostatecznej liczby maszyn do zbioru kukurydzy. Brakuje też często materiałów budowlanych, maszyn niezbędnych w indywidualnym, a dobrze zorganizowanym gospodarstwie rolnym.

Sprawą istotną są również melioracje. Połowę gruntów zdrenowano w poprzednich latach, pozostała część przewidziana jest do melioracji w latach 1983—1984. Ale są zastrzeżenia do jakości wykonywanych prac. Np. za płytko zakopano dreny. Rolnicy narzekają, że przez cztery miesiące nie było komu przykryć sączków. Melioranci nie spieszą się też z usuwaniem usterek. Zdarza się czasami, że górka, gdzie i tak sucho, odwadnia się, a w zagłębieniach jak było błoto, tak pozostaje. Projektanci w czasie opracowania dokumentacji opierają się na mapach, a rzadko konsultują w terenie projekty z rolnikami. Proponowałbym, żeby przed każdym sporządzeniem planu fachowcy pofatygowali się na konkretne pola. Byłoby mniej narzekań, a być może sprawniej przebiegałyby prace melioracyjne.

Ze sporządzonego ostatnio bilansu wynika, że w zapasach pasz jesteśmy samowystarczalni tylko w 82 procentach. Jak uzupełnić braki? Kupić pasze jest coraz trudniej. Pozostaje więc szukanie rezerw na własnym podwórku. Oczywiście, można powiększać areał upraw roślin pastewnych i to czynimy. Ale sprawą aktualnie najistotniejszą wydaje się upowszechnienie nowoczesnych metod konserwacji i przechowywania pasz. W tym zakresie mamy wiele do zrobienia. Ciągle nie wykorzystujemy kolumny parnikowej, mamy kłopoty z wykonaniem zadań w zakresie kiszenia. Musimy również przyjrzeć się sprawie wykorzystania odpadów przemysłowych, przede wszystkim serwatki. Do skarmiania jej przekonało się wielu rolników. Niestety, dostawy są nierytmiczne. To także zadania dla SKR, zakładu mleczarskiego i naszej służby rolnej.

STANISŁAW ŁYJAK
naczelnik gminy Tczów
w woj. radomskim

Spółdzielczość pracy odkrywa rezerwy

Mówili o tym co zwalnia tempo rozwoju spółdzielni pracy, co przeszkadza w produkcji na rynek i eksport, co powoduje niekorzystne zjawiska w sferze usług. A każdy dyskutant wyrażał przekonanie, że dotychczasowe bariery będą usuwane.

To dobrze, że w nowym systemie finansowo-ekonomicznym kładzie się kres zbyt ścisłym dyrektywom ograniczającym elastyczność gospodarczego działania, że skończyły się w spółdzielczości reorganizacje. Z kolei na decyzje władz nadrzędnych czeka uregulowanie zespołu spraw dotyczących eksportu, m.in. określenie bodźców materialnych mających wpływ na zwiększenie produkcji towarów eksportowanych.

Dziwią się spółdzielcy dlaczego z realizacją limitów na niektóre materiały jest tak dużo kłopotu w Centrali Materiałów Budowlanych. Jeśli przyznano limit, powinien być materiał. Jednak zbyt często go tam nie ma. Najłatwiej załatwia swoje sprawy spółdzielczość pracy w gminie. Natomiast im wyższy szczebel administracji tym trudniej dogadać się z urzędnikami. Tak jest np. z zatwierdzaniem cen na artykuły drzewne. Zbyt długo trwają formalności związane z wysyłaniem ludzi na rentę. Nierzadko pacjent czeka kilka miesięcy — na zwolnieniu lekarskim! — na orzeczenie służby zdrowia aby wrócić do zakładu jako zdolny do pracy.

Sporo kontrowersji wzbudza kooperacja. Między kooperantami a producentami finalnych wyrobów trwają nadal dyskusje, w jakim stopniu należy zaliczać ową kooperację do produkcji rynkowej czy eksportowej. Ponieważ wyroby tzw. zaopatrzeniowe stały się niepopularne, spółdzielcy odczuwają dotkliwie brak opakowań.

Dyskutanci mówili również otwarcie o subiektywnych niedomaganiach w spółdzielczości pracy, których usunięcie może poprawić wyniki produkcyjne.

Właśnie efektywność w produkcji i usługach nie jest jeszcze taka jaka być powinna. Wiele zależy od pomysłowości i inicjatywy. Konieczność lepszego zaspokajania potrzeb społecznych i dobrej roboty musi dotrzeć do każdego pracownika, bo tylko człowiek dobrze znający swoje obowiązki zawodowe może pomyślnie przeprowadzić zamierzenia organizacyjno-techniczne twojego zakładu. Stąd wniosek dotyczący systematycznej pracy z ludźmi, przekonywania o jedności interesów pracownika i jego rodziny z interesami zakładu i państwa.

W okresie inwestycyjnych ograniczeń szczególnego znaczenia nabiera modernizacja, sprawna organizacja pracy, unowocześnienie technologii, wykorzystanie zwolnionych przez „dużych" producentów pomieszczeń. Warto tu przypomnieć, że ponad 14 tys. metrów kwadratowych nie zagospodarowanej powierzchni przemysłowej w województwie kieleckim czeka na przedsiębiorczych organizatorów produkcji.

W niedostatecznym jeszcze stopniu spółdzielnie pracy wykorzystują wielką rezerwę jaką stanowią chałupnicy.

Dyskusja przedstawicieli spółdzielczości pracy woj. kieleckiego, jaka odbyła się w Skarżysku, potwierdziła wcześniejsze założenia, iż drobna wytwórczość może produkować wydajniej, efektywniej. Inaczej mówiąc ponad 16 tys. ludzi zatrudnionych w spółdzielczości, także inwalidzkiej, może wyprodukować towary i usługi o wartości większej od 5 miliardów złotych, gdyż tyle przewidziano do wykonania w roku bieżącym.

(am)

Podsumowanie konkursu oszczędności paliw i energii

Trzy nagrody trzeciego stopnia przyznano Alfredowi Czarnadziewiczowi i „Włodzimierzowi Nowickiemu" ze „Zrembu", Andrzejowi Peregończykowi, Mariuszowi Rudzkiemu, Józefowi Pyrce z „Pronitu" i Tadeuszowi Tiśkowskiemu z RWT.

W grupie wniosków jeszcze nie zastosowanych trzy zakwalifikowano do nagród. Komisja nie przyznała wyróżnienia I stopnia. Dwa równorzędne wyróżnienia uzyskały wnioski pracowników z warsztatów browaru i Huty Szkła „Zar", III — projekt racjonalizatorów z Zakładów Przemysłu Tytoniowego.

Plon konkursu nie był tak bogaty, jak oczekiwali tego organizatorzy. Nie we wszystkich zakładach służby energetyczne wykazały należyte nim zainteresowanie. Największą mobilizacją wykazali pracownicy z „Pronitu". Byli oni autorami aż 8 konkursowych projektów. Nie było jednak wniosku, spełniającego wymogi konkursu ogólnopolskiego.

(wa)

Zakończony został I Wojewódzki Konkurs Oszczędności Paliw i Energii. Do komisji, której patronował wojewoda radomski, wpłynęło 27 wniosków i projektów racjonalizatorskich, z których do końcowej oceny zakwalifikowano 22. Wśród 16 wniosków już wykorzystanych, najwyższą ocenę jury konkursowego i I nagrodę uzyskał projekt pracowników Zakładów Tworzyw i Farb „Pronit", Józefa Parki, Andrzeja Peregończyka, Andrzeja Gerlacha, dotyczący zmiany podgrzewania zbiorników technologicznych z surowcami płynnymi.

Dwie równorzędne drugie nagrody przyznano pomysłodawcom nowego sposobu wypału półfabrykatów ceramicznych w elektrycznych piecach tunelowych w Kozienickich Zakładach Ceramiki Radiowej i zespołowi z „Pronitu" za opracowanie metody równoległej pracy kotła z wymiennikami ciepła. Autorami pierwszego są — Jerzy Czerwiński, Danuta Ragowska, Józef Kurytak, Andrzej Polga, Tadeusz Falkowski, drugiego — Stanisław Jończyk i Edward Sobol.

Krzyżówka nr 241

POZIOMO: 2) republika w Ameryce Środkowej, 3) znawca budowy organizmu, 6) długie, obszerne wierzchnie okrycie kobiece z rękawami i peleryną noszone w XVIII—XIX w., 9) naramiennik przy mundurze, 10) jedna z elektrod.

PIONOWO: 1) specjalista w zakresie nauki o chorobach, ich przyczynach, formach, objawach i skutkach, 2) pamiętnikarz polski (1636—1701), 3) miasto nad M. Czarnym, największe w ZSRR uzdrowisko dla dzieci oraz kąpielisko morskie, 4) agresja z powietrza lub pałynu, 5) pojazd jednośladowy o konstrukcji zbliżonej do motoroweru, 6) w mit. greckiej: żona króla Latinusa, matka Lawinii, jedna z bohaterek „Eneidy" Wergiliusza.

Opracował Z. SKOWRON

Wśród czytelników, którzy w terminie 7 dni od daty numeru nadeślą prawidłowe rozwiązanie rozlosujemy trzy nagrody książkowe. Rozwiązania należy przesyłać pod adresem „SŁOWO LUDU" pl. Obr. Stalingradu 2, 25-953 Kielce, z dopiskiem „Krzyżówka nr 241".

ROZWIĄZANIE „KRZYŻÓWKI NR 235"

POZIOMO: sierota, Fe, „Aniana", karakal, „Ami", pop, pat, Ali, Nil, tek, iwa, kanalia, antrakt, Au, Zyndram.

PIONOWO: smak, Epir, rola, analityk, NATO, akapit, Narva, panikarz, palant, Iwan, epik, Arad, Isur, atom.

Nagrody otrzymują: Franciszek Marczak — Końskie, Ryszard Niepoń — Kamionki gm. Łaczna, Jan Lesiak — Ostrowiec Św.

ROZWIĄZANIE „KRZYŻÓWKI NR 236"

POZIOMO: ataman, karels, ananas, panika, lis, seda, Tarkwa, nizina, sowa, ind, karnet, undyna, nokaut.

PIONOWO: akapit, Tananarywa, Aran, menisk, atakowanie, nasada, nokturn, zarodek, antrakt.

sport — sport — sport — sport

NA ŚWIATOWYCH ARENACH

SAN FRANCISCO. Tenisiści Stanów Zjednoczonych po raz 28 wygrali finał Pucharu Davisa. Tym razem pokonali w San Francisco Włochy 5:0, nie tracąc w pięciu pojedynkach ani jednego seta.

W ostatnim dniu meczu, przy stanie 3:0 dla USA, toczyły się dwa pozostałe single. Najpierw na kort wyszli John McEnroe i Antonio Zugarelli, który zastąpił kontuzjowanego Corrado Barazzuttiego. Tylko w pierwszym secie Włoch stawił opór młodemu tenisiście USA, potem przewaga McEnroe była zdecydowana. John McEnroe wygrał w trzech setach: 6:4, 6:3, 6:1.

W ostatniej grze meczu zmierzyli się Vitas Gerulaitis i Adriano Panatta. Ci, którzy sądzili, że najlepszy z Włochów stawi zaciętą opór Gerulaitisowi, pomylili się w prognozach. Gerulaitis wygrał łatwo 6:1, 6:3, 6:3.

LUCERNA. Zwycięstwem Francusa Yannicka Noaha zakończył się międzynarodowy turniej tenisowy w Lucernie. W finale Noah wygrał z Hiszpanem Jose Higueraszem 6:3, 7:5. Warto przypomnieć, że wcześniej Francuz wyeliminował Wojciecha Fibaka i Amerykanina Briana Gottfrieda.

KAIR. Bjoern Borg wygrał pokazowy turniej tenisowy w Kairze z udziałem Billa Scanlona, Ismaila el Shafei i. Eliota Teltscherа. Szwed po zwycięstwach nad Scanlonem i Teltscherem, pokonał w ostatnim dniu Ismaila el Shafei 6:2, 6:3.

YAOUNDE. Piłkarze mistrza Kamerunu — Union Douala zdobyli klubowy Puchar Afryki. W finałowym, rewanżowym pojedynku z drużyną Ghany — Hearts Oak, piłkarze Unionu okazali się lepsi w egzekwowaniu rzutów karnych (5:3). Mecz bowiem przyniósł zwycięstwo Unionowi 1:0, ale pierwsze spotkanie w Ghanie wygrał piłkarze Hearts także 1:0.

W fantastycznym stylu rozpoczęła olimpijski sezon w narciarstwie alpejskim Szwajcarka Marie Therese Nadig. Wygrała ona kolejne w Val d'Isere (Francja) dwie konkurencje Pucharu Świata: zjazd slalom-gigant.

CAF — Unifax

Stal i Skórzani zwiększają przewagę

Sobotnio-niedzielne mecze siatkarzy w lidze międzywojewódzkiej w trzech przypadkach przyniosły zdecydowane zwycięstwa gospodarzy. Jedynie w Kielcach doszło do podziału punktów i to by było dość sporą niespodzianką. Niestety siatkarze AZS prezentowali się słabo i w sobotę stosunkiem przegrali 1:3 z AKS Busko, zaś w niedzielę wygrali 3:1.

Dzięki dwu zwycięstwom nad Starką Tarnobrzeg, zespół Skórzanych umocnił się na drugiej pozycji. Zawodnicy ze Skarżyska wygrali pewnie 3:0 i 3:0.

Rezerwy Czarnych Radom pokonały zdecydowanie lokalnego rywala zespół AZS 3:1 i 3:0. Nie powiodło się natomiast Prochowi Pionki, który w Stalowej Woli przegrał ze Stalą 1:3 i 0:3.

1. Stal	18	17	53—11
2. Skórzani	18	14	47—18
3. AZS Kielce	18	11	39—25
4. Siarka	18	8	31—39
5. Czarni II	18	7	23—35
6. Proch	18	7	23—45
7. AKS Busko	18	6	24—42
8. AZS Radom	18	2	12—51

Ze zmiennym szczęściem walczą czołowe drużyny w lidze międzywojewódzkiej siatkarek. W sobotę kolejnej porażki doznały rezerwy Radomki 0:3 z Siarką II w Tarnobrzegu. W niedzielę było 3:1 dla radomianek. Kolejne punkty zdobyła drużyna Skórzanych wygrywając 3:0 i 3:0 z Energetykiem w Stalowej Woli. Oba mecze przegrali Medyk Starachowice z rezerwami Stali w Nowej Dębie 0:3 i 0:3. Pauzowała kielecka Lechia.

Oto wyniki zaległych meczów: Stal II ND — Energetyk 3:2 i 3:1, Stal II ND — Skórzani 3:0 i 3:0 (v.o.).

1. Radomka II	16	11	36—21
2. Lechia	14	10	34—22
3. Stal II ND	16	10	34—21
4. Skórzani	16	10	34—22
5. Siarka II	16	9	33—31
6. Medyk	14	4	15—33
7. Energetyk	16	0	4—48

● W SKRÓCIE ●

Rozpoczynają się także rozgrywki o awans do II ligi w boksie.

Star Starachowice ma następujących przeciwników: Polonia Warszawa, Metal Tarnów, Hetman Zamość i Stal Sanok. Przeciwnicy nie najwyższej klasy i nie trzeba daleko jeździć. 10.II. Star przyjmie Polonię Warszawa.

KSZO Ostrowiec walczyć będzie z Victorią Wałbrzych, Wisłą Tczew, Astorią Bydgoszcz i nowym zespołem w tych rozgrywkach — Stariem Częstochówek. Pięściarze KSZO mają przed sobą dalekie podróże. W pierwszym terminie jadą do Częstochówka.

● Rada Gminna LZS w Szydłowie organizuje po raz drugi wojewódzki bieg sylwestrowy, który odbędzie się 30 bm. na ulicach Szydłowa. Kobiety będą rywalizować na dystansie 2 km, a mężczyźni na 6 km. Uczestniczyć mogą wszyscy chętni, w tym również zawodnicy sekcji lekkoatletycznych. Ograniczona jest jednak liczba uczestników z jednego klubu do 10 kobiet oraz 10 mężczyzn.

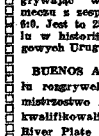

MONTEVIDEO. Piłkarze Penarolu Montevideo zdobyli tytuł mistrza Urugwaju, wygrywając w decydującym meczu z zespołem Liverpool 6:0. Jest to 25 tytuł Penarolu w historii rozgrywek ligowych Urugwaju.

BUENOS AIRES. Do finału rozgrywek klubowych o mistrzostwo Argentyny zakwalifikował się piłkarze River Plate i Union Santa Fe. W półfinałach River Plate pokonał Rosario 3:1, a Union wygrał z Atletico Tucuman 2:0.

RIO DE JANEIRO. Do finału rozgrywek mistrzowskich w Brazylii awansowała piłkarze Vasco da Gama z Rio de Janeiro i Internacional Porto Alegre. O tytule zadecyduje 2 mecze między tymi drużynami.

Nowy klub w Radomiu

Niby już istniał i to już od 10 lat, ale klubem sportowym jeszcze nie był. Tylko uczelnianym ogniwem AZS. Teraz powołano do życia środowiskowy klub sportowy AZS, wybierając nowe władze klubowe. Na ich czele stanął student V roku Wydziału Transportu WSI Radom, Zenon Krześniak.

AZS RADOM prowadzić będzie działalność wyczynową w istniejącej dotąd sekcji siatkówki męskiej (we wszystkich grupach wiekowych), w istniejącej również sekcji tenisa stołowego z rozszerzeniem jej zasięgu na studentów oraz w nowej sekcji — lekkoatletycznej. Powołanie tej ostatniej wydaje się być optymistycznym akcentem w działalności radomskiego sportu akademickiego. Przecież jedną z czołowych ról szkoleniowych i organizacyjnych odgrywa w nim pracownik uczelni, były reprezentant kraju w rzucie oszczepem, Józef Głogowski.

W planach, ale bardzo już bliskich realizacji, znajduje się powołanie sekcji koszykówki męskiej. I ten krok przywitany zostanie w radomskim sporcie z zadowoleniem.

Dodać trzeba, że klub patronować będzie nadal masowej działalności sportowej wśród studentów, prowadzonej obecnie aż w 13 różnych sekcjach.

● Najlepsi pingpongiści okręgu radomskiego brali udział w krajowym turnieju klasyfikacyjnym rozegranym w Lubinie. Nie wiodło im się najlepiej, chociaż trudno mówić o zawodzie. Andrzej Baranowski z Broni uplasował się na 12 miejscu, przegrywając wyjątkowo pechowo o wejście do pierwszej ósemki z Ozimkiem Włókniarz 1:3. Zawodnik Broni wygrał pierwszego seta, a przegrał trzy następne prowadząc w każdym aż 17:16.

Przy zielonym stole

Zygmunt Zwierzyk z tego samego klubu zajął 14 lokatę przegrywając o wejście do ósemki z S. Frączykiem Włókniarz Łódź 0:2.

W konkurencji kobiet wygrała Urbańska z Włókniarza Łódź, a reprezentantka kraju Szetko (Wanda Kraków) zajęła dopiero 5 miejsce. W konkurencji mężczyzn zwyciężył Grubba AZS Gdańsk, ale niespodzianką była dopiero 5 lokata jego kolegi klubowego Kucharskiego.

● Nieźle radzą sobie w rozgrywkach II ligi dziewczęta z SKS-LZS Wesoła, które ostatnio zremisowały z Zelmerem Rzeszów 5:5, a uprzednio pokonały Odrę Wodzisław 7:3 i przegrały z ROW Rybnik 3:7. Po 7 spotkaniach mają na koncie 7 punktów i środkową lokatę w tabeli.

Wymowa klasyfikacji

Jest wiele różnych sposobów oceny sportowych osiągnięć. Jednym z ważniejszych, najbliższych ideału, zwłaszcza w konkurencjach indywidualnych wydaje się być klasyfikacja sportowa. Jej podstawę stanowi bowiem wynik całosezonowej pracy, nie zaś rezultat na jednej tylko imprezie, który przecież często bywa w jakiejś mierze dziełem przypadku.

Interesujące jest takie spojrzenie na dorobek kieleckiej lekkiej atletyki w zakończonym właśnie sezonie z porównaniem do sezonu poprzedniego. Dodać jednak trzeba, że obowiązująca klasyfikacja bardzo wyraźnie dzieli sport na wyczyn i jego zaplecze. W tej pierwszej grupie mieszczą się zawodnicy klas — mistrzowskiej, pierwszej i drugiej. Trzeciej już od pewnego czasu nie ma.

Choć nie brak głosów o upadku kieleckiej lekkiej atletyki, to jednak fakty nie przynoszą ich potwierdzenia. Ogólna bowiem liczba wyczynowych klas zdobytych w sezonie 1979 wynosi 27, podczas gdy w sezonie 1978 było ich 18. A każda klasa to jeden człowiek. Doprowadzenie więc dalszych 9 osób do wyższej klasy nie jest do pogardzenia.

W relacji klubowej prym wiodą Budowlani Kielce, którzy mają w tej grupie 17 osób (w tym 2 klasy mistrzowskie i 3 pierwsze), a przed rokiem mieli tylko 6. Postęp niewątpliwy. Lechia Kielce ma w tej grupie 8 osób (w tym 3 z klasą I) i dokładnie taki sam dorobek miała w poprzednim sezonie (jako AZS). Ponadto po 1 drugiej klasie mają na koncie sekcje Neptuna Końskie i KSZO Ostrowiec. Wyczynowa siła kieleckiej lekkiej atletyki nie wykracza praktycznie poza rogatki miasta wojewódzkiego.

A jak jest w grupie młodzieżowej, gdzie liczą się dwie klasy — „złota" i „srebrna"? Tutaj wynik jest dużo lepszy. Wszystkie sekcje lekkoatletyczne okręgu kieleckiego zakończyły sezon zdobyciem 32 klas „złotych" i 68 „srebrnych" czyli mamy dokładnie 100 dziewcząt i chłopców z dobrymi zadatkami na przyszłość. W poprzednim sezonie mieliśmy 110 takich osób. Oznacza to pewien minimalny spadek, który powinien spędzać sen z powiek sekcjom i ich szkoleniowcom.

I znów tutaj zdecydowanie przewodzą sekcje kieleckie. Lechia ma w tej grupie 25 osób, a Budowlani 34. Oba kluby (a zwłaszcza Lechia) zdecydowanie zwiększyły liczbę osób z klasą „złotą" a straciły trochę osób z klasą „srebrną". Nie jest to w sumie zjawisko ujemne. Natomiast dużo mniejszy niż w poprzednim sezonie dorobek mają pozostałe sekcje: Neptun i Granat po 9, KSZO 8. Pozostałe jednostki należą do innych sekcji nie mających większego wpływu na poziom kieleckiej lekkiej atletyki.

W tych trzech wymienionych klubach, a także w Starze Starachowice, który zniknął z tej listy, sekcje lekkoatletyczne są bez wątpienia w cieniu sekcji piłki nożnej. W Neptunie i Starze lekkoatleci mają tylko po jednym szkoleniowcu, podczas gdy nauczycieli piłki nożnej w tych samych klubach prawie trudno policzyć.

Taka jest obiektywna sytuacja lekkiej atletyki w terenie. Jeżeli przypomnimy jeszcze, że najsilniejsze dwie sekcje kieleckie działają w klubach nie mających piłki nożnej, to będzie to brzmiało jak napaść na piłkarstwo. Nie mamy oczywiście takiego zamiaru, ale przecież coś te fakty jednak mówią...

MIK

Lekkoatleci mogą porównać dorobek

Z różnych dziedzin

● Jedną z ostatnich imprez sezonu podnoszenia ciężarów w woj. kieleckim były okręgowe mistrzostwa do lat 23, rozegrane w Suchedniowie. Zdecydowane zwycięstwo w klasyfikacji klubowej odnieśli sztangiści Staru Starachowice, którzy zdobyli 8 tytułów. Wyprzedzili oni kolegów z Orlicza Suchedniów i Skórzanych Skarżysko.

Ciekawsze wyniki uzyskali tylko starachowiczanie: waga kogucia Tokarz 185 kg, piórkowa Jeziorski 207,5 kg, lekka Rębowski Star 212,5 kg, średnia Mazur Star 212,5 kg, półciężka Boros 230 kg.

● Trwają przygotowania do przyszłorocznej ogólnopolskiej spartakiady centralnej, rozgrywanej po raz pierwszy w znacznie zmienionej formie organizacyjnej. Podzielono ją bowiem na dwa cykle: zimową, halową i letnią, a jeszcze i biegi przełajowe, które jak wiadomo odbędą się 13 kwietnia w Kielcach.

Opracowany został terminarz eliminacji strefowych. W naszym terenie odbędą się cztery tego rodzaju imprezy: trzy w Kielcach i jedna w Radomiu. Już 26—30 marca w Kielcach walczyć będą koszykarki a 9—13 kwietnia koszykarze w Radomiu. W lipcu w Kielcach spotkają się kolarze szosowi oraz piłkarki ręczne.

● Z Radomia i województwa ● Z Radomia i województwa ● Z Radomia i województwa

■ Dlaczego tylko tylnym pomostem?
■ „Na żądanie" — czyli przystanek widmo
■ Estetyczne wiaty i nieczytelna informacja

Uwagi pasażerów WPKM

Zmiany związane z lokalizacją przystanków, jakie ostatnio wprowadzono w komunikacji miejskiej, wzbudziły wśród radomian sporo kontrowersji. W gruncie rzeczy jednak, większość podeszła z rozsądkiem do innowacji, poczynionych ze zrozumiałych, głównie oszczędnościowo-paliwowych względów. Ale ludzie korzystający z usług WPKM mają sporo innych — tylko z pozoru mało istotnych — uwag.

● W Radomiu surowo przestrzega się zasady wsiadania tylnym pomostem i wysiadania przednim. Tymczasem codzienną praktyka, a także przykłady z innych miast przekonują, iż przestała ona mieć rację bytu. Po prostu łatwiej i wygodniej korzystać z tych drzwi, które znajdują się bliżej pasażera. Nie trzeba wówczas przepychać się do przodu przez gęsty tłum, „obijać" od ściany do ściany na zakrętach itp. itd.

● Kierowcy WPKM często ryglują przednie drzwi, nie wpuszczając ani staruszków, ani rodziców z małymi dziećmi. Do wyjątków należą przypadki, kiedy prowadzący autobus zaczeka parę sekund na kogoś na przystanku, kto dobiega do wozu.

● W godzinach szczytu przepełnione „jelcze" i „sany" zatrzymują się kilka metrów od przystanków i po „przymusowym" wyjściu grupy osób, jadą dalej, omijając oczekujących ludzi.

● Uregulowania wymaga kwestia przystanków „na żądanie". Obecnie np. gdy ktoś życzy sobie w tak oznakowanym miejscu wysiąść z autobusu, informuje o tym kierowcę. Najczęściej po prostu krzyczy: „proszę zatrzymać się!". Czy do tego celu nie powinny służyć dzwonki?! Inna sprawa — stojący na ulicy nie zawsze widzą z daleka numer nadjeżdżającego wozu. Łatwo więc o pomyłkę i zatrzymanie niewłaściwego autobusu. Czyż w tej sytuacji „sany", „jelcze" nie powinny w pobliżu przystanków „na żądanie" zmniejszać szybkości?

● Doczekaliśmy się wreszcie estetycznych wiat na przystankach, ale nadal brakuje właściwego ich oznakowania, informacji. Emblematy z numerami autobusów porozwiewały, napisy na rozkładach jazdy wyblakły lub zupełnie zmył je deszcz. Niektóre z nich — podobnie zresztą jak tablice na samochodach — są już, po ostatnich korektach, nieaktualne. WPKM umieściło w mieście jedynie kilka map z układem komunikacyjnym, choć na początku roku obiecywało zrobić w tej mierze znacznie więcej.

Jesteśmy przekonani, iż dyrekcja WPKM we właściwy sposób potraktuje tego rodzaju głosy radomian. (db)

15 lat „Zrembu"

W radomskim Zakładzie Napraw Maszyn Budowlanych „Zremb", istniejącym już 15 lat, odbyła się uroczysta konferencja samorządu robotniczego z udziałem sekretarza KW PZPR Józefa Tobiasza. Mówiono o historii tego przedsiębiorstwa o kombinacie zakładu, o osiągnięciach ponad tysiącznej załogi. Da ona w tym roku produkcję o wartości 960 mln zł, na co złożą się m.in. remonty 1900 spycharek i 270 ładowarek.

Na zdjęciu: moment dekoracji sztandaru zakładowej organizacji związkowej złotą odznaką „Zasłużony w pracy związkowej i zawodowej". Wyróżniających się pracowników uhonorowano odznakami „Za budowę gazociągu „Przyjaźń" i odznakami resortowymi „Zasłużony dla budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych". **(awi)**

Fot. A. Żuchowski

Już remont?

NIE da się ukryć — pacjenci i personel Przychodni Rejonowej nr 1 wciąż mają jakie kłopoty. Kiedy placówka zdrowia mieściła się jeszcze w starym budynku przy ul. Kelles-Krauza, właściwie jej funkcjonowanie nie utrudniały częste, kosmiczne remonty. Potem przyszedł okres przeprowadzki (w związku z rozbudową gmachu teatru) do nowego lokum przy ul. Skłodowskiej i nadzieje na lepsze warunki. Jednak ta szybko okazała się złudna, bo służbie zdrowia przydzielono — tymczasowo — tylko piętro niewielkiego obiektu, resztę przekazano zakładowi kwiecieniu. Gdy już przyszło pogodzić się z takim stanem rzeczy, pacjenci dowiedzieli się, że „ich" ordek przez kilka tygodni będzie nieczynny.

Dlaczego znów zamknięto przychodnię?! Po prostu ujawniły się stare błędy. Wiadomo, że budynek wznoszono z myślą o lokalizacji w nim usług, wówczas wystarczyło poszczególnych pomieszczeniach zapewnić temperaturę plus 18 st. C. W gabinetach lekarskich słupki rtęci powinien wskazywać 20—25 st. C. Tymczasem już podczas pierwszych większych chłodów wyszło na jaw, że instalacja c.o. jest niewłaściwa. Było bardzo zimno, ale nikt widy nie myślał o jej wymianie. Dopiero gdy nastąpiła awaria urządzeń przystąpiono do prac.

Zadania tego podjął się na własny koszt użytkownik. Roboty trwają. Prawdopodobnie w przyszłym tygodniu lekarze zaczną znów tu przyjmować pacjentów. Czy jedynie wszystko jest w porządku. Nad takim niedbalstwem nie można przejść obojętnie. Jakich kosztów udałoby się uniknąć, gdyby odpowiednie postanowienia zapadły wcześniej?

(db)

● Bale i zabawy w domach kultury, klubach, lokalach gastronomicznych ● Suknie z „Warszawianki", „Ledy" i „Radomisu" ● Najnowsze fryzury „na Włoszkę".

W czym powitamy Nowy Rok

Tradycją stało się już, że Nowy Rok witamy na balach i zabawach. Gdzie wybrać się tym razem na sylwestra?

Radomska WSS proponuje skorzystać z ofert „Zagłoby", „Smakosza", „Frykasa", „Niespodzianki" i „Romantycznej". Kierownictwo lokali przyjmuje już zgłoszenia chętnych na zabawy, które rozpoczną się o godzinie 21 i potrwają, oczywiście, do białego rana. W programie — oprócz tańców i konsumpcji — atrakcyjne występy artystyczne i inne miłe niespodzianki.

Jak zawsze, bale sylwestrowe odbędą się w domach kultury: „Waltera", gdzie spotkają się pracownicy ZM, „Radoskóru", dla załogi kombinatu, w DK Obozisko, w sali NOT. I tutaj przygotowują się już do rozprowadzania zaproszeń.

Przed paniami stoi jeszcze dodatkowy dylemat: w co się ubrać, jak uczesać, jak powinien wyglądać karnawałowy makijaż?

— Zakupiliśmy suknie w Zakładach Dziewiarskich „Warszawianka" i Spółdzielni „Ápis" — mówi zastępca dyrektora, Zdzisław Markiewicz. — Spodziewamy się interesujących ubiorów dla pań z „Ledy" i „Radomisu". Ta ostatnia firma specjalnie dla nas szyje 200 sukienek i spódnic z tkanin z błyszczącą nitką, szyfonu itp. Zaopatrujemy również placówki w poszukiwane materiały — jedwabie, bardzo modne bawełny i surówki.

Nie wszystkie radomianki mogą pozwolić sobie na wielogodzinne wizyty u fryzjera przed balem. Dlatego też poprosiliśmy mistrzynię grzebienia z zakładu przy ul. Zeromskiego 29 — **Janinę Zawadzką** o wskazówki, jak wykonać fryzurę własnymi siłami.

— Ładny wygląd głowy gwarantuje jej dobre ostrzyżenie. Ostatnio coraz modniejsza jest fryzura „na Włoszkę" — z przodu włosy króciutkie, z tyłu daleko zachodzące na kark. Dłuższe włosy można zakręcić i rozczesać w stylu „artystycznego nieładu". „Gwoździem" sezonu są dodatki: pióra — nie tylko doczepione do toczków, ale także wpięte we włosy...

Co radzi kosmetyczka z salonu przy ul. Zeromskiego 33, **Anna Wujec?**

— Makijaż powinien być delikatny, pastelowy, matowy. Kolor powiek — popielaty, beż, złoty, szara zieleń. Rzęsy dobrze wytuszowane — bez kresek. Zresztą, musimy pamiętać, że makijaż dobieramy do karnacji, twarzy, barwy stosowanych cieni — również do sukni. Zdobiącymi szczegółami mogą być małe woalki opadające na czoło. (db)

Dyrekcja Zakładów Metalowych im. Gen. „Waltera", członkowie KZ partii i Rady Zakładowej złożyli wyrazy wdzięczności personelowi medycznemu Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Radomiu za trud i ofiarność podczas akcji związanych z pożarem zakładu na Gołębiowie. Podczas spotkania, jakie odbyło się z tej okazji, kierownictwo administracji i organizacji partyjnej „Waltera" złożyło na ręce

Podziękowanie za ofiarność

dyrektora WSZ, dr. nauk medycznych **Macieja Czarneckiego** list, w którym wyrażono szczególne podziękowanie ordynatorom oddziałów, lekarzom i pielęgniarkom.

Dyrektorowi WSZ M. Czarneckiemu oraz jego zastępcy lek. med. **Eugeniuszowi Grocholskiemu** I sekretarzowi KZ PZPR przy WSZ, lek. med. **Marianowi Synosiowi** samorząd robotniczy Zakładów Metalowych przyznał odznakę „Za zasługi dla zakładu".

Po konferencji sprawozdawczo-wyborczej SZSP

W WYŻSZEJ SZKOLE INŻYNIERSKIEJ W RADOMIU do Socjalistycznego Związku Studentów Polski należy już 75 proc. młodzieży. Radomska organizacja uczyniła ostatnio wiele dla podnoszenia efektywności studiowania. **Świadczy o tym coraz bardziej masowy udział we współzawodnictwie ogólnopolskiego konkursu Kopernikańskiego, pomoc dla korzystających z indywidualnego toku studiów, tworzenie kół naukowych.** W ostatnim roku powstały np. trzy nowe koła: **programowania produkcji, trybologii oraz eksploatacji pojazdów, co zapewni szerszy udział studentów w pracach badawczych uczelni.**

Przy radomskiej uczelni pracują coraz lepiej okrzepłe już zespoły: **chór akademicki, balet form nowoczesnych „Olimpia", grupa jazzowa „Integracja". Aby całe środowisko brało większy, czynny udział, w tworzeniu kultury, przy Klubie „Atrium" ma powstać studenckie centrum kultury. Rozwijać będzie się nadal turystyka — z ubiegłorocznej akcji „Lato" skorzystało 340 osób. W tym celu utworzony zostanie oddział akademicki PTTK oraz własna agencja „Almaturu".**

Rozliczać z konkretnych dokonań

Jeszcze rok temu w domach studenckich mieszkało 520 osób, a obecnie już blisko 800. Ukończenie budowy kolejnego DS na 220 miejsc rozwiąże w pełni problem zakwaterowania młodzieży. W najbliższym okresie oddana też zostanie stołówka wydająca ponad 2 tys. posiłków.

O właściwej roli studenckiej organizacji świadczy również udział radomskich studentów w pracach społecznie użytecznych. W ubiegłym roku w Młodzieżowej Wiośnie Czynów, porządkowaniu radomskich osiedli, budowie własnej dzielnicy akademickiej przy ul. Chrobrego wzięło udział ponad 500 osób.

Na koncie Rady Uczelnianej SZSP nie brak plusów. Podkreślił tę prawdę podczas konferencji sprawozdawczo-wyborczej organizacji rektor WSI prof. dr hab. **Michał Hebda.** Stwierdził też, że studentów można i trzeba rozliczać tylko z konkretnych dokonań. Samorządność i współpartnerstwo muszą jeszcze częściej wyrażać się w realizacji, a nie w hasłach. Na istotną rolę SZSP w kształtowaniu postaw wskazała sekretarz KW PZPR, **Krystyna Firmanty.**

Wszystko wskazuje, iż nowy zarząd SZSP na czele z przewodniczącym **Tomaszem Barowieckim** i wiceprzewodniczącymi **Lechem Stachurskim** oraz **Andrzejem Wagą** potrafi też sprostać coraz bardziej odpowiedzialnym zadaniom.

Spotkanie fotografików w Szydłowcu

W Domu Kultury w Szydłowcu zakończył się **wojewódzki przegląd fotografii amatorskiej** organizowany przez Wojewódzki Dom Kultury w Radomiu i DK w Szydłowcu. Przegląd połączony był z seminarium **„Technika a środki wyrazu w fotografii"** i wzięła w nim udział 40-osobowa grupa instruktorów do spraw fotografii placówek kulturalnych woj. radomskiego, działacze radomskiego Towarzystwa Fotograficznego, członkowie Młodzieżowej Wszechnicy Dziennikarskiej przy ZW ZSMP, a także grupa artystów fotografików m.in. z Warszawy i Kielc. Tego typu imprezy, mające na celu dalsze doskonalenie umiejętności fotografowania oraz wzbogacanie wiedzy teoretycznej w tym zakresie będą kontynuowane. **(bk)**

DRUGIE PRZEDSZKOLE

BIAŁOBRZEGI. W mieście trwa budowa drugiego już przedszkola dla 120 najmłodszych obywateli. Inwestycja realizowana jest sposobem gospodarczym przez prawie wszystkie miejscowe przedsiębiorstwa i instytucje. Przekazanie obiektu — w roku przyszłym.

Wzdłuż i wszerz

NOWE DROGI

JASIENIEC. W ciągu ostatnich dwu lat zbudowano tu w czynie społecznym drogi łączące m.in. **Zbrozoę Dużą z Dalitrzowem oraz Warszpy z Gniejowicami.** W rezultacie w gminie jest już cztery kilometry dróg o nawierzchni bitumicznej, nie licząc oczywiście tras przelotowych.

ANONS

Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Radomiu zaprasza 10 bm., o godz. 11.30 (świetlica Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, ul. Tochtermana 1) na posiedzenie naukowo-szkoleniowe na temat „Zakażenia nierzeżączkowe dolnych odcinków dróg moczowych".

Zarząd koła miejskiego ZBoWiD nr 3 Glinice w Radomiu zaprasza 19 bm., godz. 17 (ZDS „Radoskóru") na zebranie informacyjne członków koła.

Robotniczy Ośrodek Kultury w Pionkach zaprasza 22 bm., godz. 16 na mistrzostwa szachowe z udziałem międzynarodowego mistrza Stefana Witkowskiego. Zgłoszenia dziś, 18 bm., od godz. 17 w sali ROK. **(bk)**

Na świąteczny stół...

Przed zbliżającymi się świętami będziemy mieli okazję odwiedzić bar „Frykas" wytypowany do zorganizowania kiermaszu wyrobów garmażeryjnych. Wśród personelu przygotowującego smaczne potrawy jest zespół ubiegający się o tytuł Brygady Pracy Socjalistycznej im. 35-lecia PRL i brązową odznakę BPS. Na zdjęciu: członkowie brygady i jej szef HENRYK OFAT.

(awl)

Fot. A. Żuchowski

Dla kandydatów na wojskowe uczelnie

Dziś „zielony telefon"

Zbliża się okres kiedy absolwenci liceów i techników staną przed dylematem — jaki wybrać dalszy kierunek nauki? Dla chłopców ciekawe propozycje przedstawia zawsze szkolnictwo wojskowe. Na kandydatów czekają akademie, wyższe szkoły oficerskie oraz placówki kształcące chorążych i podoficerów różnych specjalności. Stwarzają one możliwość zdobycia szerokiej wiedzy, poznania najnowocześniejszej techniki i uzyskania atrakcyjnego zawodu.

Bliższe informacje na temat naboru do wszystkich tego typu uczelni można uzyskać już dziś w ramach akcji **„Zielony telefon".** W godzinach 12—16 wyjaśnień udzielać będą: w Wojewódzkim Sztabie Wojskowym w Radomiu (tel. 271-42, 281-49) **Anatol Korsak** i **Stanisław Jagiełło**, w WKU Radom (tel. 287-71, 231-61) **Mieczysław Garwoliński** oraz **Marian Jarosz**, w WKU Grójec (tel. 26-79, 21-78) **Bazyli Sorokowski** i **Marian Popiel**, w WKU Kozienice (tel. 24-40) **Jan Tokarczyk.**

Jesteśmy przekonani, iż warto skorzystać z tej oferty. **(wla).**

Najlepsi narratorzy i znawcy ziemi radomskiej

W salach Biura Wystaw Artystycznych w Radomiu odbył się wczoraj finał konkursów organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w ramach akcji „Krajobrazy gmin ziemi radomskiej". W konkursie narratorów „Ziemia sercu bliska" zwyciężyła **Renata Chlopek** z Iłży przed płk **Eugeniuszem Wiślicz-Iwańczykiem** z Jasieńca Iłżeckiego i **Jerzym Falkiewiczem** z Sienna. W turnieju wiedzy o ziemi radomskiej — „Osiągnięcia ziemi radomskiej w 35-leciu PRL" najlepsi byli: **Zbigniew Dybus** z Chwałowic i **Mariusz Kotur** z Wieniawy. Podczas imprezy wręczono też nagrody przyznane w konkursie „Przeszłość i teraźniejszość wsi radomskiej". Przypominamy, iż laureatami I nagrody zostali: **Aleksander Kwiatkowski** z Sienna i **Halina Kwiecień** z Rudy Wielkiej.

(db)

Budowlani na finiszu

RADOMSCY budowlani nie zwalniają tempa, m.in. dzięki pomocy brygad miejscowych zakładów pracy. W budynku nr 4 na Młodzianowie „zadomowili" się np. tynkarze, malarze i posadzkarze z Radomskich Zakładów Materiałów Ogniotrwałych, WSS „Społem" oraz Zakładów Przemysłu Tytoniowego, w „osiemnastce" — na Gołębiowie — grupy z Radomskiej Wytwórni Telefonów i Wytwórni Części Zamiennych. W ten sposób załogi generalnego wykonawcy mogą przystąpić również do montażu obiektów przewidzianych do wykonania w przyszłym roku.

Niestety, nie wszędzie udaje się właściwie rozwinąć tzw. front robót wykończeniowych. Przyczyn jest kilka. Po pierwsze — **Radomskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych w dalszym ciągu spóźnia się z przekazaniem do użytku osiedlowej sieci centralnego ogrzewania na Gołębiowie. Nieczynne są do dziś kanały doprowadzające parę do bloków nr nr 18, 19, 21 i 22. Pierwszy termin gotowości tych urządzeń wyznaczono na 30 listopada. Następny (15 bm.) także nie został dotrzymany.**

DYREKCJA Kombinatu Budowlanego sygnalizowała już poprzednio brak niektórych materiałów, głównie stolarki i płyt gipsowych. **W piątek (14 bm.) połączyliśmy się z Zakładem Stolarki Budowlanej we Włoszczowie.** Oto jakie wyjaśnienia usłyszeliśmy od dyrektora **Zbigniewa Kaczmarzyka:**

— Opóźnienia w dostawach (nie tylko dla radomskiego kombinatu) spowodowane są brakiem odpowiedniego materiału do produkcji. Będziemy jednak starali się nadrobić zaległości w ciągu nadchodzącego tygodnia.

— Ile kompletów jesteście w stanie przekazać do Radomia w okresie między 15 a 22 bm.?

— Jeśli kontrahent przygotuje własne środki transportu, zobowiązujemy się wysłać 600 okien i drzwi balkonowych.

PODOBA się nam taka postawa producenta z Włoszczowy. Niestety, nie spotkaliśmy się z podobną reakcją w Kombinacie Gipsowo-Kredowym w Gackach koło Pińczowa.

■ Pomoc zakładów pracy
■ RPRI nie dotrzymuje terminów
■ Płyty gipsowe — wciąż „niewiadomą"

Na nasz teleks z pytaniem jakie są realne szanse dostarczenia 5 tys. płytek „pod-monta", otrzymaliśmy odpowiedź podpisaną przez dyrektora do spraw technicznych mgr. **K. Trojanowskiego** i kierownika działu tu mgr. **W. Kanię**, z której dowiedzieliśmy się, że w I kwartale br. Kombinat Budowlany w Radomiu otrzymał łącznie 15.864 płytek, z czego ponad 3,5 tys. w grudniu. Ponadto „dostawa dla Kieleckiego Zjednoczenia Budownictwa są kontynuowane, a koordynuje je dyrektor Grosicki".

Co wynika z tej informacji? Nie ponad to, że dyrektorzy nie próbowano skierować naszą uwagę na tego, „kto zawinił". Nadal nie wiemy, czy KB może liczyć na szybką dostawę brakujących i niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań — elementów.

(m.)

Z kodeksem na t

Puchar dla „Transbudu"

Przez cały rok trwa współzawodnictwo między radomskimi bazami transportowymi. O ostatecznym sukcesie decyduje finałowy konkurs **„Z kodeksem drogowym w ręce".**

W minioną sobotę w Klubie „Relaks" do rywalizacji o tytuł najlepszego stanowiska reprezentantów przedsiębiorstw transportowych. Po dani oni zostali egzaminowani teoretycznemu jak również praktycznemu.

Zwycięzcami konkursu zostali: **Grzegorz Maj** z Działu Towarowego PKS, **Jerzy Kasiński** z „Transbudu" i **Adam Pastuszka** z WPK. Drużynowo pierwsze miejsce zajęła, otrzymując puchar, przechodni automobilkowa ekipa „Transbudu".

Akcja, której patronuje redakcja „Życia Radomskiego" została w sobotni wieczór rozmaicona przyjemnym programem artystycznym dedykowanym najlepszym kierowcom przez Kabaret „Contra" i zespół „Oktany" z Oddziału Osobowego PKS.

(a)